

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. CSÜTÖRTÖK, november 3.

306. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 37.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A névvegyelemzés halála

Az SHS királyság nemzeti kisebbségeinek küzdelmében korszakalkotó fordulópontot jelent 1927. november 1., amikor a közoktatásügyi kormányzat az anyanyelv iskolai jogán esett csorbát egy félreérthetetlen határozottsággal megfogalmazott rendelettel kiközösítette és az iskolaigazgatók kötelességévé tette, hogy a magyar, német és román osztályokba a tanulókat nemzetiségük, anyanyelvük s a szülők erre vonatkozó nyilatkozatai alapján vegyék fel, nem pedig a név fonetikája, vagy valamelyik szülő származásának önkényes analizise alapján. Kunanudi Koszta rendelete megkonkretizálja a lélekharangot a famózus névvegyelemzés fölött. Ez az esemény hangsúlyozott méltatást érdemel nemcsak a rendelet rendelkező részénél és a nemzetiségek eddigi panaszait approbáló indokolásánál fogva, hanem azért is, mert a régi és fájdalmas seb begyógyítása olyan körülmények között következett be, amelyek a kisebbségi jogokért folytatott harc módszerei szempontjából igen értékes tanulságokat kínálnak.

Megállapítja a közoktatásügyi miniszter, hogy a Vajdaságban az elemi iskolák nem szláv osztályaiba való beiratkozások körül a nemzeti kisebbségek szabad kulturális fejlődését biztosító iskolatörvény és rendeletek intencióival ellentétben abuzusok történtek, amelyek következményeképp a tanulói érdekek és az anyanyelv jogának kárára szlávul nem tudó tanulók szláv osztályokba kényszerültek. Ez a téves gyakorlat, amely a nemzetiség valódi kritériumainak figyelmen kívül hagyásából keletkezett, méltán keltett elégedetlenséget az érdekelt szülőkből és volt előidézője az iskolatörvény és rendeletek liberalizmusához fűződő kételyeknek. Ezen ezért a miniszter félremagyarázást kizáró módon elrendeli, hogy a jövőben a névvegyelemzés egyetlenegy esete se forduljon elő, vagyis egyetlenegy gyermeket se fesszának meg az anyanyelven való tanulás jogától.

Évek hosszú során át küzdöttünk a névvegyelemzés ellen, kimutattuk jogellenességét, követeltük megszüntetését és az érvek ostromágot vonultattuk fel a sérelmes állapot fölött önkényes nacionalista elfogultság bástyáinak megvívására. Elégítélünkre szolgál, hogy a közoktatásügyi miniszter a mi állhatatos argumentációnkat fogadta el rendelethez bázisul. Nem lehetünk olyan szerények, hogy a baj orvoslása tekintetében a magunk eszméirelő szerepének fontosságát lebecsüljük. Amde mit ér a tüzéségi előkészítés, ha nincsenek, akik a belső pozíciókat be is veszik? Mi gondoskodtunk róla, hogy a probléma ne kerüljön le a napirendről, de maga a megoldás egy más fegyvernem, a politika hatáskörébe tartozik. Örömmel jegyezzük fel, hogy ezuttal ez a fegyvernem is bevált.

Demokrata miniszter adta ki a rendeletet. Grol Milán szuboticei demokrata képviselő intervenciójára,

amelyet viszont a szuboticei demokrata párt magyar vezető tagjai szorgalmaztak, attól a nemes ambíciótól sarkalva, hogy politikai elhelyezkedésüket fajtájuk javára gyümölcsöztessék. Igazságtalan egyoldalúság volna azonban meg nem látni az összefüggést az anyanyelv iskolai jogának restitúálása és az összkormány jogkiterjesztő szellemében. Fölötte biztató jelenség, hogy a két kormányzópart valósággal vetekedik a nemzetiségek jogos törekvéseinek méltánylásában. A radikális belügyminiszter valósította meg a vajdasági közéleti autonómiát és a szombori radikális képviselők eszközölték ki a működési engedélyt az első vajdasági magyar szintársulat részére. Most a demokraták állanak elő a névvegyelemzést megtiltó közoktatásügyi rendelettel, mintegy annak a paritásnak demonstrálásul, amellyel a két kormányzópart részt akar venni a nemzeti kisebbségek törvényes igényeinek kielégítésében.

Csoda-e, ha a nagy szláv pártok tetteiben nyilvánuló készsége a magyarság helyzetének megjavítására azt a dogmát is kikezdte, hogy a magyar kisebbség sikeres politikai szervezkedésének egyedüli kerete a magyar párt? Néhány évvel ezelőtt ugyyszólván minden magyar ember az országban, ha nem tartotta magát távol a politikától, a magyar párthoz csatlakozott, mert úgy érezte, hogy erre kötelezi a magyar nemzetiségi szolidaritás *categoria imperativus*-a. Azóta részben a magyar párt vezetésének taktikai hibái, részben a gazdasági, szociális és világnézeti differenciálódás természetes folyamata, részben a jugoszláv belpolitikai viszonyok megengyhülése és a mértékadó tényezők kimozdulása a kisebbségekkel szemben tanúsított merev negációból, a magyar tömegeket különböző csoportokra tagolták, amelyek eltérő utakon haladnak a közös cél felé. Azok a magyar emberek, akik a radikális vagy a demokrata pártban keresnek lehetőségeket a jugoszláv magyarság boldogulásának előmozdítására, konkrét vívmányok

felmutatásával igyekeznek védekezni az egységbontás egyébként most már üresen kongó vádjai ellen. Ilyenkép az ellentétes pártállású magyar csoportok között egészséges verseny fejlődik ki, amelynek a magyar kisebbség egyeteme csak hasznát látja.

Csak hadd folyjon tovább ez a termékeny konkurrencia radikális, demokrata és magyarpárti magyarok között! Hadd akariják egymást felülmúlni a magyar kisebbség ügyének felkarolásában és kézzelfogható eredmények elérésében! Az a nyugdíjas magyar, akinek a magyar radikális párt szerzi meg az illetményeit, az a magyar Földnélküli János, akit a demokrata magyarok juttatnak földhöz, nem teszi függővé hálás ragaszkodását attól, hogy vajon az ő igazságának harcosai a magyar párt soraiban küzdenek-e, vagy sem. A szuboticei demokrata magyarok hatékony fellépése a névvegyelemzés érdekében hangosan hirdeti, hogy a nemzetiségi közösségért végzett tényleges munka és nem a pártállás a nemzetiségi szolidaritás igazi próbája.

A parlament elnöke tizedikére tüzte ki a külügyi interpellációk tárgyalását

Pérics Ninkó elnök tanácskozása Marinkovics Voja külügyminiszterrel — Egyelőre elmarad a kormányrekonstrukció

Négy magyar jegyzőt neveztek ki a szombori kerületben

Beogradból jelentik: A parlamentet, mint már jelentettük, pénteken ismét el fogják napolni, előreláthatólag 10-ikéig, amikor ismét összeül a parlament és tárgyalás alá veszi az ellenzék vezéreinek Marinkovics külügyminiszterhez intézett interpellációját.

Ebben az ügyben szerdán Pribicevics Szvetozár és Jovanovics Jovan fölkeresték Pérics Ninkót, a parlament elnökét és ez alkalommal megállapodtak abban, hogy 10-ikére tűzik napirendre az interpellációt. Pérics délben meglátogatta Marinkovics külügyminisztert és közölte vele a pártvezérekkel kötött megállapodást.

Vukicsevics Velja miniszterelnök délelőtt tizenegykor audiencián jelent meg Ófelségénél.

Az audiencia után, mely fél óráig tartott, Vukicsevics kijelentette, hogy *semmi újság*.

Amikor az újságírók szemére vették, hogy az utóbbi időben nem ad semmi információt a sajtónak, a miniszterelnök azt válaszolta, hogy *éppen azért nem nyilatkozik, mert nincs semmi újság*.

Vukicsevics miniszterelnök tanácskozása Marinkovics Bogdán pénzügyminiszterrel

Markovics Bogdán pénzügyminiszter délelőtt felkereste Vukicsevics miniszterelnököt, aki most dolgozik a belügyminisztérium költségvetésének összeállításán és előzőleg

tanácskozott a belügyminisztérium osztályfőnökeivel.

Markovics Bogdán először a belügyi költségvetés részleteiről tárgyalt és hír szerint, szóba került a képviselői napidíjak kérdése is.

Az újságírók megkérdezték a pénzügyminisztert, hogy mekkora lesz a költségvetés végösszege, amire azt válaszolta, hogy *mindenesetre kisebb lesz az eddiginél*.

A képviselői napidíjak leszállítása

A parlamenti köröket a szerdai nap folyamán is elsősorban a napidíjak leszállításának kérdése érdekelte. Ezzel kapcsolatban számos nyilatkozat hangzik el a pénzügyminiszter tervéről. Általános megállapítható, hogy a takarékosági törekvéseket minden párt helyesli, azonban az ellenzék szerint a pénzügyminiszter sokat hangoztatott takarékosága eddig nem nyilvánult meg tényekben, sőt az állami takarékosági bizottságot sem hívták össze egy fél év óta egyetlen egyszer sem.

Elhalasztják a kormányrekonstrukciót

Ami a kormány helyzetét illeti, azt egyelőre szilárdnak tekintik politikai körökben és

a kormányrekonstrukció kérdését is elhárítottak látlak.

Ez a kérdés főleg azért oldható meg nehezen, mert *ugy a radikális, mint a demokrata klub beleszólást akar*

az esetleg beálló változásokba és kétségtelen, hogy sok nehézséget okozna a kormánynak, ha ilyen személyi kérdéseket klubülés elé vinne. Epen ezért kormánykörökben azt hiszik, hogy a kormányrekonstrukcióra csak akkor fog sor kerülni, ha a klubok ezt követelnék.

Diplomaták látogatása dr. Marinkovics Voja külügyminiszternél

Marinkovics külügyminisztert a délelött folyamán sok külföldi diplomata látogatta meg, köztük Dard francia, Emandi román, Polychromidesz görög és Okenszky lengyel követek és Jenner svájci ügyvivő.

Összehívták a törvényhozó bizottságot

A törvényhozó bizottság ülését november 5-ikére hívták össze. Napirenden szerepel bizottságok válassztása az igazságügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslatok letárgyalására.

Tíz jegyzőséget kaptak a demokraták a szombori kerületben

A radikális-demokrata megegyezés értelmében a belügyminiszter kinevezte a szombori kerületben a demokraták által ajánlott jegyzőket. A tíz jegyző közt négy magyar is van, amivel a demokraták a kerületben velük szövetséges magyar pártot elégitették ki.

A kinevezett magyar jegyzők a

következők: Kulán dr. Hoffmann János szombori ügyvéd, Szviljojevon Kovalszky József, Doroszlovon Kiss Gyula volt vrbászi jegyző, Drázon Tompa János okleveles jegyző. Azonkívül a következő jegyzőket nevezték ki a demokraták kívánságára: Kolutra Kosanin János jogszilgortól, Parabucstra Telesdn Milivoj okleveles jegyzőt, Kupuszínára Mladnovics Balázst, Peklováca Petrovics Borivoj okleveles jegyzőt, Kotlinára Gregurov György volt jegyzőt, Topoljera Nikolics Zsárkót.

Tizenöt hallgató nyert diplomát a szubotici jogi fakultáson

Háromszázkilencvenegy tanuló iratkozott be a téli szemeszterre

A szubotici jogi egyetemen kedden fejeződtek be a beiratkozások a téli szemeszterre. Az egyetemre összesen háromszázkilencvenegy hallgató iratkozott be, akik közül kétszázheten vajdaságiak. A hallgatók között lényegesen emelkedett a magyar nemzetiségük száma. A kétszázhet vajdasági tanuló közül ötven magyar nemzetiségű. Nagy számban iratkoztak be az idén zsidó hallgatók is, akiknek a száma harminckettő. A többi tartományokból való, továbbá a külföldi hallgatók száma a következő: Szerbiából 21, Montenegroból 50, Dél-Szerbiából 5, Szrémről 14, Bosznia-Hercegovinából 10, Dalmáciából 8, Horvátországból és Szlavóniából 15, Szlovéniából 6, Oroszországból 25, Csehszlovákiából 4, Bulgáriából 3, Romániából 8, Magyarországból 13, Olaszországból 2. Felekezeti szerint a szubotici jogi egyetemnek 228 pravoszláv, 122 római katolikus, 32 izraelita és 9 különböző más vallású hallgatója van. Az előadások szerdán kezdődtek meg.

Az elmúlt fél év végén tizenöt hallgató nyert diplomát a szubotici jogi egyetemen. Ezek a következők: Vasziljevics Mihály volt szubotici rendőrfogalmazó, Vujkovic Lámics Pál, szubotici városi tisztviselő, Milics Jocsics szubotici vasutifigazgatósági tisztviselő, Pavlovics Pavle volt szubotici rendőrkapitány, Sztojkovics Bogdan (Bácska-Palánka), Marinkovic Katica (Petrovaradin), Sztanics Simon, Timofejev Simeon, Minics Ljubomir, Gyurgyics Punisa, Petrovics Szevan, Muratov Szergije, Batrics Pajkovic, Badulovics Jován és Jovánovics György.

A diplomákat dr. Markovics Csedomir dékán osztotta ki ünnepélyes keretek között az új diplomált jogászoknak.

Elkészült a vénáci üdülőttelep új pavillonja

Számos új egészségügyi állomás létesül a Vajdaságban

Noviszadról jelentik: A noviszadi egészségügyi felügyelőség tudvalevőleg a Fruska-Gora legkiebesebb fekvésű hegy-csucsán, a Venácon nyugateurópai színvonalon álló gyermeküdülőttelepet létesít, amely büszkeségükre válik a jugoszláv egészségügyi intézményeknek és amelyről a külföldről nagyszámban érkezett orvosvendégek a legnagyobb elragadtatással beszélnek.

Öfelsége a királyné ez év nyarán megtekintette a vénáci üdülőttelepet, amely annyira megnyerte a felséges asszony tetszését, hogy felajánlotta, hogy egy újabb és az eddiginél nagyobb pavillon létesítése esetén a berendezési költségeket sajátjából kívánja fedezni. Az egészségügyi felügyelőségnek sikerült az egészségügyi minisztériumnál az újabb pavillon-építés költségeit megszerezni, úgy hogy a nagy és az eddigieknél sokkal díszesebb pavillon építését még a nyáron megkezdték. Ez a közel száz méter hosszú és impozáns épület most teljesen elkészült és már át is adták rendeltetésének.

Dr. Markovics Lázár egészségügyi felügyelő, akinek főérdeme a vénáci üdülőttelep nyugateurópai színvonala, most előterjesztést tett az egészségügyi miniszternek, hogy az új pavillonban felnőtteket is helyezzenek el, még pe-

dig kizárólag olyan betegeket, akiknél a tüdővész még csak kezdő stádiumban lépett fel. A minisztérium még nem döntött dr. Markovics előterjesztése ügyében, de elvben már ígéretet tettek arra, hogy az új pavillonban hatvan felnőtt lesz elhelyezhető.

Az egészségügyi felügyelőség ezzel

párhuzamosan az egész Vajdaságban tovább fejleszti az egészségügyi intézményeket és így a noviszadi építésiügyi igazgatóság után Szremszkikarlovcin, Szremszkimitrovicán és Velikakikindán iskolai poliklinikákat létesít. Azonkívül az egészségügyi inspektorátus Novijankovci-Boszuton (Szerémség), a sziregi

uj telepen, ahol tudvalevőleg a Vöröskereszt egyesület 200 új házat építtetett, továbbá Bánátharándán és Csurogon egészségügyi állomásokat létesít, azonkívül Szkolac-telepen, a sziregi pusztán, Sztaičevon (Ecska mellett), Tomasevacon (Bánáthban) 35—35.000 dinár költséggel új mélykutakat furat.

A munkáspárt erősen előnyomult az angol községi választásokon

Tavasszal új országos választások lesznek Angliában

Londonból jelentik: Vasárnap zajlottak le Anglia háromszázharminc városában a községi képviselőtestületi választások.

A községi választások a munkáspárt nagyarányú győzelmével véződtek.

Az eredmény az, hogy 330 konzervatív, 130 szabadelvű, 184 munkáspárti, 104 független munkáspárti került be a községi képviselőtestületekbe mint újonnan megválasztott városatyá és

a munkáspárt 98 mandátumot hódított, a konzervatívok elvesztettek 63, a szabadelvű párt 21 és a függetlenek 9 mandátumot.

A tavalyi községi választásokon a munkáspárt 139 mandátumot szerzett a polgári pártok rovására.

A kommunisták is állítottak jelölteket, főleg északi Angliában és Skóciában, de csufosan megbuktak és egyetlen egy mandátumot sem szereztek.

Politikai szempontból is igen nagy jelentőségű a mostani községi választások eredménye, mert a konzervatív

párt nem egyszer hirdette, hogy amennyiben a szocialista szavazatok erősen megnövekednek,

tavaszra feloszlatja az alsóházat és új választásokat ír ki, hogy a nép igazi hangulatáról meggyőződjék.

A munkáspárt most el van szánva, hogy kieroszakolja a választások kiírását, minthogy a községi választások is igazolták, hogy a konzervatív kormány elvesztette a nép bizalmát.

A munkáspárt nagyarányú előretörése nagy feltűnést keltett.

Rosszminőségű géneket szereltek fel a sztariszivaci cukorgyárban

Szerdán tartott helyszíni szemlét a szombori törvényszék vizsgáló bizottsága — Súlyosan terhelő adatok vannak a letartóztatott cseh mérnökök ellen

Az utolsó pillanatban háritották el a kazánrobbanást

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék részéről szerdán délelőtt bizottság szállt ki Sztari Szivacra, ahol a cukorgyárban helyszíni vizsgálatot tartott. A bizottság tagjai megtekintették az egész gyártelepet és a tapasztaltakról jegyzőkönyvet vettek fel. A vizsgálat egyelőre nem juthat tovább, mert a német és belga szakértők még nem érkeztek meg és így semleges szakvélemény, amelyre feltétlen szükség van a további vizsgálathoz, nem áll a vizsgálóbíró rendelkezésére. Egyébként most már nyilvánvalóvá vált, hogy tulajdonképpen mi idézte elő az eseményeket, amelyek következtében a vállalatot több mint két millió dinár kár érte.

Miért gyulladt ki a gyár?

A sziváci szövethetési cukorgyár ez év elején szerződéses megállapodást létesített a csehszlovákiai chrudimi Wiesner gépgyárral, hogy az a létesítendő cukorgyárhoz a szükséges napi husz vagon cukorrépa feldolgozására alkalmas gépeket és üzemi berendezéseket szállítja. A szerződés értelmében a Wiesner-gyár kötelezte magát a gyárat november elejéig üzemképessé tenni és a feltételeknek megfelelő állapotban átadni. A gyár felelősséget vállalt a gépek szerelési munkálataiért is. A sziváci cukorgyár október 17-ikén kezdte meg üzemét, amely azóta a gépgyár tulajdonosának és mérnökeinek vezetése és ellenőrzése alatt állott. A szakértők legnagyobb meglepetésére azonban már néhány napi üzem után arra a kinos felfedezésre jutottak, hogy a Wiesner-cég gépei nem a szerződésben kikötött husz vagon napi kapacitásnak, hanem legfeljebb napi nyolc vagon kapacitásnak felelnek meg és hogy a cukorkornerés nem felel meg a kikötött 13—14 százaléknak, hanem legfeljebb 7 százaléknak. Az első napok szakértői megállapításai szerint a generator nem elég erősen van megépítve és a tekereselés állandó és nagymértvű túlterhelése következtében a tekereselés kigyulladásával számolni kellett. Amikor a gyár szakértői ezekre a körülményekre felhívták a csehszlovák gyárost és mérnökeket, ezek annyira dühbe jöttek, hogy még a gyár vezető mérnökének és vezérigazgatójának is meg akarták tiltani, hogy a gépek átadásáig a gyárhelyiségekbe léphessenek.

De mindennél ékeesebben beszélnek a következő hiteles számadatok, amelyeket a gyár szakértői mérnökei becsajítottak rendelkezésünkre. Eszerint az átadás napjáig a gyár 1.156.663 kiló cu-

korrepát dolgozott fel. Ebből a cukorrépa mennyiségből pontosan 132.787 kiló kristálycukrot kellett volna nyerni. Ezzel szemben a sziváci szövethetési cukorgyár gépei csak 75.000 kiló kristálycukrot, vagyis valamivel többet, mint az elvárt mennyiség felét készítettek. Az ezáltal előállott különbség 462.046 dinár különbözetet okozott, amely a szerződés szerint a gépépítő gyárat terhelte. Ebből minden valószínűség szerint per támadt volna. A csehszlovák gyáros a gyárat 29 millió dinárra biztosította különböző biztosító társaságoknál és a kötvények a Wiesner-cég javára voltak vinkulálva.

Terhelő adatok

A Bácsmegyei Napló munkatársa szerdán délután kint volt Sztariszivacra, ahol megtekintette a gyártelepet és kihallgatta mindazokat a gyári alkalmazottakat, akik az ügyre vonatkozóan autentikus adatokkal szolgálhatnak.

A gyárépület a történet után szomorú képet nyújt, mindenütt nagy rendtelenség uralkodik és ott, ahol egy héttel ezelőtt még lázas munka folyt, most teljesen kihalt az élet. Munkatársunk a gyár egyik mérnökének és gépészenek kalauzolásával járta be a telepet. Elsősorban abba a helyiségbe ment, ahol a generator volt elhelyezve. A mérnök elmondta, hogy a generator, mint utóbb kiderült, jóval gyengébb teljesítményű volt, mint amilyet a megállapodás értelmében a gyárnak szállítani kellett volna és nem napi husz, hanem napi tíz vagon cukorrépa feldolgozására sem alkalmas. Emiatt állandó túlterheléssel működött. Amikor a generator felmondta a szolgálatot, a közelében tartózkodtak Schleck József és Gratz Henrik főgépészek, akik arra lettek figyelmesek, hogy a generátorból hatalmas láng tör fel és a következő pillanatban sötétségbe borult az egész gyár. Schleck leszállt az udvaron tartózkodó Brazda mérnökhöz, közölve vele, hogy mi történt, mire a mérnök kezével legyintett és csak ennyit mondott:

— No, ez is kész van.

Ezalatt Gratz, Fiala mérnököt kereste meg, aki egyenesen bement a gyárhelyiségbe és onnan kiküldte az összes munkásokat.

Neverka Vencel cukoripőző, aki a generátor égésekor az emeleti raktárhelyiségben tartózkodott, elmondta, hogy a helyiségben, ahol a tűz keletkezett, 22 darab 180 atmoszféri nyomású oxigéntartály volt felrakározva, amely ha a hőségben felrobbant volna, az egész

gyárépület a levegőbe repült volna. Amint sötét lett a gyártelepen, odament hozzá Fiala mérnök és ráparancsolt, hogy zárja be a raktár ajtaját, ami meg is történt. Öt-hat perccel később azután, eddig még ki nem derített okból tűz keletkezett a raktárhelyiségben és mint-hogy az ajtót bezárták, azt úgy kellett feltörni, hogy a tüzet elolthassák.

A gyanus spiritusz

Majszka János munkás, aki a kémiai laboratóriumban dolgozott, elmondta, hogy a laboratóriumban másnap reggel egy edény spirituszt talált, amely rejtélyes módon került oda. Minthogy a laboratórium közel van a földszinti cukorkraktárhoz, ahol viszonylag egy spirituszba mártott deszkadarabot találtak, ez a körülmény rendkívül gyanúsá teszi Fiala mérnök szerepét, aki a generator kiégése után hosszabb ideig tartózkodott a laboratóriumban.

A kazánrobbanás előkészítése

Fontos jelentőségű Apfel Nándor főgépész vallomása is. Apfel elmondta, ő szombaton éjjel észrevette, hogy a kazánban nincs víz és a kazánt vízzel tápláló szivattyú tömlősei ki vannak szedve, úgyhogy emiatt nem képes vizet szivattyuzni a kazánba. Amikor ő ezt felfedezte, azonnal leállította a kazánt, mert ha néhány perccel később, a kazánrobbanás bekövetkezett volna. Véleménye szerint ezeket a tömlőket a szivattyúból csakis hozzáértő emberek vehették ki. Apfel elmondta azt is, hogy Wiesner igazgatónak többször panaszkodott a gépek gyengesége miatt, mire Wiesner szeptember huszonötödikén azzal a meglepő ajánlattal fordult hozzá, hogy kifizeti egyévi fizetését, ha azonnal kilép munkahelyéről.

A gyárnak ezek az alkalmazottai minderről jelentést tettek a nyomozó hatóságoknak is és vallomásuk már szintén a vizsgálóbíró előtt vannak.

Kozmetikai intézet

állandó orvosi vezetés és felügyelet alatt

Subotica, Ciril-Method trg

5

Vilány- és fénykezelés ** Bőr- és szépségápolás

Ötven százalékos tisztviselő-redukció a szubotica-i demokrata párt programja

Dimitrijević Drágó dr. nyilatkozata

A noviszadi választás esélyei

A szubotica-i demokrata párt nagy agitációt fejtett ki az utóbbi napokban a községi választásokkal kapcsolatban. Dr. Dimitrijević Drágó ügyvéd, a demokrata párt vezére az alábbi nyilatkozatban vázolta pártja programját a községi választásokon:

— A községi választások után a legfontosabb kérdés a polgármesteri állás betöltése. A mi véleményünk az, hogy erre a fontos pozícióra olyan személyt kell megválasztani, aki nem pártember.

A városi tisztviselői kar tekintetében az a véleményünk, hogy a város nem tarthat kilencszáz tagú tisztviselő-apparátust, mert erre nincs fedezet. Annyi tisztviselő van a városnál, hogy ugyszólván *nem tudnak egymástól dolgozni*. A demokrata párt véleménye szerint a város ügyeit feleannyi tisztviselővel is el lehet intézni, szükséges azonban, hogy a megválasztott tisztviselők képzetek és rátermettek legyenek. Nem tudom háboru előtt mennyi tisztviselője volt Szuboticának, de egész biztosan nem volt kilencszáz.

— *Tisztítani akarjuk már a helyzetet a városházán.* Mindazokat a tisztviselőket, akik egyes pártok kurtosai voltak és minden szükség és képzettség nélkül kerültek a hivatalokba, elkerülhetetlenül el kell bocsájtani. Természetes, hogy azokat, akik a városi szervezési szabályrendelet értelmében nyugdíjogosultak, nem fogjuk bántani tekintet nélkül a nemzeti-ségére, mert *nem akarunk a város nyakába sem pöröket, sem újabb indokolatlan anyagi megterheléseket zúdítani.*

— A tisztviselői létszámapasztással kapcsolatban a közterhek, a városi pótdó-*leszállítását is fogjuk követelni.* 1923-ban 535 százalék, 1924—1925-ben 190 százalék volt a pótdó, viszont Noviszad városa nyolcvannégy százalékos pótdóból él és mennyivel rendezettebb, mint Szubotica. Hangsúlyozom azonban, hogy a pótdó leszállításának első és főfeltétele a tisztviselői redukció.

— Azt akarjuk, hogy a tisztviselői kar fegyelmeseit legyen, hogy dolgozzanak a hivatalokban és összes hivatali tevékenységük ne az újságolvasásban, kávézásban, dohányzásban és politikában merüljön ki. *Ki kell üzni a politikát a városházáról és azt akarjuk, hogy az tényleg a város polgárságának a háza legyen, hogy oda mindenki szabadon bemehessen, hogy az ügyes-bajos ügyében eljáró lakosság ne legyen a tisztviselők rab-szolójára, ellenkezőleg a tisztviselő legyen a nép ügyeinek szolgálatkész, előzékeny intézője.*

— Azt akarjuk, hogy az az ember, aki a városházára jogos követeléseivel vagy kívánságaival felmegy, érezze azt, hogy teljes joga állampolgár. Az embereket eddig több részre osztályozták. A mindenkori kormány pártján emberei kedvezményezett polgárok voltak, míg a többiek másod-, sőt harmadrendű polgárok. Ez így nem lehet tovább és már ma is nagyobb a jogi szabadság, mint volt.

— Intenzívebb és körültekintőbb ellenőrzést követelünk a város javai és bevételeinek hovatartóitól felett. Mindenekelőtt *le kell zánni a városi könyveket, hogy 1927-ig a városi könyvek és a város vagyoni helyzetéről.* Körülbelül ez volna a tennivaló a városi közigazgatás terén.

— A fontosabb problémák közé tartozik a szállási utak és a városi utcák kiépítése és javítása, a csatornázás és vízvezeték kiépítése, ami egészségügyi és filantropikus szempontból a legsürgősebb szükség. A legfontosabb szegény, hogy a város központjában vízhiány miatt nem lehet egy aránylag kicsiny vízvezeték kiépítését. Így történt nemrégiben, hogy *vízhiány miatt a városháza épületében levő Mamić-székénykereskedés teljesen a tűz martaléka lett.* Mindaddig, amíg a csatornázás és vízvezeték problémáit nem oldják meg, addig Szubotica a tuberkulózis, a trachoma és a por városa marad.

— Természetes, hogy az ilyen nagyobb tranzakciókat nem lehet a rendes városi költségvetés terhére lebonyolítani, hanem *hosszulejárata beruházási kölcsönön venni.*

— Szuboticának még egy vérző sebe van: *a lakáskérdés.* Talán sehol sem érezhető annyira a lakásmizéria, mint éppen Szuboticán. Ezért nagyon fontos-

nak és sürgősnek tartom, hogy a város *modern tisztviselő- és munkáslakásokat építsen,* ugyancsak hosszulejárata beruházási kölcsönből, mert, *ha a lakástörvény megszűnik, olyan nehézségek fog-
nak előállni, amelyek komoly bonyodalmakat idézhetnek elő.* Közegészségügyi cökéből azt is rendkívül fontosnak tartom, hogy a város a legrövidebb időn belül *köztisztítót építsen,* amit házi kezelésben tartana és amit a szegény nép-
először pénzért használhatna. Be kell látni, hogy nincs mindenkinek 15—20 dinárja a fürdőre, ami pedig egészségügyi okokból nagyon fontos.

— A demokrata párt ezenkívül a vá-
gőhid kibővítését is követelni fogja, mert a város huszkivitele az utóbbi időben ö-
rvendően javult és a mai vágőhid csak a legnagyobb megfeszítéssel tudja lebonyolítani a forgalmat. Végül *Szuboticát vissza akarjuk hozni Ázsiától Európába.* Szenté hihetetlen, hogy az uccák kivilá-
gításának kérdését, ami már a legpróbb községekben megoldást nyert, még ma sem intézték el. *Szubotica éjjel teljes sötétségben van,* aminek már véget kell vetni és nemcsak a városháza körüli utcákat, hanem az összes utcákat és utakat ki kell világítani, ha lehet villany-
nyal, de az sem baj, ha gázal.

Dimitrijević Drágó dr. ügyvéd új-
ból hangsúlyozta, hogy a demokrata párt *nem tesz kivételt a szerb, horvát, bunyevác és magyar diámpolgárok között,* mert minden honpolgár az alkotmány szerint egyenrangú és a demokrata párt örködni fog afelett, hogy az alkotmány rendelkezéseit senki soha ne sértse meg.

Választási kilátások Noviszadon

Noviszadon jelentik: Noviszadon tizenhárom párt küzd a nyolcvan törvény-
hatósági bizottsági tagságért. Eredetileg tizenegy párt nyújtott be listát, de a disszidens demokraták listáját tudvalevő-
leg a noviszadi törvényszék megsemmisítette, mert a nyolcvan jelölt közt volt két olyan jelölt is, akik már más listán is szerepeltek. A megmaradt tizenhárom párt közül tizenegy politikai színezetű, kettő közzgazdasági jellegű.

A legtöbb eséllyel a hivatalos radikális párt, a Pribicević-párt és a magyar párt veszi fel a harcot. A hivatalos radikális pártnak a nemzetgyűlési képviselőválasztások alkalmával 1147 szava-
zata volt. Ez a szám közel száz dobrovoljac szavazattal szaporodik meg, mert a dobrovoljacok ez alkalommal nem állitanak külön listát. Ezzel szemben a hivatalos radikális párt valószínűleg közel háromszáz szavazatot fog veszíteni a jelöltetések miatt keletkezett elégedetlenség miatt. A párt egyik alelnöke: *Bjelics* nyíltan kijelentette, hogy vele együtt többen szembefordulnak a párttal, mert ez a régi kipróbált párttagok helyett fiatal, új tagokat jelölt. Ezzel szemben a pártvezetőség kijelenti, hogy a jelöltetések miatt a szempontot tartották szem szempontot tartották szem előtt, hogy a törvényhatóságba lehetőleg noviszad-
iak kerüljenek be. A párt előreláthatólag a névjegyzékbe felvett új szavazókkal 1100 szavazatot fog kapni. A másik két radikális frakció közül a Pasics—Miletić-frakció 676 szavazatot kapott a nem-
zetgyűlési választásokon, most a szava-
zataikat 500—500-ra becsülik. A harmadik frakció: a disszidens radikálisok dr. Ilic Radusko listája most az előző 162 szavazattal szemben legfeljebb száz-
százötven szavazatra számíthat. A Pribicević-párt a nemzetgyűlési választásoknál 984 szavazatot kapott. A sorrendben a második volt és ezt a számarányt előreláthatólag meg fogja tartani, noha a Pribicević-pártban is vannak a jelöl-
tetések miatt elégedetlen elemek. A magyar párt közel háromszáz új választó-
vetélt fel a választói névjegyzékbe, de viszont eddigi szavazóikat veszíteni fogja a pártban észlelhető elégedetlenség miatt, úgyhogy előreláthatólag megtartja a nemzetgyűlési képviselőválasztásoknál elért közel ezer szavazatát. A demokrata párt szeptember 11-én 518 szavazatot kapott. Ebben benne voltak a zsidó és magyar szavazatok is. Ezeknek nagyv-
része most a külön zsidó listára és a poli-
tikamentes pártokra fog szavazni, úgy-
hogy a demokraták 400—450 szavazattal

lesznek a törvényhatósági bizottságban képviselve. A németek ismét körülbelül kétszáz szavazatra számíthatnak. A zsidó lista aligha kap kétszáz szavazatnál többet, mert nem tudta az összes zsidókat egyesíteni. A munkás pártok ez alkalommal három frakcióval vannak képviselve. A szociáldemokraták a kapott 91 szavazatból körülbelül 60—70 szavazatot, a független munkások a kapott 106 szavazatból közel 100 szavazatot és a harmadik munkáspárt, a nyomdászszervezet által támogatott Tatics Pavle-lista szintén 80—90 szavazatot fog kapni. A még hátralevő két lista: a politikamentes két lista közül a polgári blokk, amelynek élén dr. Velieskovics-Szvinvarev Miladin főorvos áll és a másik politikamentes párt, amely dr. Adamovics István volt főispánt vallja vezéréül, külön-külön három-négy száz szavazatra számíthatnak. Mindent egybevetve a hivatalos radikálisok esélyeit 16, a Pribicević-pártét 14, a magyar pártét 13, a demokratákét 5, a Pasics-pártét 8, a zsidóké 3, a disszidens radikálisokét 3, a németekét 3, dr. Velieskovics polgári blokkját 7, dr. Adamovics-pártét 5 és a három munkáspárt mindegyikét 1—1 mandátumra lehet becsülni.

Noviszadi jelölések

A noviszadi községi választásokra benyújtott disszidens radikális listán a következő jelöltek szerepelnek az első husz helyen:

1. Dr. Ilic Radusko ügyvéd, 2. Maties Milivoj mérnök, 3. Mirkovics Glisa tanár, 4. Baics Luka fuvaros, 5. Milak Péra földműves, 6. Truics Dusan kocsigyártó, 7. Prodanovics Dimitrije földműves, 8. Budosan Lázár vendéglős, 9. Prodanovics Milos napszámos, 10. Milakov Gavra vendéglős, 11. Georgijevics Misa kereskedő, 12. Szivacski Joca szücs, 13. Prodanovics Pája földműves, 14. Veszelinovics Tanaszije földműves, 15. Bugarszki Velimir vendéglős, 16. Sztanovics Milán kertész, 17. Sztanovics Ivan iparos, 18. dr. Nikolic Nikola ügyvéd, 19. Ilic Száva fényképész, 20. Prodanovics Cveta kertész.

A Tatics Pavle munkáslistájának első husz jelöltje a következők:

1. Tatics Pavle, 2. Pecsvarac Todor, 3. Csavics Pavle, 4. Nesics Jovan, 5. Brezsan Andras, 6. Nimrichter Vilmos, 7. Petrovics Pál, 8. Trifunovics Todor, 9. Cserics Rada, 10. Gainov Alekszander, 11. Atimovics Szima, 12. Pletvas Gyura, 13. Marics Sztévan, 14. Szabljar Milán, 15. Irmovacski Dusan, 16. Nedfes Milán, 17. Temesberger Ferenc, 18. Covic György, 19. Balogh Andras, 20. Vitolovics Vászsa.

Választási elnökök a Felső-Bánátságban

Beckerekéről jelentik: A közigazgatási bíróság kinevezte a beckereki választási elnököket és helyetteseiket. A tizenkét beckereki választóhely elnökei és helyettesei a következők:

1. Elnök: *Maties Gyoka*, az agrár-
szövetség igazgatója, helyettese *Mar-
kovics Nikola* városi tanácsos. 2. Elnök: *Konstantinovic Nikola* postai műszaki tisztviselő, helyettese *Bosnyak Lázár*. 3. Elnök: *Jakovljev Vászsa* városi tisztviselő, helyettese *Tabacszi Marinkó* földműves. 4. Elnök: *Maszlovszki Vladimir* törvényszéki bíró, helyettese *Turinszki Milivoj* földműves. 5. Elnök: *Mladenovic Milán*, helyettese *Grujics Mita* városi főkönyvelő. 6. Elnök: *Sztelics Koszta* nyugalmazott detektívfelügyelő, helyettese *Rajics Tima* városi tanácsos. 7. Elnök: dr. *Rajics Tosa* ügyvéd, volt képviselő, helyettese *Sztalics Szpaszoi* földműves. 8. Elnök: *Jovanovics Milenko* árvaszéki elnök, helyettese *Pokrecz János* földműves. 9. Elnök: *Petrovics Vaszilije* volt tanfelügyelő, helyettese *Marinkov Dragomir* földműves. 10. Elnök: *Sztójakovics Bogdán* városi főjegyző, helyettese *Jovanovics Konstantin*. 11. Elnök: *Bajics Szlavko* járási utbiztos, helyettese *Franz Lázár* volt községi jegyző. 12. *Gazdmovacszi Milán* földműves, helyettese *Grujin Sztévan* földműves.

A felsőbánáti községek választási elnökeivé a közigazgatási bizottság a következőket nevezte ki: Banatszki Dvor-
Penea Ozren földműves, Begaszent-

györgy: *Todics Vászsa* földműves, *Be-
tos: Gyurics Maksza* földműves, *Ve-
liki Torak: Fristyan Koszta* földműves, *Gornja Muzsija: Kertész Mihály* föld-
műves, *Banatszki Deszpotovac: Bran-
zsovszki János* tanító, *Ecška: Kolanics*
Blagoje tanító, *Jankovics: Burza Isze*
földműves, *Katarina: Müller Péter* föld-
műves, *Klek: Goldmajer Bogdán* tanító,
Lazarevó: *Kindl József* tanító, *Lukmo-
szelo: Lovrakovics Joca* földbírók, *Mali*
Torak: *Momesilo Milutin* földmü-
ves, *Nemacski Elemir: Cserevics Ilija*
földműves, *Orlovát: Trifunov Sztredojé*
tanító, *Perlez: dr. Lux Dragutin* járás-
bíró, *Banatszki Dusanovác: Szezsano-
vics Györgye* földműves, *Knityanin: Pa-
nics Milivoj* földműves, *Szlovacszi Ara-
dác: Molszilovics Péter* tanító, *Szrpszki*
Elemir: *Poucski Ante* földműves, *Sztara*
Ecška: *Ervaszanin Bosko* tanító, *Novi*
Itebej: *Kicsi Andras* tanító, *Szrpszki*
Itebej: *Suvacszi Péra* bankigazgató,
Beloblátó: *Csobanics Vleiko* földműves.

Választási bizottságok Sztaribecsejen

Sztaribecsejéről jelentik: A sztari-
becseji főszolgabírószághoz a napokban ér-
kezett le a sztaribecseji járás községei-
be kinevezett választási elnökök és bi-
zottságok névsora, amely a következő:

I. kerület (Piroski iskola.) Választási elnök: *Zsivanovics Dragoljub*, helyettese *Midics Nikola*, bizottsági tagok *Bozics Péro* és *Sztalics Vukán*, helyettesei: *Atimov Velimir* és *Malics Péra*. II. kerület (Városháza.) Választási elnök: *Odavics Riszko*, helyettese *Sevics Dragutin*, bizottsági tagok *Atimov Gavra* és *Zsivanovics Panta*, helyettesei *Drágics Koszta* és *Sztanovics Laza*. III. kerület (Csipics-iskola.) Választási elnök: *Vraesaries Milivoj*, helyettese *Bozsán Dusan*, a választási bizottság tagjai *Szirkov Laza* és *Perics Anta*, helyettesei *Doroszlavacszi Makó* és *Gresics Sztévan*. IV. kerület (Konsek-iskola.) Választási elnök: *Czabaffy László*, helyettese *Neogrady József*, a választási bizottság tagjai *Gubica Mátyás* és *Radics Mihály*, helyettesei *Turai Andras* és *Molnár János*. V. kerület (Lackovics-iskola.) Választási elnök: dr. *Draskóczy Ede*, helyettese *Molnár István*, a választási bizottság tagjai *Gortva József* és *Kapás István*, helyettesei *Cseszák Mátyás* és *Uborka Mihály*. VI. kerület (Tihanyi-iskola.) Választási elnök: *Schvanzner Andor*, helyettese *Sági György*, a bizottság tagjai *Nagy Mihály Mihály* fia és *Dudás Mátyás*, helyettesei *Pander Ferenc* és *Argyelán István*.

Sztaribecsejen három urna lesz a választáson. Az urnák sorrendje: I. ellenzéki blokk, a II. hivatalos radikális párt és a III. pártönkivüli magyarság. Hozzávetőleges számítás szerint az új képviselőtestület negyven tagsági helyére 20—22 Balassa-párti, 8—10 radikális és ugyanennyi ellenzéki blokkista jut be.

A szekicsi polgári párt listája

Gerber Lukács földbirtokosról tevé-
sen azt írta, hogy a szekicsi német-
párt listavezetője, Gerber annak közlé-
sét kéri, hogy ő a községi polgári párt listájának első helyén szerepel.

Nyilatkozat

Alulírottak kijelentjük, hogy a község választásokra azért vállaltunk Kókai Károly listáján jelöltséget, mert félre-
vezetett bennünket azzal, hogy a magyar párt nevével agítált. Szükségessé-
g tartjuk leszögezni, hogy eljárását elítél-
jük és kijelentjük, hogy november 6-án nem az ő listájára fogunk szavazni.

1927. november 2-ikán.

Erdélyi László, Steinbach Ferenc, Hajnal Elek, Mojzes István (Ádám fia), Péntes István, III. Mojzes István.

NÁTHA
valamint sok ragályos betegség ellen
GRIPPOSAN
(Törv. véd.) Dr. Besarovic szerint
fertőtlenítő orrkenőcs
KAPHATÓ MINDEN GYÓSZERTÁRBAN
Lecakat: Schützennapotheke München
„ISIS“ R. T.
ZAGREB-BEOGRAD-LJUBLJANA

Csarugát hazavitte a mamája

Visszaadták szüleiknek a kis szubotocai tolvajokat

A szubotocai rendőrségnél az utóbbi időben szinte nap-nap után kísérek be a rendőrség fogházába tizenkét-tizenöt éves gyerekeket, akik nem csinytevésből, hanem gonosz ösztönből s az olvasott ponyvaregények hatása alatt betöréseket és lopásokat követnek el. Az utóbbi időben elkövetett betörések ötven százalékát tizenhét évesnél nem idősebb gyerekek követték el.

Szombaton éjjel, mint jelentették négy kis csavargót kísérték be a rendőrök, akik felleszítotték egy szerszámokkal telt ládát és abból több tárgyat elvitték, hogy betörőszerszámul használják fel. A kis suhancok egy tizennégy éves társuk vezetésével bandát alakítottak. Vezériket stílusosan »kis Csaruga«-nak nevezték egymás közt. A kihallgatás alkalmával a kis csavargók mindent beismertek és érdekesen mesélték el, hogyan éltek és hogyan jutott eszükbe a lopás.

Valamennyien kifutó fiúk, de nem szerettek dolgozni. Otthagyták helyeiket és késő estig, még a hidegebb idők beállta után is az uccákon csavarogtak. Egy-ideig úgy kerestek néhány dinárt, hogy a vasuton várták a vonatok érkezését és csomagot hordtak. Később a nagyobb suhancok elzavarták őket és ekkor elkeseredésükben határozták el, hogy lopnak. Ugy képzelték el, hogy a betörő a revolvernél kezdődik és Csaruga szerzett egy diákpisztolyt. Ezután »szerszámok-ra« volt csak szükség, hogy a munkát megkezdhesék. Kiszemelték a Milekics-palota előtti téren levő szerszám bódét, ahol a kőművesek munka után lerakták szerszámait. Belopóztak ide és el-emeltek két kötelet, kalapácsot, vést és szöveget. A lopás úgy történt, hogy Csaruga kis pisztollyal a kezében bement a bódéba, úgy amint ezt a Nick Carterban olvasta — ott fűttengett, a jelle bejött két társa is, akik összepakolták, amit ott találtak. Másnap már a kukorkás bódéra került volna a sor, de elcsipték őket éppen, mikor hazafelé tartottak a lopott szerszámokkal.

A rendőrségen az apa nélkül felnevelkedett züllött kis csibészek valamennyien sirtak. A rettenhetetlen kis Csaruga zokogva ígérte meg, hogy soha többé nem lesz rossz és hasonló ígéretet tettek a főkapitányhelyettesnek a többi gyerekek is.

A főkapitány szobája előtt négy fej-kendős parasztszony áll kísért szemekkel. Négy gyerek szomorú anyja. Szegény munkásszonyok, akik reggeltől estig dolgoznak.

— Hígyje el tekintetes ur — mondja az egyik — nem is csuda, hogy úgy esett. Mosoné vagyok, egész nap dolgozom, este fáradtan megyek haza. Ki vigyázzon a gyerekre? Sokszor késő éjszaka jött haza, hiába szidtam, hiába vertem meg, másnap ujból kezdte. Nem félt, az apja meghalt a harctéren.

— Az én fiam — mondja egy alacsony fiatal asszony — jó gyerek volt, üzletbe járt, de belekerült a rossz társaságba.

— Hagyja csak — mondják egyszerre a többi mamák — egyik tizenkilenc a másik egy híján husz.

Klengedik a gyerekeket. Mikor a kis

suhancok meglátják anyjukat kiszökik szemükből a könny, odaszaladnak hozzájuk és odabujnak az ölelő anyai karokba. Mindnyájan sirtak.

A gyerekek is, akik korán megismerkedtek a rendőrséggel, az anyák is, akik nem tudják mit is csináljanak. Szidják-e, vagy csókolják-e a kis szurtos kisirt szemű csibészeket. Csaruga mamája a legenergiusabb, megfogja a fia kezét és rá kiabál:

— Látod Jani, már »tegyházba« is voltál, legjobb lett volna, ha mindjárt felkötötték volna a költre, amelyiket lop-tatok.

Ő is sir és elindult fiával le a lépcsőn.

4:1 vagy 1:1

Az államtanács döntése alapján megint több lesz az adó

Novisadról jelentik: A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság, mint jelentették, november 3-ikára hívta össze a jövedelemadó-felszámolási bizottságot. A bizottság működésével kapcsolatban rendkívül kellemetlen meglepetés éri az adófizetőket. Az államtanács ugyanis egy vitás elvi kérdésben, amelyről már rég ellentétes véleményen vannak az adózók és a pénzügyi hatóságok, a pénzügyi hatóság álláspontját fogadta el és ezzel újabb súlyos terheket rótt az adófizető közönségre.

A régi magyar törvények ugyanis természetesen koronákban állapították meg az adóteteleket és a korona-adóalapnak megfelelő korona-adót róttak ki az adózókra. Amikor a vajdasági pénzügyi hatóságok áttértek a koronaszámításra a dinárra, a legtermészetesebbnek látszott volna, hogy amíg a régi magyar törvények érvényben vannak, a dinárt egyszerűen átírják koronára és ha eddig ötvenezer korona után az adótörvény 2120 korona adót írt elő, az adó ezután ötvenezer dinár után ugyancsak 2120 dinár jövedelmi adót fizessen. A pénzügyi hatóságok azonban ellenkező álláspontra helyezkedtek és azt mondták, hogy ötvenezer dinár jövedelem a 4:1-es törvényes átszámítási alapon kétszázézer korona, tehát kétszázézer korona adóalap után esedékes összeget, tizenkétezer korona adót kell fizetni, mint-hogy azonban a fizetés dinárban történik, ezt ismét 4:1-es alapon visszazárják, az adó háromszázézer dinár. Az adó tehát ugyanannyi jövedelem után a pénzügyi hatóságok számítása alapján 880 dinárral több lett.

A magyar törvények egyes adóneménél, különösen a jövedelemadónál és a IV. osztályu kereseti adónál, de több

más adónemnél is progresszív adókulcsot alkalmazott és így ötvenezer korona adóalap után kisebb az adókulcs, mint kétszázézer koronáé.

Megjegyzendő, hogy kétszázézer koronánál magasabb adóalap után a törvény szerint már hat százalék adó fizetendő és a pénzügyi hatóságok már ötvenezer dinár után — a fenti átszámítás alapján — hat százalékos jövedelmi adót róttak ki.

A noviszadi adófizetők közül többen megféleblezték a jövedelemadó kivetést és hivatkoztak arra, hogy a dinár 4:1-es átszámítása az adózók indokolatlanul súlyos megterhelését eredményezi. A közigazgatási bíróság helyt adott a hozzászólított felebbezéseknek és törvénytelennek minősítette ezt a kulcsot és az átszámítást 1:1 arányban állapította meg. A pénzügyigazgatóság nem érte be a közigazgatási bíróság döntésével, hanem megféleblezte az államtanácshoz, mert szerinte a közigazgatási bíróság figyelmen kívül hagyta ezt a törvényt, hogy négy korona egyenlő egy dinárral.

Az államtanács százötven ilyen felebbezésre hozott döntést és minden esetben a pénzügyigazgatóságnak adott igazat és megengedte, hogy az adóalap megállapítása koronában történjék és azt 4:1-es alapon számítják át.

Az államtanácsról visszaérkezett felebbezéseket a tartományi pénzügyigazgatóság most a felszámolási bizottság elé terjeszté és az államtanács döntése alapján már nagyon kevés reményük van az adófizetőknek.

Az államtanács döntése súlyos következményekkel jár minden progresszív alapon történő adókievetésnél. Jogi szempontból az államtanács döntése helytálló, mert a törvény sehol sem intézke-

dik úgy hogy egy korona egy dinár, hanem a 4:1-es átszámítási arányt rendel el, azonban a méltányossági szempontokat is figyelembe kellett volna venni a döntésnél. Nem szabad békekoronákra vonatkozik és amikor kétszázézer korona után hat százalékos adókulcsot állapított meg, akkor a törvényhozónak az volt az intenciója, hogy kétszázézer aranykoronás jövedelem elbirt hat százalékos megadóztatást, de ötvenezer papirdinárt még sem lehet kétszázézer aranykoronával egyenlő értékűnek tekinteni.

Ha a jelenleg érvényben levő törvények nem adnak módot a méltányos átszámításra, törvényhozási uton kell sürgősen gondoskodni arról, hogy ezt az abuzust, amely az adózók kárára egy papirdinárt négy aranykoronával vesz egyenlőnek, mielőbb megszüntessék. Az egységes adótörvény meghozataláig esetleg miniszteri rendelettel lehetne ezt a kérdést rendezni.

Egy család tü katasztrófája

Az égő lámpába öntött petróleum okozta a szerencsétlenséget

Miskolcraól jelentik: A borsodmegyei Harsány községben kedden hajnalban megrendítő szerencsétlenség történt. A katasztrófának, amelynek még emberáldozata van, az az előzménye, hogy Nagy János jómódu gazdálkodónak megveszett a kutyája és összemarta a seretéseket és a lovakat, úgyhogy azokat is agyon kellett löni.

Nagy János bánatában mulatni ment. Éjszaka részegen tért haza s ittas állapotban verekedni kezdett. Felesége nagyon megrémült, mert azt hitte, hogy férjén is a veszttség tört ki és kétségbeesésében bezörgetett a szomszédban lakó Szabó Bálinték ajtájan, akikről segítségért kért. Szabó felkelt. Miután azonban a meggyújtott lámpa nagyon gyöngén pislákolott egy két literes petróleumos üveget hozott be és ebből öntött a gyöngén égő kanócra. Ebben a pillanatban az egész üveg petróleum felrobbant és a közelben levő ágynemű nagy lángokkal égni kezdett. Szabó Bálint súlyos égési sebeke kimenekült az udvarra, ahol eszméletlenül összeesett. Három gyermeke azonban, akik közül az egyik öt, a másik négy éves, a harmadik pedig kilenc hónapos volt és akiket álmukban ért a tűz, szénné éget. Szabónét súlyos égési sebekekkel a kórházba szállították, ahol szerdán délben meghalt.

Egy kritikus albumából

Irtá: Baedeker

Férfi és nő közt csak a szerelem lehet komoly kapocs. A házasság inkább lánc, a flört csak: játék, a nemközi barátság pedig: svindli. Ez az utóbbi kető elég jóízű szurrogátum, s aki nem juthat hozzá a maga porció szerelmi kvótájához, e két pótlás valamelyikével próbálja kárpótolni magát. A flörtölés meg a barátkozás, gondolja valószínűleg jobb, mint semmi, s aki nem elhet ezüsttárlót, megelégszik kevésbé gazdag tálalással is. Ha pedig van egy kis fantáziája, a többit hozzáképzeli. Innen van, hogy látni férfiakat, és különösen nőket, akik komolyan veszik a barátságot, amely pedig szinte kómiikus érzés különmemű egyének közt, és majdnem boldogok a maguk ártatlan flörtjével, amely pedig olyan messzeségben nyögöcsél a szerelemtől, mint amekkora távolságra esik Makótól Jeruzsálem.

Egyébiránt: esete válogatja, s néha jobb egy naiv nemközi barátság vagy egy finom szalon flört, egy szenvedélyesen viharzó szerelemnél, amelyet nem áll ki mindenkinek az idegrendszer.

Vannak emberek — férfiak és nők egyaránt —, akik mintha egyenesen szerelemre volnának teremtve, s testileg és lelkileg egészségesek maradnak a legfőbb levegőjü szatyenéyek forgatagában is. Tagadhatatlanul igen tehetségesek a maguk nemében, kivételes asszonyszemélyek és hatványozott hímek. Hyenek a férfiak világában a Don Juan-karakterek s a »minden kötény után szalad«-természetek, a nők közt pedig

a bravur-kurtizánok, a »mangeuse d'homme«-ok s a szeretkezést sohamég nemunók. E kivételeknek a szerelmi étvágya épp oly rekordokat tud elérni a szerelem sportmérközésein, mint némely bankettvirtuóz farkaséhsége. Hogy ez egyúttében fölfal egy egész pulykát vagy föltorkoskodik egy hatalmas méretű sonkát, ugy fogyasztanak el amazok egy esztendő alatt annyi szerelmet, amennyi Obermann-nak vagy Werthernek három emberéletre is sok volna.

A férfi, akinek volt néhány regénye (amelyekből egy se végződött házassággal): érdekes ember a nők szemében. A nő, ha hire kelt egy esetének, gyanus hölgy lesz a férfiak megítélésében. A férfi ambíciója: az oly nő, aki kezdő, s akit ő vezethet be a szerelem misztériumaiba, — a nő: tudattalanul is az a férfi, akitől mennél többet tanulhat, tehát az, aki már sokat és sokakat szeretett. Kávéházi stílusban szólva: aki minden zsírral meg van kenve.

Ezért van az, hogy a teljesen ártatlan, szüles leányok (akik még csak álmodnak a szerelemtől), idősebb, sok vihart átélt szerelemszakértőkbe bolondulnak bele, s hogy még a házassággal alaposan elkésett aglegény is, ha végre szakít a garszónélettel, kezdő lányt, ártatlant, garantált szüzet kíván elvenni feleségül.

Az idegek a férfiak szerencsétlensége s a nők szerencséje. A férfiakat a legtöbb baj az idegeik folytán érik, a nők számos sikerüket az idegeiknek köszönhetik. Azokkal uralkodnak a házasságban is, a szerelemben is. Az a kormánybotjuk és a nádpálcájuk.

Nincs az az uzsorás, aki úgy tudja kamatoztatni a pénzt, mint a csak kis-

sé ügyes — vagy nem nagyon ügyetlen — asszony az idegeit. Akkorá tökélet kovácsol belőlük, amekkorát ki akar vasalni a férfiból, akit idegeinek a játékaival megejtett. Az uzsorás csak kamatokat tud kivirágoztatni a pénzéből, a nő újabb kapitálist varázsol elő a maga tartaléktökejéből: a háipszes idegrendszeréből.

A férfi, ha neurasthénias, elidegeníti magától a nőt, akinek az olymposzi nyugalom, az állandó derű s a megbolygathatatlan erő imponál. A nő, amikor idegeskedik (az orvos szerint: eszi a fene), érdekesebbé lesz a fiziológiában, pszichológiában és egyéb iában kevésbé jártas férfi szemében, aki a szeszélyeket a következtetlenséget és az ezekhez hasonló kedélyhullámzásokat hajlandó női erényeknek tekinteni, ha csinos csomagolásban jelennek meg előtte. Ez fejti meg azt a jelenséget, hogy a nő, aki érti a mesterségét, idegesnek mutatkozik, ha hajókötélvastagságuk is az idegszála.

Egy híres orvostól hallottam egyszer — Találkoztam a praksisomban nem egy ideges, szinte idegbeteg férfival, aki oly igazságon disszimulált s oly kitűnően játszottá az egészséges embert, hogy engem, a gyanakodó specialistát is megfélebsztett egy ideig — de még több nővel, aki oly mesteri tökéletességgel játszta az idegest (bár olyan egészséges volt mint a makkféső), hogy az becsületére vált volna Márkus Emilának, a hisztériás asszonyok e fölülmulhatatlan ábrázolásának is.

Egy másik orvos meg, ha asszony konzultálta, rendesen így kezdte a tárgyalást:

— Idegesek vagyunk, ugy-e? És azonkívül még mi a panasz? Ettől a bajtól nem tagitanak a nők

Nagy szükségük van rá s nem boldogulhatnak nélküle. Némelyiknek ez a társadalmu állása. Ennek köszönhetik, hogy rivierázhatnak és tengeri fürdőkre mehetnek. E kellemes betegség leple alatt kényelmesen hamiskodhatnak a kártyajátékban és a szerelemben s kibújhatnak minden felelősség alól, amellyel tartoznának, ha — nem lennének (szerencsére) idegesek. Még lophatnak is az áruházakban és eltehetik láb alul a férjüket. Kleptománia lesz az egyik cselekvésük és »gonosz hamarság« a másik. Kényszerképzet, korlátolt beszámíthatóság, idegizgalom s más ily enyhítő és mentő szavak röpöködnék a levegőben, amikor felélnők kellene a »meggondolatlanságaik«-ért. Az első aberrációtól abszolválják a szegény nőt és szanatóriumba teszik (ahol idegessé fogja tenni az orvost s az ápolónőjét), a másiktól fölmentik és diadalmenetben viszik haza, ahol két tucat újságíró várja, hogy meginterjúolja és három-négy kiadó, akik könyörögnek neki, hogy írja meg a memoárjait, de hamar, mielőtt egy másik »nagy nő« követ el hasonlóan rokon-szenves tettet s elhalássza előle a közérdeklődést.

A férfi, ha rosszak az idegei, szanatóriumba viszi őket, a nő hódítóutra indul velük.

A nők, ha olyanok lennének, amínőknek a költők festik őket, angyalok volnának s ha azokhoz hasonlítaniának, akiknek a bölcselők rajzolják, ördögök lennének. Az igazság a két portré közt van valahol s azért ők — egynemely angyali és egynemely ördögi tulajdonsággal ékes: — asszonyok. De hát a férfiaknak nem árt s nekik meg örömet szerez, ha angyaloknak csufolják és ördögöknek dicsőítik őket.

El kell napolni a tartománygyűléseket

Vrsacról jelentik: Dr. Morgen Vladimir a dunamelléki tartomány állandó választmányainak elnöke a tartománygyűlés összehívásáról a következő nyilatkozatot tette a Bácsmezei Napló munkatársa előtt:

— A tartománygyűlés a törvény szerint november 5-én összeül. A meghívókat a képviselőknek már kézbesítették, a költségvetés tárgyalására csak később kerül sor. A pénzügyminiszter-től ugyanis átirat érkezett, amelyben felhívja a tartományokat, hogy a tartományi szkupstina ülését december 1-ig napolják el, mert a pénzügyminiszter nem készíthette el a költségvetéshez szükséges iratokat. A kormány ugyanis a szeptember 28—30-ig Beogradban megtartott értekezlet alkalmával közölte velünk, hogy több eddigi állami funkciót kíván a tartományokra áthárítani és ezzel kapcsolatban természetesen a jövedelmi forrásokat is emelni szándékoszik. Minthogy azonban ennek előkészítése több időt igényel, a kormány nem készíthet el az átszervezéssel november 20-ig, hanem csak november végén nyernek befejezést ezek a munkálatok. Természetes, hogy ennek következtében a már elkészült tartományi költségvetés-tervezetek is lényeges átdolgozásra szorulnak.

— A közlekedési és építkezési minisztérium a legtöbb állami út javítását és rendbentartását a tartományok hatáskörébe akarja áttulni, ez pedig a dunamelléki tartománynak hozzávetőlegesen százhusz millió dinár megterhelést jelent, ami pedig csakis investíciós kölcsönrel fedezhető.

— A tartománygyűlés tehát november 5-én összeül, még aznap azonban az ülészakot el fogják halasztani, mert a miniszteri átirat ezt szükségessé teszi. Ettől függetlenül a községi választások miatt is meg kellett volna ezt tenni.

Noviszadon tartják meg az utódállamok jövő évi ügyvédi konferenciáját

Vajdasági Ügyvédek részvételével a varsói Ügyvédkonferenciát előkészítő munkálatokban

Az utódállamok ügyvédjének első teljes konferenciáját tudvalevőleg az idén február elsején Bratiszláviában tartották meg, ahol a jugoszláv ügyvédtársadalmat dr. Adamovics István, volt főispán a vajdasági ügyvédi kamara elnöke képviselte. Ez a konferencia elhatározta, hogy a még ezévre tervezett újabb ügyvédi konferenciát Varsóban tartják meg.

Ebben az ügyben a varsói konferenciát előkészítő bizottság dr. Nyulászi Jánosnak a magyarországi ügyvédszövetség társelnökének elnökletével vasárnap Budapesten ülést tartott, amelyen Jugoszlávia részéről dr. Adamovics István, kamarai elnök, dr. Kovács Bódog és dr. Fryda-Kaurimszky, noviszadi ügyvédek vettek részt. Az előkészítő bizottság megállapította a varsói konferencia napirendjét, amelyen a többiek közül a következő tárgyak szerepelnek: 1. Községi jogsegély. 2. Itéletek kölesönös végrehajtása. 3. Tanulmányok.

A budapesti konferencia egyúttal elhatározta, hogy a varsói teljes konferenciát javasolni fogja, hogy a jövő évi konferenciát Noviszadon tartsák meg.

A varsói konferencián előreláthatólag nemcsak a Vajdaságból, de az ország többi részéből is nagy számban fognak ügyvédek résztvenni. Az utódállamok ügyvédjének ez az újabb konferenciája közel áll hozzá egymáshoz az utódállamok ügyvédtársadalmát, a konferenciák tulajdonképpen célja pedig az, hogy a kétfeszterződésben egyáltalán nem szabályozott, jogviszonyok rendezését előkészítsék. Az előző konferencián a polgári jogsegély kérdése az utódállamok között, a határszéli telekkönyvi forgalom, a kettősadózás eikerülése, a régi koronatarterezések átértékelése és valorizálása, a külföldi ügyvédhelyettesítés szabályozásának kérdéseit vitatták meg.

Elhangzott a vádbeszéd a budapesti kommunista bűnpörben

A bíróság feleslegesnek tartja a külföldre szöktetett agent provokátor vallomásának ismertetését

Budapestről jelentik: Szántó Zoltán volt népbiztoshelyettes és társai kommunista bűnpörében a bíróság kedden hirdette ki a bizonyítás kiegészítésére irányuló védői előterjesztésre vonatkozó határozatát, amely szerint feleslegesnek tartja a megszökött Rubin Ede vallomásának felolvasását, mert ez a vallomás a bíróság szerint súlytalan és értéktelen és a bűnyű elbírálása szempontjából nem is lényeges.

Lindmayer Béla dr. ügyész tartotta meg ezután vádbeszédét, amelyben sorra vette a vádlottak szerepét, majd rátért a szombati tárgyaláson ismertetett Rubin-féle nyilatkozatra és kijelentette, hogy nem tudja, hogy az micsoda machináció folytán jött létre, de azzal tisztában van, hogy az hazugság. Az ügyész cáfolta ezután a vádlottaknak azt a védekezését, hogy őket a rendőrségen bántalmazták és hangsúlyozta, hogy a vádlottak az ügyészségen is fenntartották beismerő vallomásukat. Az ügyész valamennyi vádlottal szemben fenntartotta a vádat és szigorú büntetés kiszabását kérte a bíróságtól.

A csütörtöki tárgyaláson kerül sor a védőbeszédre.

Emelkedik a Mafalda áldozatainak száma

A legújabb jelentés szerint 314 halottja van a katasztrófának

Rio de Janeiróból jelentik: A brazil kormány kívánságra a Navigazione Generale Italiana vezetősége nyilvánosságra hozta az utolsó kimutatást a Principessa Mafalda áldozatairól. A hivatalos közlés szerint a katasztrófa idején 1259 ember volt a hajón, ezek közül 945 megmenekült, 314 személyt pedig vég-

leg elveszetteknek kell tekinteni. Az első osztályú utasok fele, a második osztályúak harmada és a harmadik osztályú utasok negyedrésze a tengerbe veszett. A személyzet közül megmenekült 11 tiszt és 231 matróz, 9 tiszt és 37 matróz pedig meghalt.

Mint Szombathelyről jelentik, az el-

pusztult Principessa Mafaldának három szombathelyi utasa volt: Tóth Károly szombathelyi fiatalember, továbbá Stróbl Frigyes és testvére, Stróblék már értesítették Buenos-Airesből hozzátartozóikat, hogy szerencsésen megmenekültek, de arról még nincs értesítés, hogy Tóth is megmenekült-e.

Maniu nyilvánosságra hozza a Manoilescutól elkobzott leveleket

Bratianu előre bejelenti, hogy Manoilescut el fogják itélni — Bratianu miniszterelnök megbetegedett — A román kormány fé hivatalosa újból cáfolja a zavargásokról elterjedt híreket

A régenstanács tagjai mérsékletre intették Bratianut

Bukarestből jelentik: Románia legújabb érdekessége az a hivatalosan is megerősített hír, hogy

Bratianu miniszterelnök megbetegedett.

A kormányhoz közelálló lapok szerint Bratianu könnyebb influenzában szenved, de kétségtelen, hogy az utóbbi hetek páratlan izgalmait viselték meg a miniszterelnök erős szervezetét.

Bratianu betegsége alatt miniszteri bizottság intézi a karizma mozgalom leplezésére irányuló vizsgálatait.

Az Orient Redo, a kormány félhivatalos könyvostosa szerdán a következő közleményt tette közzé:

— Tekintettel arra, hogy az ellenséges köröktől makacsul terjesztett különböző hamis hírek a külföldön visszhangra találnak, sőt a legkomolyabb lapokat is tévedésbe ejtik, kénytelenek vagyunk nyomtatékosan megismételni, hogy

Romániában semmiféle zavargás nem történt és semmiféle kivételes rendszabályhoz nem nyultunk.

Ellenkezőleg, kedden elrendelték, hogy a külföldi lapok tudósítóinak táviratait a lehető legnagyobb gyorsasággal továbbítsák.

A régenstanács nem helyesli Bratianu eljárását

Párisból jelentik: A Matin az Adeverulra hivatkozva azt írja, hogy

Maniu Gyula háromnapos haladékot adott Bratianunak a Manoilescutól elkobzott levelek közzétételére és a lejárt idő eltelte után az okmányokat ő maga fogja nyilvánosságra hozni.

a birtokában levő másolatok alapján. Ugyancsak a Matin bukaresti jelentés alapján arról számol be, hogy

a régenstanács tagjai nem helyeslik Bratianu kérelmetlen magatartását.

A régenstanács egyik tagja, amikor a Manoilescu-ügy aktáit átnézte és mielőtt még a nyomozást megindították volna, a következő tanácsot adta a kormánynak:

1. Letartóztatásokhoz csak döntő bizonyítékok alapján folyamodjék.

2. A Károly-ügyet ne hozza a parlament elé, legfőképpen csak akkor, ha ebben az ellenék provokálja a vitát.

3. Akadályozza meg a kormány azt, hogy a hadsereg tagjai ebbe az ügybe belekeveredjenek, nehogy ezáltal a hadsereg presztízse csorhát szenvedjen és egy olyan szolidaritás fejlődjék ki, amely a nemzet érdekeinek kárára lehet.

Károly nincs tisztában fellépésének komoly következményeivel

A Petit Parisien intervjút közöl egy magasállású román államférfival, akinek a nevét nem említi, de a körülrásból arra lehet következtetni, hogy Bra-

tianu meghitt embere, ha ugyan nem maga a miniszterelnök. A román politikus kijelenti, hogy

Manoilescu néhány napon belül bírál előtt fog állani és feltétlenül elítélik.

mert büne be van bizonyítva. Minden komoly román állampolgár vádolja Károly herceget — folytatja a nyilatkozat — hogy megbontja az ország rendjét önkényével, holott tíz év alatt háromszor mondott le a koronáról. Nyilvánvaló, hogy

Károly herceg nincs tisztában fellépésének komoly következményeivel, a kormány azonban nem fogja tűrni, hogy a nép nyugalma az egykori trónörökös megzavarja.

Károlynak korábban kellett volna megfontolnia, hogy milyen következményekkel járhat a dinasztia és Romániára lemondása.

Károly herceg levelezését egy felügyeletével megbízott ember lopta el

Károly herceg neuilly-i villájába — mint ismeretes — néhány nap előtt betörtök és onnan bizonyos leveleket vittek el. A Havas-ügynökség bukaresti jelentése szerint a lopást egy Radoju nevezetű ember követte el, akit Károly felügyeletével bíztak meg.

A Victorul cáfolja azt a hírt, hogy Bratianu és Briand között táviratváltás folyt.

Ma már közismert tény, hogy a

SABA négylámpás . . . Din. 2800.-
Oszilladyne nyolclámpás „ 4950.-
Reinartz háromlámpás. . . „ 1400.-

Rádió-készülékek

a legjobbak és legolcsóbbak.

Szállítja

KONRATH D. D. SUBOTICA

Kérje ingyenes nagy katalógusunkat vagy 10 dinárért az ezzel egybekötött rádiókönyvünket

10995

A szubotica-i demokrata magyarok üdvözlő távirata Grol Milánhoz

Köszönetüket fejezik ki a névvegyelemzés eltörléséért

A szubotica-i demokrata párt magyar nemzetiségű vezetőtagjai a névvegyelemzés megszüntetéséről szóló rendelet megjelenése alkalmából az alábbi táviratot intézték Grol Milánhoz, a kerület demokratapárti képviselőjéhez, aki a rendelet érdekében interveniált.

— Hálás köszönetünket fejezzük ki önnek, hogy a vajdasági magyarok nevében a demokrata pártszervezet útján előterjesztett kérélmünket magáévé té-

ve, sikerrel eljárta a névvegyelemzési rendelet eltörlése érdekében. Kérjük, közölje köszönetünket a közoktatásügyi miniszter úrral is, aki a megértés szellemében eltörlőlte azt a rendeletet, amely semmi szolgálatot nem tett az államnak és fájó sebé volt a magyarságnak.

A táviratot Lendvai József, dr. Havas Emil, dr. Pataki Antal és dr. Rabstein Mátyás irták alá.

Tizenhat regény érkezett be a Bácsmegeyi Napló pályázatára

November elsején járt le a pályázati határidő

November 1-én járt le a Bácsmegeyi Napló regénypályázatára kiírt határidő és eddig az időpontig összesen tizenhat kis regény érkezett be a szerkesztőség címére a következő címmel és jelleggel:

Küzdelem (Jelige: A kocka el van vetve).

A betolakodók (Jelige: Bihari).

Margit (Jelige: Delicis).

Feltételhez kötött házasság (Jelige: Engem).

Embercsökevény (Jelige: Kék madár).

Ez az út!... (Jelige: Ecce homo).

Az árnyék (Jelige: Amint veted ágyadat, úgy aluszod álmodat).

Aranyhattyu (Jelige: Aranyhattyu):

Zsetonok (Jelige: Dalol a mult).

Sirkövek mentén (Jelige: Így is lehet).

Az okos molnárlány (Jelige: Többet észszel, mint erővel).

Tengeren innen, tengeren túl (Jelige: Naturalista).

Kétféle szeretet (Jelige: Oberon Titániaja).

Fordulópont (Jelige: Mancika).

Mocsár (Jelige: Utak, utvesztők).

Az új tanító (Jelige: nélkül).

A pályázat eredményéről a bírálóbizottság a Bácsmegeyi Napló karácsonyi számában teszi közzé jelentését és ugyanakkor közöljük a pályadíjnyertes regényeket is.

A vajdasági városok polgármesterei állást foglaltak a tartományi adó ellen

A vajdasági polgármesterek értekezlete Belacrkván

Belacrkváról jelentik: A vajdasági városok polgármesterei Belacrkván értekezletet tartottak, amelynek napirendjén több fontos kérdés szerepelt. Az értekezleten Pancsevó város polgármesterének kivételével valamennyi vajdasági polgármester résztvett, megjelent azonkívül Krisztics Bózza szmederovói főispán és dr. Morgon Vladimir, a dunamelléki tartományi választmány elnöke. A gyűlésen dr. Borota Branislav noviszadi polgármester, a vajdasági városok szövetségének elnöke elnökölt.

A gyűlés nagyfontosságú határozatot hozott a tartományi adó kérdésében. Elhatározták, hogy a vajdasági városok szövetsége felirattal fordul a kormányhoz és kéri fogja, hogy a vajdasági városokat vegyék ki a tartományi kötelezettségből, mert a városok nem hajlandók a tartományi költségvetés nagyarányú terheit viselni és a tartományi adóban részesedni. Kéri a kormányt, hogy mentse fel a vajdasági városokat a tartományi pótdadó viselése alól.

Az értekezlet ezután a községi válas-

tásokkal foglalkozott és kizárólag technikai kérdéseket vitattak meg.

A Bácsmegeyi Napló vrsaci munkatársa beszélgetést folytatott az értekezlet után Jovanovics Svetolik vrsaci polgármesterrel, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Az értekezlet csak barátságos megbeszélés volt. Konkrét határozatot a tartományi adó kérdésén kívül nem hoztunk, hanem csak az aktuális kérdéseket vitattuk meg. Kölesönösen akarunk megbeszélni a községi választásokkal kapcsolatos technikai kérdéseket, hogy az egységes eljárást leszögezzük.

— A tartományi pótdóra vonatkozólag megállapítottuk, hogy nem helyes, ha a városokat ezzel is megterhelik. Tekintettel arra, hogy a régi városi törvény még érvényben van és ezt nem helyezték hatályon kívül, kérték, hogy a tartományi pótdó fizetése alól a vajdasági városok mindaddig mentessenek fel, amíg az új városi törvényt meg nem szavazza a parlament.

A halálba is együtt ment egy budapesti tőzsdebizományos cég két főnöke

Az egyik meghalt, a másik haldozik

Budapestről jelentik: Megrendítő kétös öngyilkosság történt szerdán délelőtt a Zoltán-ucca 15. szám alatt. A Vass Béla és társa bank főnökei anyagi veszteségeik miatt közös elhatározással felöltötték magukat.

Szerdán délelőtt László Mór tőzsdebizományos megjelent Vass Béla és társa tőzsdebizományosok irodájában, az üzletajtó azonban zárva volt. Kopogtatni kezdett az üveglakon, mire Guth Samu, a Vass Béla és társa cég beltagja nyitott ajtót. Guth Samu száján vastag sugárban ömlött a vér és Lászlónak mindössze ennyit mondott:

— Barátom, mind a ketten öngyilkosok lettünk.

Az íróasztalok között ugyancsak vértől borítottan, de már viaszos arccal feküdt Vass Béla tőzsdeügynök. A földön a holttest mellett két revolver hevert. A helyszínen azonnal megjelentek a mentők, akik Guth Samut a Rókus-kórházba szállították, Vass Bélát azonban, akinek a szájába röpitett golyó az agyát rongvonta szét, már halott volt. A mentőorvos megállapítása is kétségkívül igazolta Guth Soma előadását, hogy mindketten saját kezükkel lőtték maguk ellen a fegyvert.

Vasséknak a konjunktúra idején jólmenő tőzsdebizományi üzletük volt, a tőzsdei krach azonban őket is magával sodorta. Az utóbbi hónapokban már ki-

zárólag gabonaüzletekkel foglalkoztak, azonban állandó zavarokkal küzdöttek.

Az üzlettársak ugylátszik már napokkal előbb készültek az öngyilkosságra, mert a legapróbb függő ügyüket is rendezték. A bucsulevelek is minden bizony-

nyal már napokkal előbb íródtak s csak reggel kerültek az íróasztalra, amely előtt előbb Vass Béla, azután Guth Soma agyonlőtte magát.

Guth Soma állapota válságos és nincs remény felépüléséhez.

A szubotica-i festők kiállítást rendeznek a Jován cár emlékűnnepen

Szubotica ünnepségében az egész ország részt fog venni

Jován cár halálának és Szubotica alapításának négy századik évfordulójára ebben a hónapban nagyszabású ünnepség készül. Nemcsak a város, hanem az egész Vajdaság és az egész ország részt fog venni az ünnepségekben. A rendezőbizottság, mint már jelentettük, meghívta Öfelségét, Alekszandar királyt és a kormányt az emlékűnnepre, amely így nagyjelentőségű nemzeti manifesztáció lesz.

Ez alkalommal le fogják leplezni Jován cár márványszobrát, Pallavicini Pero szobrászművész alkotását. Az ünnepély méreteinek növeléséhez hozzájárulnak az összes katonai és polgári köz-

intézmények, a társadalmi és kulturális testületek.

Az ünnepség napján nyílik meg a szubotica-i festőművészek képkiallítása is, amellyel Szubotica város művészeti törekvéseit és alkotóerejét kívánja demonstrálni a képzőművészek egyesülete. Rajkovic Száva, Oldh Sándor, Lenkei Jenő, Balázs Árpád Geréb Klára, Farkas Béla, akik ebben a városban élnek és dolgoznak, művészi termésük legjavát állítják ki. A reprezentatív kiállítás a Városi Színház emeleti termében lesz, amelyet a város engedett át a művésztestületnek.

Sulyos vasuti szerencsétlenség a beskai pályaudvaron

A Beograd—noviszadi vonatba befutott egy tehermozdony — Egy katonát életveszélyesen megsebesült, három utas sulyos sérülést szenvedett — Letartóztatták a tehermozdony vezetőjét

Noviszadról jelentik: A 214. számú vegyesvonatot, amely Beogradból Noviszad felé 13 óra 5 perckor indul, szerdán Beska állomáson szerencsétlenség érte. A beogradi vonat 14 óra 44 perckor érkezett Beskára és miközben a pályaudvaron vesztegelt, a másik vágányon egy tehermozdony manőverezett és ez a mozdony

veszélyesen megsebesült katonát ideiglenesen az állomásfőnöki irodában helyezték el, mert állapota nem engedi meg az elszállítását. A többi sulyosan sérült utast visszavitték Beogradba, kórházi ápolás végett.

A tehermozdony vezetőjét letartóztatták, mert a jelek szerint ennek elővigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget.

Noviszadról segélyvonat ment ki orvosokkal Beskára. A beogradi vasutigazgatóság vizsgálóbizottságát küldött ki a tényállás megállapítása végett.

A könnyebben megsebesült utasok száma körülbelül harminc, ezek között van Sztéfanovics Sztévan noviszadi vasúti vendéglős, továbbá a novapalánkai községi jegyző. Sulyosan megsebesült egy vasúti hivatalnok is. A mozdonyvezető a csendőrségen kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a mozdony nagyra régi és a fék lemondta a szolgálatot,

ez idézte elő a sulyos szerencsétlenséget.

A kasszarablással vádolt vasúti hivatalnok hamisított érettségi bizonyítványa

Befejezték a vizgálatot a nyolcszáz ezer dináros becskeréki va uti kasszarablás ügyében

Becskerékről jelentik: A becskeréki törvényszék vizsgálóbírája kedden befejezte a vizgálatot a becskeréki Begepari vasúti állomáson a múlt év őszén elkövetett milliós vasúti kasszarablás ügyében. A vizgálat befejezése után Pejovics Velimir vizsgálóbíró szerdán az iratokat átküldte az államügyészségre, ahol rövidesen elkészítik a vádiratokat és ez a szenzációs bűnügy valószínűleg még ez év folyamán főtárgyalásra kerül.

A vasúti kasszarablás nyomozása, mint ismeretes, csak hosszabb idő után vezetett eredményre, amikor Makszimovics kapitány vette kezébe a vizgálatot. A rendőrség letartóztatta Vasziljevics Miloje vasúti hivatalnokot, Trifunovics Dusan és Radenkovics Lázár vonatvezetőt, akik ellen komoly gyanu merült fel, hogy a kasszarablást ők követték el. A letartóztatottak, akik közül Radenkovicsot szabadlábra helyezték, mindvégig tagadták és ma is tagadják, hogy részük volna a milliós kasszarablásban, a nyomozás adatai azonban ellenük szólnak.

A vizgálat ezzel kapcsolatban egy vesztegetési afférra is kiterjedt. Trifunovics menyasszonya ugyanis a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Trifunovics neki azt mondta egyszer, hogy Vasziljevics a lopott pénzből százezer dinárt adott Dimitrijevic Neven volt rendőrkapitánynak, hogy a vizgálatot helytelen irányba vezesse. A vizsgálóbíró azonnal lefolytatta a vizgálatot és megállapította, hogy a vád teljesen alaptalan, mert Trifunovics határozottan kijelentette, hogy ő ezt menyasszonyának sohasem mondotta és Vasziljevics is a leghatározottabban tagadta az állítólagos vesztegetést.

A másik érdekes körülmény, ami a nyomozás során fölmerült, Vasziljevics Miloje érettségi bizonyítványa. A vizsgálóbíró előtt a vasúti hivatalnok azt vallotta, hogy az érettségi bizonyítványt a susaki gimnáziumban annak rendje és módja szerint szerezte. A susaki gimnázium azonban a vizsgálóbíró kérdésére közölte, hogy Vasziljevics ott sohasem vizsgázott és neki soha érettségi

vagy más bizonyítványt nem állítottak ki. Mikor a vasuti hivatalnok értesült a susaki gimnázium válaszárol, töredelmesen beismerte, hogy érettségi bizonyítványa hamis. A bizonyítványt egy Knezevics nevű beogradi vasuti tisztviselő szerezte, aki abban az időben a közlekedési minisztérium kabinetirodájának főnöke volt, jelenleg pedig a beogradi vasutigazgatóságnál teljesít szolgálatot. Az érettségi bizonyítványért tízezer dinárt fizetett Knezevicsnek, aki a bizonyítványra ráhamisította a susaki gimnázium tanárainak aláírását. A vizsgálóbíró rögtön megidézte Knezevicsot, aki tagadta, hogy az érettségi bizonyítványt ő hamisította Vasziljevicsnek és kijelentette, hogy a vasuti tisztviselő minden szava hazugság.

A nagyarányú bűnügy tárgyalását nagy érdeklődés előzi meg Beeskereken.

Kinevezték a szubotocai választási elnököket

A beogradi közigazgatási bíróságtól szerdán érkezett meg a szubotocai főispáni hivatalba a választási elnökök kinevezéséről szóló rendelet, amely szerint az egyes szavazóhelyek elnökei és azok helyettesei a következők:

Szubotica város, I. kör, 1. szavazóhely: Elnök Markovics Cséda egyetemi tanár, helyettese Csédes Lázár törvényszéki jegyző. **2. szavazóhely:** Elnök dr. Milics Ivó tanár, helyettese Nikoles Milos. **3. szavazóhely:** dr. Ivoš Alexa, helyettese Mandrovics Bogdan törvényszéki jegyző.

II. kör, 4. szavazóhely: Szaracovics Matej bíró, helyettese dr. Pečkán Iván. **5. szavazóhely:** dr. Salvi Jakab bíró, helyettese Marszenles Nova törvényszéki jegyző. **6. szavazóhely:** Lincz Antal bíró, helyettese Vukesevics Márkó. **III. kör, 7. szavazóhely:** Pászics Alekszander bíró, helyettese Gokovics Szevén. **8. szavazóhely:** Gyorgyevics Jován bíró, helyettese dr. Manuzsics Vécj ügyvéd. **9. szavazóhely:** Sztoanovics Radován bíró, helyettese Udicki Szevetožar tanító.

IV. kör, 10. szavazóhely: dr. Diamant Ernő bíró, helyettese Agatics József. **II. szavazóhely:** dr. Boszki Ivó bíró, helyettese dr. Grábóvics Pál ügyvéd.

V. kör, 12. szavazóhely: Hadzi-Kesztes Koszta bíró, helyettese Vujics Máté. **13. szavazóhely:** Minovics Milán, helyettese dr. Pleszkovics Lukács ügyvéd. **14. szavazóhely:** Popovics Radomir docens, helyettese Markovics Zsivkó földbirtokos.

VI. kör, 15-ik szavazóhely: Dr. Katanec Mihovil ügyvéd, helyettese Miladinovics Szlobodán ügyvéd. **16-ik szavazóhely:** Kosztics Jován bíró, helyettese Tyftics Cvetkó tanító. **17-ik szavazóhely:** Veijanovics Zlatan bíró, helyettese Ognjanov Pera tanfelügyelő.

VII. kör, 18-ik szavazóhely: Berke Viktor bíró, helyettese Sztojkovics Dusan tanító. **19. szavazóhely:** Csulics Zvezdan bíró, helyettese Szubotics Szrečko tanító.

VIII. kör, 20-ik szavazóhely: Radasin Szevetožar tanító, helyettese Nagy József kereskedő. **21-ik szavazóhely:** Szvirsevics Hrisztifor tanítóképzési tanár, helyettese Biliczki Géza iparos. **22-ik szavazóhely:** dr. Manoslovics Jován ügyvéd, helyettese Sárcevic Ferenc nyugalmazott városi tisztviselő.

Szubotica város második választói járása: Alekszandarov 23-ik szavazóhely: dr. Vasziljevics Ljuba bíró, helyettese dr. Plevics Koszta orvos. **24-ik szavazóhely:** Radovics Szevén bíró, helyettese Vojnics Sztipán árvaszéki ülnök.

Nappungali ugarok, 25-ik szavazóhely: Milics Gyorgy bíró, helyettese: Cuel Emil mérnök.

Verusics, 26-ik szavazóhely: Procs József dr. ügyvéd, helyettese: dr. Kien András ügyvéd. **27-ik szavazóhely:** dr. Miladinovics Milivoj ügyvéd, helyettese: Török Nesztó tanító.

Zsednik, 28-ik szavazóhely: dr. Konsztantinovics Mihály, helyettese Zvekanovics Iván.

Zobnatica, 29-ik szavazóhely: Dr. Kengyelac Millvoj ügyvéd, helyettese: Szárics Tome.

Gyurgyin, 30-ik szavazóhely: dr. Nardin Hryoje bíró, helyettese: dr. Vidor Imre.

Zavlovde, 31-ik szavazóhely: Gavrics Milán bíró, helyettese: Vojnics Balázs.

Sebesics, 32-ik szavazóhely: dr. Nikics Fedor docens, helyettese: Kádár Dezső.

33-ik szavazóhely: dr. Mezel István orvos, helyettese: Milosevics Dusan kereskedő.

Tavankut, 34-ik szavazóhely: Dr. Vujics Milán, helyettese Prodanovics Szevén nyugalmazott hivatalnok. **35-ik szavazóhely:** Dr. Skaller Lovró ügyvéd, helyettese Pakaski Brankó ügyvéd.

Kelebla, 36-ik szavazóhely: Dr. Rafalovics Milos ügyvéd, helyettese Ujhelyi Miklós kereskedő.

Ludas, 37-ik szavazóhely: Protics Márkó lelkész, helyettese Milojkovics Dragoljub kereskedő. **38-ik szavazóhely:** Dr. Miladinovics Radivoj királyi közjegyző, helyettese Neoresics Kálmán nyugalmazott tisztviselő.

Bajai és Halasi szőlők, 39-ik szavazóhely: Dr. Petrovics Márkó ügyvéd, helyettese Perunovics Sztanko tanár.

40-ik szavazóhely: Pavlovics István törvényszéki elnök, helyettese Zvekiés Péter tanár.

Palics és Radonovác, 41-ik szavazóhely: Klunics Martin bíró, helyettese Rackov Alexander tanár.

Tompa, 42-ik szavazóhely: Cerovics Vlaho bíró, helyettese Neufeld Dezső kereskedő. **43-ik szavazóhely:** Marinkovics Milán bíró, helyettese Aradzski Péra kereskedő.

Szegedi szőlők, 44-ik szavazóhely: Dr. Vojnics-Hajdu József ügyvéd, helyettese Vodnai Ábris.

Majsai szőlők és buckák, 45-ik szavazóhely: Dr. Klein György ügyvéd, helyettese Jellnek József iparos.

A zagrebi rendőrség letartóztatott két bankigazgatót

Csalás és sikkasztás miatt folyik ellenük az eljárás

Zagreből jelentik: A Jugoszlávia Tengeremléki Bank és Takarékpénztár (Banka i Štedionice za Primorje) egy év előtt bekövetkezett bukása annakidején rendkívül nagy feltűnést kellett mindenfelé és különösen az északi tengeremléki lakosságának kis betéteseit sújtotta súlyosan. Mindjárt a csőd eljárás megnyitása után, híre járt, hogy a bank bukásának oka a pénzügyet néhány vezetőjének tisztességtelen üzleiben rejlik. Az illetékes ogulini törvényszék ennek idején bűnvádi eljárást is indított az igazgatóság ellen, a vizsgálat azonban holt-

poutra jutott, mert a bank vezérigazgatója Sipanovics Tama és a fiunei fiók igazgatója, Mikletics Mate, nyomtalanul eltűntek.

Most közel egy év után a zagrebi rendőrség táviratot kapott az ogulini ügyvérségől, hogy mindkettő Zagreb-ben tartózkodik és pedig Sipanovics Prilap-utca 34., Mikletics pedig Raesko-ga-utca 8. szám alatti lakásukon, ahol bejelentés nélkül laknak. Mindkettőt letartóztatták és Ogulinba szállították, ahol többrendbeli csalás és sikkasztás miatt folyik ellenük az eljárás.

HIREK

— **Uj főispáni titkár.** Beeskerekről jelentik: A belügyminiszter Szerb István árvaszéki ülnököt, volt madosi főszolgabíró-t főispáni titkárnak nevezte ki. Helyére árvaszéki ülnöknek Lurovics Kriszte nyugalmazott főszolgabíró-t nevezte ki.

— **A bácskai tartomány közgyűlése.** Szomborból jelentik: Csütörtökön reggel ül össze a bácskai tartomány képviselőtestülete. A tartománygyűlés tárgysorozatán szerepel a tartományi választmány által hozott szabályrendelet-tervezetek jóváhagyása és a tartományi takarékpénztárról szóló szabályrendelet ismertetése, továbbá a takarékpénztár igazgatóságának megválasztása. Szerdán délelőtt az összes bizottságok és a tartományi választmány ülést tartottak. A pénzügyi bizottság volt elnöke Popovics Dáka lemondott tartományi képviselőségéről. A bizottság elnökét a tartományi közgyűlés fogja megválasztani.

— **Tanítói kinevezések és áthelyezések.** Szomborból jelentik: A közoktatásügyi miniszter a bácskai tartományban a következő tanítókat nevezte ki, illetve helyezte át. Lukics Milost Szibásról Gyenovicra (Dalmácia) Kilbert Fülöpöt és Kilbert Vilmat Bibjeről Szencsenovóra, Beesel Ádámot Temerinből Torzsára, Lang Lőrincet Gloszánból Szekicsre Milicsévics Katicát Szviljojevórol Szomborba, Bogdanovics Radmilát Szubotica-ról Alibunarra, Todorovics Milufint B. Monestorról Bikobjera, Todorovics Darinkát B. Monestorról Krusevijára, Lalesevics Verát Gajdobráról Szitari-Palánkára helyezte át. Strucharich Gyurót Gloszánba, Martinovics Brankót Csantavirre, Divljan Nenádot Kamenáca, Sibli Ferencet Sztanicsre, Apelics Leposzavat szubotocai szállásra és Vildner Ernőt Temerinbe neveztek ki tanítóknak.

— **Osztrák-magyar-német gyászünnepegy a beogradi temetőben.** Beogradból jelentik: Az osztrák, magyar és német katonák beogradi temetőjében a beogradi osztrák, magyar és német kolónia tagjai szerdán koszorukat helyezték el a hősök sírjaira. Wagner Károly római katolikus plébános gyászmisét celebrált. Az egyes követségeket Hofinger osztrák követ, báró Wodianer Adolf magyar ügyvivő és dr. Busse német követségi tanácsos képviselték, akik szerdán kormányaik nevében koszorút helyeztek a hősök szobrára.

— **A szubotocai helyőrség harcászati gyakorlata.** A szubotocai rendőrség közli, hogy a szubotocai helyőrség csapatai november 7. és 8-ikán harci céllovászatot rendeznek a katonai lövölde a lövési és a jávorfási erdő és a bükk tő körüli területen. A rendőrség felhívja a lakosságot, hogy ezeken a napokon ne menjen az említett helyekre és azok, akik ott labrak végzettségek legyenek, hogy kikerüljék az esetleges szerencsétlenség.

— **Új vizsgák.** Novemberről jelentik: A noviszadi főlebbváltó bíróságnál működő ügyvédvizsgáló bizottságnál Raicsévics Dragisa, noviszadi törvényszéki jegyző és Devecserszki Szevén novibeceji járásbírósi jegyző letették az ügyvédi vizsgát.

— **Jelenkezett a budapesti rendőrségen egy hamis betétkönyvvel szabadelőre helyezett vizsgálati jegy.** Budapestről jelentik: Az Általános Közvetítő Bank hamis betétkönyvei ügyében néhány nap előtt letartóztatták Bodanzky Lajosné, aki hamis betétkönyvvel szabaddította ki a fogházból Pongrác Kálmánt, aki vőlegénye volt és akit hamis bukás miatt tartóztattak le. Pongrác, aki kiszabadulása után megsebződött, szerda délelőtt váratlanul jelenkezett a budapesti rendőrségen és elmondotta, hogy nem tudja elviselni, hogy miatta menyasszonya kerüljön börtönbe és idegri különben sem bírják már a bujkálást. Pongrácot letartóztatták.

— **Megkezdődött a gyilkos kanadai maionember bűnpörének tárgyalása.** Newyorkból jelentik: Winnipegben kedden kezdték meg a kanadai maionember, Earl Nelson szenzációs gyilkossági pörének tárgyalását. A vád szerint a winniepegi gorillaember az elmúlt két év folyamán huszonkét asszonyt és lányt fojtott meg. Eddig csak két gyilkosságot lehetett rábizonyítani, egy asszony és egy iskolásleány megfojtását, de alapos a gyanu, hogy a többi hasonló gyilkosságot is ő követte el. A tárgyalásra hatvan tanút idéztek meg.

— **Véres családi perpatvar Szentán.** Szentárol jelentik: Véres esemény játszódott le Szentán Burány Pál kocsmájában. A kocsmában borozott Tóth Katona János kevi-i gazda testvére apósával, Fejes Gergely Antallal és Krisztin Nenáddal, akiket áldomásra hívott meg. Valamivel később betért a kocsmába Tóth Katona Illés is, aki már nyolc éve különváltan élt feleségétől és így haragot tart apósával is. Tóth Katona Illés, amikor észrevette a

borozó társaságot, csufolni kezdte. A szóváltásra előjött a szomszédos konyhából Burányné is, aki szintén szidalmazni kezdte Tóth Katona Jánost és Illés segítségével az egész társaságot kiűszkolta a kocsmából. Fejes Gergely ellentállt, mire veje úgy megverte, hogy eltört az oldalbordája. Az idős embert súlyos állapotban be kellett szállítani a kózkórházba.

— **Szarakanizsa város kiutalta Panics Antal volt polgármester fizetését.** Panics Antal dr. volt szarakanizsai polgármester, akit a belügyminisztérium felmentett állásától — mint ismeretes — beperelte Kanizsa várost, mert nem akarta kifizetni augusztus 1-től járó polgármesteri illetményeit, Panics Antal dr. a szentaj járásbírószágon első fokon megnyerte a város ellen indított pert, a városi tanács azonban megfellebbezte az ítéletet. Annál nagyobb feltűnést kelt azonban most Kanizsa város tanácsának 437. számú határozata, amelyben értelteti Panics Antalt, hogy a város október és november hónapra kitalványozta fizetését és felszólították, hogy 10.526 dinárt kitevő fizetését vegye fel.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesóványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkiütések, kelések, furunkulusok** esetében a természetes »Ferenc József« keserűviz szabályozza a belső annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérírfia meggyőződött arról, hogy a valódi »Ferenc József« víz hatása mindig kitűnően beválk. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelent: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— **A macedon komité több merényletet tervezett.** Stipból jelentik: A keddi stipi merénylet még ma is élénken foglalkoztatja a város lakosságát. A hatóságok olyan okmányok és iratok birtokába jutottak, amelyekből kiténik, hogy a macedon forradalmi szervezet több előkelő jugoszláv politikus, valamint Lázics Zsana, a közbiztonsági ügyosztály főnöke és Tomics tábornok, a csendőrség főparancsnoka ellen is akart merényletet elkövetni. A jugoszláv hatóságok minden intézkedést megtettek a további merényletek megállítására.

— **Előkészítő tanfolyam Benzia volt gimn. tanár vezetésével megnyílt.** Egyéni és csoporttanítás középiskolai tanulóknak minden tárgyból. Obilicev venac 4. (Volt katonai gazdasági hivatal.)

— **Sirkövetés Szentán.** Szentárol jelentik: Mindszentek napján szenteljék fel a szentaj római katolikus temetőben az egy évvel ezelőtt tragikusan elhalt Gere Péter Ferenc síremlékét, Pongrácz Imre szentaj kőfaragó és szobrász mesterművét. A temetőnek kimagasló és művészi díszét százával meg százával látogatták a rokonok és a közönség. Az egyházi szertartást Dulosy János lelkész végezte.

Rablólovag

Biró Lajos legjobb színműve filmen.

Főszereplők:

Anna . . . Lia de Putty
 Kürth . . . Josep Schickraut,
 (Amerika legszebb férfija)
 Ferenc gróf Robert Edeson

**Csütörtöktől vasárnapig
 A „VÁROSI MOZI”-BAN**

— Zsebmetszők és tolvajok a petrovoszelői vásáron. Petrovoszelőlől jelentik: A petrovoszelői őszi országos vásáron szokatlanul sok lopás történt. Barna István szörmeárustól elloptak egy köteg perzsián szörmet, tizezer dinár értékben, Belm Károlyné adai lakosnőtől huszonegy darab esernyőt, Tóth Jánosné zsebéből kiloptak háromszázhusz dinár készpénzt vittek el. Ezenkívül még nyolc kisebb-nagyobb zsebmetszést jelentettek be. A rendőrség erélyesen nekilátott a nyomozásnak, de nem tudott egyet sem elfogni a tolvajok közül.

— Meghalt a csantavéri vásáron egy szubotical kereskedő. Csantavirról jelentik: Fischer Benő ötvenhárom éves szubotical tollkereskedő a mindsenti országos vásárra kijött Csantavirra. Üzleti ügyei lebonyolítása közben a piactéren hirtelen rosszul lett és meghalt. Az előhívott orvos szívszélhűdést állapított meg.

— Szubotical fotográfus képei egy berlini fotószaklapban. A »Das Atelier des Photographien« című német szaklap utolsó száma a legjobb külföldi fotográfusok társaságában közli Reményi Frigyesnek, a kitűnő szubotical fényképésznek két felvételét. A tekintélyes lap kritikusa a legnagyobb elismeréssel ír Reményi munkáiról, amelyeket egy sorba helyez a híres bécsi, párisi és berlini műtermek produkcióival.

NEM KELL ÖNNER BESSZ, NEM KELL ÖNNER HOSSZ

10004

1200000

GYETVAI SORSJEGY

SZERENCSET CSAN GYETVAI SORSJEGY HOZ

— Új szubotical ügyvédek. A noviszadi fellebbviteli bíróság ügyvédvizsgáztató bizottsága előtt sikeresen letették az ügyvédi vizsgát dr. Vukotić Milán, dr. Dédics Nikola és Gavanszki Alekszandar szubotical ügyvédjelöltek.

— Százhetven zsabalji magyar család kapott földet. Zsabaljról jelentik: Zsabalj község 3600 holdat kitevő földjeiből az agrárreformügyi miniszterium hozzájárulásával 2700 holdat a földnélküliek között felparcelláltak. A földosztási munkálatok technikai részét október végén befejezték és miután az összes szláv földnélkülieket kielégítették, a magyar földnélküliekre került a sor. Tomics Dimitrije zsabalji jegyző megértéssel karolta fel a kisebbségi sorban levő földmunkások helyzetét és elsősorban az ő humánus intézkedésének tulajdonítható, hogy Zsabaljon százhetven szegény magyar család jutott örökáron földhöz. A felosztott földek új tulajdonosai már birtokukba vették a részükre kiutalt földet. A zsabalji magyarság körében a hatóságoknak ez az intézkedése osztatlan örömet és megelégedést keltett.

— Csödbe ment egy zagrebi szálloda. Zagrebból jelentik: A zagrebi törvényszék, mint csödbbíró, csödtől nyitott a zagrebi Grand Hotel szálló ellen. A szálló tulajdonosai, Berger Zeljko és Zlatarics Vinkó.

— Ballet-est a szubotical Városi Színházban. A szubotical Városi Színház igazgatósága november 8-ikára, kedd estére ismét olyan művészi attrakcióról gondoskodott, amely a legteljesebb mértékben megérdemli az érdeklődést. Az igazgatóság ezúttal lehozatja a beogradi opera teljes balletjét, ugyancsak az opera zenekarát is. Az előadáson színpadra kerül a »Zsisela« című kétfelvonásos romantikus ballet, azonkívül egy nyolc képből álló ballet-revü. Fősemenye lesz az előadásnak Froman kisasszonynak, a zagrebi opera volt tagjának, a beogradi opera jelenlegi primaballerinájának fellépte. A »Zsisela« című balletben ő táncolja a címszerepet, azonkívül fellép az egyes balletszámokban is, többek közt Dvorzsák Humorészkiében, Schubert, Csajkovszky és Liszt szerzeményekben.

— Százezer dinár értékű pezsgőt lopnak. Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék nagyarányú lopási és gazdasági ügyet tárgyalt. Nikics Antal, Horváth Imre, Szelemanov Radivoj és Ilijevics Toma beeskereki kereskedősek Ércégán és Somogyi csemege-nagykereskedőtől és Oszvald Pája fűszernagykereskedőtől százezer dinár értékű pezsgőt és egyéb fűszerárut loptak el. Az elloptott árukat Wilhelm Ferdinánd és Müller András inasok közreműködésével eladogatták beeskereki fűszerkereskedőknek és vendéglősöknek. Az ügyészség a négy kereskedőseget betöréses lopás büntetével, a két inast bűnsegédi közreműködéssel és a kereskedőket és vendéglősöket gazdasággal vádolta. Miután Nikics Antal ellen volt gazdája, Ércégán Tósa visszavonta a feljelentést, ellene az eljárást megszüntették. Horváth Imre, Szelemanov Radivoj és Ilijevics Toma mindent tagadtak, de a két inas beismerte a lopást. A többi vádlott elismerte, hogy vettek a holmiból, de azzal védekeztek, hogy sejtelmük se volt arról, hogy loptak árut vásároltak. A bíróság elhalasztotta a tárgyalást és Nikics Antal tanúkenti kihallgatását rendelte el.

Dr. Abelsberg Pál, a fül-, orr- és torokbetegségek szakorvosa, elutazott. Visszaérkezését e helyen jelezni fogja.

— Öngyilkosságot kísérelt meg egy tízennegy éves leány. Szomborból jelentik: Krenovszki Vita tízennegy éves szombori tanyai leány, öngyilkossági szándékkal a kutba ugrott. Tettét a közelben tartózkodó Tokics Anna napszamos asszony észrevette és leereszkedve utána a kutba, mindaddig felszínen tartotta a fiatal leányt, míg többen segítségül nem érkeztek és ki nem mentették őket. A leány szülei a napszamos asszonyt ötezer dinárral akarták megjutalmazni, de az nem fogadta el.

— Jótékonycélu műkedvelői előadás Beeskereken. Beeskerekről jelentik: A Humanitas zsidó jótékony nőegylet szerdán este a Korona-szálló termében teadélutánt rendezett, amelynek keretében beeskereki, yraçi és budapesti műkedvelők közreműködésével kabaréelőadást tartottak. Fellépett Millos Aurél, a beeskereki származású hírneves berlini táncművész is, aki két művészi táncal nagy sikert aratott.

Az állami osztálysorsjáték V. osztályának főhúzása november 7-ikétől december 7-ikéig tart. Vegyen sorsjegyet Bristol-trafiknál Noviszad, Zeljeznicka ul. 27. Telefon: 25—96.

— Petrovaradinban a vonat halálra gázolt egy öreg embert. Noviszadról jelentik: Vasárnap este félkilenc órakor Petrovaradinban azon a helyen, ahol az országot átszeli a vasúti vonalat, a gyorsvonat elütötte és halálra gázolta Borovics József, petrovaradini hetvenhárom éves kőművest. Borovics abban a pillanatban akart átmenni a vasúti átjárón, amikor a gyorsvonat épp arra haladt és a vasútiőr még figyelmeztette a vonat érkezésére, de az öregember nem hallgatott az őrré és megkísérelte a síneken átjutni. A mozdony elkapta és halálra gázolta.

— A szubotical Müpartolók Körében ismét serény munka folyik. Egyidejűleg négy darabból is folynak a próbák, nevezetesen egy szláv gyermek darabból a »Lutka«-ból, amelyet Mihálkovicz Milánka polgári iskolai tanárnő rendez és egy magyar gyermekdélután mese darabjaiból, amelyet Pietsch Ferencné rendez ötven gyermekszereplővel. Ezenkívül november tizenharmadikán este színpadra kerül a budapesti Belvárosi Színház újdonsága, a »Gól« című három felvonásos bohózat a legkitűnőbb szereposztásban, december elején pedig az »Obsitos« című operett kerül bemutatásra. Az előadások jövedelmét a »Vöröskereszt Egylet« javára szolgát.

Reményi fotóművész színes nagyításai szenzációk!

Mesze földön, messze tájon csak a vrbászi

GAYER BUTOR

dicséretét hallo n 7232

— Szerelmi bánatában felakasztotta magát. Csantavirról jelentik: Torma Mihály csantavéri lakos tizennyolc éves Ilona nevű leány kedde délelőtt, amíg nevelőszülei a vásárban voltak, felment a padlásra és felakasztotta magát. A fiatal leány reménytelen szerelem miatt vált meg az élettől.

— Járásai tanítógyűlés Sztaribecsejen. Sztaribecsejéről jelentik: A sztari-becseji és zsabalji járási tanítói november hó 3-ikán tartják őszi gyűlésüket Sztaribecsejen. A gyűlés napján délelőtt szakelőadások, délután pedig az országos tanítógyűlés helyi szervezeteinek gyűlése lesz. A gyűlés elnöke Petkov Sztaván lesz.

— A noviszadi szerb nőegylet teadélutánja. Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb jótékony nőegylet vasárnap délután a Tiszti-Otthonban hangversenyyel egybekötött teadélutánt rendez, amelyen Dugalics Desza asszony és Dragutinovicz Mladetta, a beogradi Nemzeti Színház művészei működnek közre. Azonok a katonaszerekek szolgáltatója. A hangverseny után tánc lesz.

Felülmulhatatlan

Eau de Cologne Ch.

Four'ois—Paris 9374

— Előadás a szubotical Francia Klubban. Csütörtökön, november 3-ikán délután hat órakor a szubotical Francia Klubban dr. Török Béláné urnő előadást tart. Az előadás témája: Páris.

— A »Pihenő«-csárdabeli gyilkosság főtárgyalása. Szomborból jelentik: A Sztapári-úti »Pihenő«-csárdában történt gyilkosság bűnperében előreláthatólag november hó végén tartják meg a főtárgyalást. Az ügyészség a napokban teljesen elkészíti a vádiratot, amely a gyilkosokat, Brankov Zsarkó cipészszegédet, Parsetics Sztaván és Parsetics Péro földműveseket előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkossággal vádolja.

— Szabadlábba helyezték a tornyospusztai munkásokat. A tornyospusztai csendőrség, mint megirtuk, Tornyospusztán letartóztatott huszonegy munkást és egy munkásnőt, akik résztvettek a független munkás és parasztblakk választási értekezletén. A munkásokat kommunista üzelmek címén vették őrizetbe és szállították be a szubotical ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró szerdán kihallgatta a letartóztatott munkásokat és valamennyiüket szabadlábba helyezte.

— Főbelötte magát Beeskereken a noviszadi repülőosztag egyik katonája. Beeskerekről jelentik: Szekulics József aki a noviszadi repülőosztagban teljesített katonai szolgálatot, a múlt hónapban két heti szabadságra Beeskerekre jött szüleihez. A szabadság október 27-ikén járt le, Szekulics azonban nem tért vissza Noviszadra, hanem továbbra is Beeskereken maradt. Szerda délelőtt Szekulics revolverrel főbelötte magát és nyomban meghalt. Levelet nem hagyott hátra és így nem lehet megállapítani, hogy miért vált meg az élettől.

Érdes vagy repedezett

bőr nem tevézik többé, ha mindennap könnyű masszázst alkalmaz

Crème Simon-nal

amelyet mosakodás után a még nedves bőrre kell elkenni és azután törülközővel felszárazítani. Az arc- és kéz bőr rövidesen átváltozik, fiatal, hamvas és bársonyos lesz.

MON SZAPPAN ÉS PUDEP

PARIS

— Tolvaj cigányok. Beeskerekről jelentik: A beeskereki rendőrség letartóztatta Jovanov Nikola és Trajan Stojan cigányokat, akik Debeljacsan 34 pulykát loptak. A cigányokat, akik beismerték a lopást, átadták az ügyészségnek.

— Megölte a szengáz. Beeskerekről jelentik: Makk Pál hetvenhétéves éskai gazda az elmúlt este mielőtt lefeküdt, a kályhába szénét rakott. A kályhában éjszaka olyan nagymennyiségű szengáz keletkezett, hogy az öreg embert reggel holtan találták az ágyában. A szengáz megölte.

— Összetörte bilincsét és megverte a csendőrt. Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék most tárgyalta Kungl József banatszki-deszpotováci gazdának az ügyét, aki ellen az volt a vád, hogy megtámadott két fegyveres csendőrt, elvette fegyverüket és amikor később megnehezen sikerült megtancolni, letörte kezéről a láncot és újból nekilátott a csendőröknek. Kungl a tárgyaláson elmondta, hogy Puch Péter csendőrmester hátulról szó nélkül nekilátott, megütötte, majd bilincsbe vették a kezét. Az önkényeskedés annyira kihozta a sodrából, hogy leláncolt kezével az asztalra csapott, mire a bilincs eltört és kiszabadult kezével torkonragadta a csendőrt. Puch Péter csendőrmester azt vallotta, hogy battonyai optánusokat akart Kungl házába elszállásolni, ami ellen azonban Kungl tiltakozott. Mikor ő ematt erélyesen rászólt, Kungl rátámadt, torkonragadta és megütötte. Miroszavljevics Viro optánus, mint tanu ugy adta elő a tényállást, mint a csendőrmester, Marjanovic Cedomir segédjegyző viszont elmondotta, hogy Miroszavljevics nem tudhatja, miért bilincseltek meg Kunglot, mert későn ment be a házba, amikor már a gazdát újból megláncolták. Radoszav István védő bejelentette, hogy Kungl beszámíthatatlan elmeállapotú, mire nézve kérte dr. Magyar Károly orvos szakértői kihallgatását. A bíróság helyt adott a védő kérésének, a tárgyalást elnapolta és elrendelte dr. Magyar Károly orvosszakértő kihallgatását.

Van szerencsénk t. üzleteleinket értesíteni, hogy

bankhelyiségünket

a mai naptól kezdve

Kr. Aleksandra u'. 21 (Teubner-palota)

helyeztük át

Kiváló tisztelettel

Boszniai Ipar- és Kereskedelmi Bank r.-t.

Sarajevo, novisadi fiókja

NOVISAD

10970

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az intenzív állattenyésztés a jugoszláv mezőgazdaság kiútja

A mezőgazdasági szövetkezetek főszeletésének közgyűlése

A mezőgazdasági szövetkezetek országos szövetkezet legutóbbi rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a mezőgazdasági krízis szanálásának és a mezőgazdasági hitel szervezésének kérdésével.

Az elfogadott határozati javaslatokban a szövetség megállapítja, hogy Jugoszlávia mezőgazdasági termelése a tengerentúli, főleg amerikai konkurrenciája miatt, már nem képes a világpiacra elérni azokat az árakat, melyek fedeznék a termelési költségeket. Mivel Jugoszlávia mezőgazdaságának teljesen lehetetlen versenybe bocsátkoznia az amerikai termeléssel, melynek termelési költségei a miénkénél jóval alacsonyabbak, a szövetségnek az a véleménye, hogy *mezőgazdaságunknak teljesen át kell orientálódnia, ha meg akar élni.* Ahelyett, hogy úgy mint eddig, a figyelmet a buza és tengeri termelésre fordítanánk, a jövőben *azon kell lennünk, hogy mezőgazdasági termelésünket az állattenyésztésre koncentráljuk.* Elsősorban sertés- és marhatenyésztésről van itt szó, mert ezekben a cikkekben a tengerentúlról nem konkurálnak velünk s így legalább az európai piacokon listességes árakat tudnánk elérni.

Memorandumában a főszeletés részletesen felsorolja mindazokat az intézkedéseket, melyeket foganatosítani kellene, hogy a parasztot a legrovidebb időn belül átterítsük az állattenyésztésre.

Északkeletre kulturálmái már néhány évtized óta elhanyagolták a buza-félék termelését és egész figyelmüket az állattenyésztésre fordították. Dánia,

Hollandia és Belgium ma Európa legelőrehaladottabb mezőgazdasági államai és ezen előrehaladottságukat éppen állattenyésztésüknek köszönhetik. Ezek az államok importálnak ugyan a külföldről néhány százezer vagon buza-féléket, de viszont annyi állatot és állati terméket szállítanak ki, hogy mezőgazdasági külkereskedelmi mérlegük aktív. A buza-félék helyett ott különféle takarmányféléket termesztenek, mert az állattenyésztés a mezőgazdaság alapja, a buza pedig Amerikából hozzák be.

Jugoszláviának megvan minden előfeltétele, hogy intenzív állattenyésztő ország legyen s emellett közvetlen közelében nagy piacok vannak, melyeken elhelyezheti termékeit. Itt van elsősorban Ausztria és Csehszlovákia, aztán Olaszország és Görögország, mind olyan ország, amelyek állattenyésztése nem elégti ki a saját szükségleteiket. Különböző állattenyésztési szövetkezetekkel, fajnesztők, tejfeldolgozó állomásokkal lehet bizonyítani a parasztnak, mennyivel többet nyer, ha buza helyett takarmányt termel és lassan rá lehet téríteni az intenzív állattenyésztés útjára.

Menni tovább maradunk a buza és kukoricatermelés mellett, annál komolyabb lesz a krízis, mert kedvezőbb árú cserése a jövőben is teljesen lehetetlen, minthogy függünk a világpiacotól, melyre egyáltalán nincsen befolyással az, hogy Jugoszláviában szárazság vagy jégeső miatt több vagy kevesebb volt-e a termés.

A közgazdasági tanács szervezete

Elkészült a közgazdasági tanács megalakításáról szóló rendeltérvzet

Beogradból jelentik: Dr. Spahó Mehmed kereskedelemügyi miniszter elkészítette és a minisztertanácsnak jóváhagyás végett beterjesztette a közgazdasági tanács szervezéséről szóló rendeltérvzetet, amelynek szövege így hangzik:

»Az 1927/28. évi pénzügyi törvény 314. szakasza, valamint a minisztertanács és a nemzetgyűlés pénzügyi bizottságának felhatalmazása alapján beterjesztem a következő kereskedelemügyi minisztériumnál működő ideiglenes közgazdasági tanács szervezéséről szóló rendeltérv:

1. A kereskedelmi és iparügyi minisztériumnál ideiglenes közgazdasági tanács szervezendő, amelynek feladata, hogy a szakminiszterek kérésére véleményt és javaslatot adjon mindazokról a kérdésekről, amelyek a gazdasági szociális és pénzügyi politikára vonatkoznak. Ezt a feladatát a tanács úgy fogja elővégezni, hogy a szakminiszterek kívánságára véleményezni vagy maga is ki fog dolgozni törvény-, rendelet- és szabályzat-tervezeteket és tanácsadóként, valamint előterjesztőként szerepel ezeknek kidolgozásánál.

2. A tanács tagjait a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki és pedig olyképpen, hogy tizenöt tagot a kereskedelmi és iparkamarák előterjesztésére nevez ki

(három-három a beogradiból és zagrebiből, kettőt a sarajevóiból, egy-egy a többi kamarákból), egy-egy tagot ki nevez az ipari szervezetek beograd-i központjának, a bányavállalatok szövetségének, a bankintézetek beograd-i szövetségének, a pénzügyi intézetek zagreb-i országos szövetségének, a mezőgazdasági szövetkezetek főszeletésének, a szerb, horvát szlovén mezőgazdasági szövetkezetek szövetségének és a munkáskamarák központi titkárságának előterjesztésére. Ezeket kívül még egy-egy képviselőt delegálhatnak a kereskedelmi, pénzügyi, közlekedésügyi, postaügyi, földművelésügyi, erdő- és bányai, szociálpolitikai és agrárreform-minisztériumok és ezek a delegátusok a többiekkel egyenrangú tagjai a tanácsnak.

3. A közgazdasági tanács tagjai csak az SHS. királyság állampolgárai lehetnek, akik összes polgári és politikai jogainak birtokában vannak. A kinevezés egy évre szól.

4. A tanács tagság megszűnik a polgári és politikai jogok elvesztése, vagy lemondás révén. Minden megüresedett hely egy hónapon belül betöltendő és pedig az eredeti kinevezés módjára. Az újonnan kinevezett tagok mandátuma a többiekével jár le.

5. A közgazdasági tanács tagsága

tiszteletbeli. A tagoknak joguk van ingyenes vasúti utazásra, ha a kereskedelemügyi miniszter meghívására utaznak.

6. A közgazdasági tanács a kereskedelemügyi miniszter meghívására Beogradban ül össze.

7. Az üléseken a miniszter vagy helyettese elnököl.

8. Az üléseken csak a tagok vehetnek részt, kivételesen pedig, de szavazati jog nélkül egyes minisztériumok külön kiküldöttjei vagy szakértői.

9. Minden határozat a jelenlevő tagok szavazattöbbségével hozandó, a különvéleményeket azonban jegyzőkönyvbe foglalva szintén be kell nyújtani a kereskedelemügyi minisztériumnak.

10. Az ülések napirendjét a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg. A tagok iniciatív előterjesztéseit legalább tíz nappal az ülés előtt be kell terjeszteni a miniszternek, aki azokat napirendre tüzi. E szabálytól eltérés csak különös esetekben az összes jelenlevők beleegyezésével engedhető meg.

11. A tanács munkájáról jegyzőkönyv vezetendő, amely a nyilvánossággal közlendő, kivéve állami titkokat képező ügyekben.

12. Szükség esetén a tanács külön kérdések tanulmányozására bizottságokat is kiküldhet.

13. A tanács adminisztratív ügyeit a minisztérium végzi.

Október 15 óta biztosítani lehet a vasúton feladott árut

A vasúti árubiztosítás főbb feltételei

Az államvasutak vezérigazgatósága a napokban szerződést kötött az »Európai áru- és podgvászbiztosító társaság«-gal a gyors- és teherárúknak valamint állatoknak az összes állami kezelsben levő vasutakon elvesztés, hiány vagy romlás elleni biztosításáról. A biztosítási szerződés főbb feltételei a következők:

1. A biztosítás minden vasutállomáson eszközölhető. A társaság biztosít minden, direkt fuvarlevéllel feladott árut úgy a belföldi mint a külföldi vasutakon és pedig a vasut által nyújtott biztosításon felül is.

A társaság felel mindazokért a károkról, melyeknél veszteség, hiány vagy romlás állnak elő vis major útján, kivéve olyan eseményeknél melyek háborus eseményekből, forradalomból, fosztogatásból, sztrájkból vagy passzív rezisztenciából erednek.

A társaság felel: azért az áruért, amit a vasut késedelmesen szállít;

azért az áruért, mely a rendeltetési helyen be van raktározva; és

azért az áruért, mely a fuvarlevél kikézésítése után vasúti raktárban marad, de csak a kikézésítésétől számított tizen-négy napon belül.

A társaság felel a károkról a következő különleges esetekben is:

Azokért a károkról, melyek az árunak nyitott vagonban való szállításából erednek, kivéve, ha a feladó nem követelte az ilyen szállítást;

azokért a károkról, melyek az áru hiányos csomagolása folytán származnak, ha a csomagolás különben megfelel a kereskedelmi szokásoknak;

azokért a károkról, melyek élőállatok kísérő nélküli szállításából származnak, de ide nem tartoznak a fogyasztóknak táplálásból és az állatok egymásközötti kártetéséből származó károk.

A társaság nem felel, olyan áruért, melyet a kézbesítési határidőn belül nem vesznek át és olyan nagyértékű áruért, melyeknek szállítását csak fentartással vállalja a vasut.

Biztosítottak tekintendő az az áru, melyért a feladó biztosítási illetéket fizetett. Ennek bizonyítására a feladó állomások pénztárai külön bélyegeket ragasztanak a fuvarlevelekre a biztosítási

illeték értékében. A biztosítás az árunak a vasúti közegek által való átvevésétől számítódik, amikor a vasúti közeg a bélyegeket az állomás dátumos bélyegzőjével megsemmisíti.

A biztosítás csak az árunak a feladóállomáson érvényes kereskedelmi értékig terjed. Ha a biztosítás meghaladná ezt az összeget, kár esetén csak a kereskedelmi érték magasságáig fizet kártérítést a társaság. Ha a biztosított összeg kisebb volna a kereskedelmi értékénél, kár esetén a két összeg arányában fizet kártérítést a társaság. Minden a biztosítási viszonyból származó jog azt a személyt illeti, aki a vasut szabályzatai szerint jogosítva van a szabályszerű fuvarlevél alapján keresetet indítani a vasut ellen. Ez a jog más személyre semmi körülmények között át nem ruházható.

A legkisebb biztosítási összeg 100 din., minden magasabb biztosítási összeg azonban százdinárokra kikerekítendő. A biztosítási illeték minden megkezdett száz dinár után:

Minden áruért melynek rendeltetési helye az SHS királyság, Ausztria, Magyarország, Románia, Csehszlovákia, Olaszország, Svájc, Franciaország és Németország valamely vasúti állomása 50 para; minden áruért, melynek rendeltetési helye más ország — 1 dinár;

minden áruért, melyet a szállítási lehetőség bekövetkezéséig a vasut őrzésére bíznak, a fenti összegben kívül még 50 para.

Minden feladó, aki áruját biztosítani akarja, a biztosítási illeték magasságáig bélyegyet tartozik venni a vasúti pénztárnál, melyet a fuvarlevél hátlapjára ragasztanak.

Kár esetén a kártérítési igény közvetlenül a következő címre jelentendő be: »Evropko Akcionarsko Društvo za osiguranje robe i putničkog potluga« Beograd, ulica Miloša Velikog br. 17.

A szerződés október 15-én lépett életbe.

Prima szerem-
ségi erdei **tűzifa**
a legcsöbb árak mellett kapható:
DRVARSKO INDUSTRIJSKO DRUŠTVO-nál
NOVISAD, 13016 TELEF: 22-08

MI UJSAG A LLOYDBAN?

A szubot ca. „Lloyd“ közleményei

*

Fuvarlevelek bélyegkötelezettsége. A vámvezérgazgatóság a fuvarlevelek bélyegkötelezettségére nézve a következő elvi döntést hozta: Minden fuvarlevél után öt dinár illetéket kell fizetni, mint-hogy az illeték bélyegalakban már rá van nyomtatva a fuvarlevélre, újabb illetéket nem kell leróni. Ugyanezt az illetéket kell fizetni minden betétív után amelyet a szükséghez képest a fuvarlevélhez mellékelnek. Mindazoknak a küldeményeknek fuvarlevelei, amelyeket államunkon át tranzitálnak 5 dináros bélyeggel kell ellátni és a küldeményt ezzel az összeggel megterhelni.

Uj italmérési utasítás. A pénzügyminisztériumban kidolgozták az új italmérési utasítást, amely hivatalos volna az országban lévő különféle ilyen szabályzatokat egységesíteni. Az új utasítás tartalma teljesen ismeretlen, mert a pénzügyminisztérium ez alkalommal nem hallgatta meg az érdekelt körök véleményét.

„A sovinizmus kerékkötője a haladásnak“

A magántisztviselők országos szövetségének III. kongresszusa

Vasárnap tartotta meg a Jugoszláv Magánalkalmazottak Szövetsége III. kongresszusát Zagrebban.

Az ünnepélyes megnyitás délelőtt folyt le a Music-Hall Kino termében. Az ülés megnyitása után mintegy ötszáz főnyi közönség jelenlétében a »Jednakost« dalárda elénekelt a himnuszt. Utána Pfeifer Vladimir szövetségi elnök üdvözölte a jelenlevőket, örömmel állapította meg, hogy a Savez küzdelmes útjának új és reményteljesebb határkövéhez ért. Majd a következőket mondotta:

— 1906-ban alakult meg ez a szövetség, kezdetben csak Horvátország és Szlavónia területére. 1911-ben feloszlott, 1914-ben újra megalakult, de a háborús években ismét megszűnt, hogy azután 1918-ban újból megszervezzék, most már az SHS. királyság egész területére. Nehezen ment, mert nemcsak a munkaadók, de sokan mások is ellenséges szemmel nézték működésüket. A kitartó munkának mégis meglett az eredménye: most már a táborunkban van mindenki, akire szükségünk van, hogy egyesült erővel vivjük ki a nagy célt, a magánalkalmazottak erkölcsi és anyagi létfeltételeinek biztosítását.

Utána *Ottilio Vatelli* (Amsterdam), a Magánalkalmazottak Nemzetközi Szövetségének üdvözlését tolmácsolta német nyelven.

— A mi internacionálénk — ugymond — rendkívüli ügyelmmel kíséri az önök mozgalmát és a legteljesebb sikert kívánja működésüknek. Tudjuk, hogy ez a szövetség nehezebb helyzetben van például a német, holland, osztrák és más társzövetségeknél. Jugoszlávia új állam, amelyet kissé turbulens jóakarói úgy akarnak felvirágoztatni, hogy minden vonalon nacionalista jelszavakat hangoztatnak. Pedig ez a *sovinizmus kerékkötője a haladásnak*. Az itteni munkaadók pedig nagyrészt újdonsült kapitalisták lévén, még nem érték rá, hogy Marx tanáival foglalkozzanak és belássák, hogy az alkalmazottainknak is joguk van az emberséges élethez. Ezért fontos a demokrácia és ezért szükséges az osztályharc.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Krekics Bogdan* szólalt fel az »Ujedinjeni radnički sindikálni savez« nevében és azt fejtegette, hogy a magánalkalmazottaknak bele kell kapcsolódnok az általános munkásmozgalmába. *Pavicsевич* Luka a munkáskamarák központi titkársága nevében üdvözölte a kongresszust, majd *Korosec Ivó*, *Matišević*, *Santico*, *Hmelina* és *Depeder* szólaltak fel, mire Pfeifer elnök felolvasta az üdvözlő leveleket és sürgönyöket, amelyek Berlin, Bécs, Prága,

Helsingfors, Kjöbenhavn, Budapest, Reichenberg, Brüsszel, Kattowitz, Bukarest stb. városokból érkeztek a kongresszusra.

Délután különböző helyiségekben megkezdtek működésüket a kongresszus egyes bizottságai.

Colner Stjepan főtitkár beszámolt az elmúlt két évről és megállapította, hogy a II. kongresszus óta lefolyt évek a munka éveit voltak és hogy ez alatt az idő alatt a szövetség örvendetes fejlődésnek indult. 1924-ben 4600, 1926-ban közel 6000 volt a tagok száma, ennek megfelelően az akkori 420.000 dinár bevétellel szemben az utolsó esztendőben 654.000 dinár volt a bevétel. Ebből munkanélküli segélyt folyósítottak 120.000 dinárt, a szövetség vagyona tehát je-

lenleg több mint félmillió dinár. Abból az alakulatból, amely kezdetben csak mint helyi szervezet működött, most az ország minden részére kiterjedő hatalmas szövetség lett.

A titkári jelentés tudomásulvétele után különféle beszámolók következtek, még pedig: *Krekics Bogdan* a szociálpolitikáról, *Kaspar Ernest* a munkaidő szabályozásáról, *Fleischer Eduard* a vasárnapi munkaszünetről, *Pongraesics* a munkanélküli segélyről, *Vrtovec Vjekoslav* a magánalkalmazottak nyugdíjáról, *Bencikovics* az adókról, *Colner Stjepan* a szövetségi sajtóról és *Rajkovic Petar* az ifjuság megszervezéséről tartott előadást.

B. F.

Prágában tartják meg a középeurópai tőzsdék konferenciáját

A noviszádi tőzsde gabonakereskedelmi hitelezővédegyeletet alakít

A közép- és keleteurópai tőzsdék ez év április 8-án Bécsben megtartott konferenciáján elhatározták, hogy egyöntetű eljárás megbeszélése céljából állandó delegációt választanak, amelynek valamennyi közép- és keleteurópai tőzsde tagja lenne.

A konferencia megbizta a bécsi terménytőzsdét, hogy dolgozza ki ennek a delegációnak szervezési és működési tervét, alapszabályait és küldje meg valamennyi érdekelt részére. A bécsi tőzsde eleget tett ennek a megbízásnak, az előmunkálatokat elvégezte és a tervezetet valamennyi közép- és keleteurópai tőzsdének megküldötte. Ezek azokat áttanulmányozták és elfogadták, úgy hogy az állandó delegáció megszervezése befejezett ténynek tekinthető.

A bécsi tőzsde az első konferenciát a közeli hetekben valamely Csehszlovák tőzsde székhelyére, valószínűleg Prágába vagy Bratiszlavába fogja egybehozni.

A noviszádi tőzsdetanács részéről a következők vesznek részt ezen a konferencián: *Gold Béla*, *Weisz Frigyes*, *Székely Arnold* és *Zwieback József* tőzsdetanácsosok és dr. *Petrovics Brankó* tőzsdei főtitkár.

A konferenciát megelőzőleg a bécsi tőzsde november 23. és 24-ikére Bécsben szűkebbkörű konferenciát hív egybe, amelyen előkészíti a szélesebbkörű konferencia tárgyalási anyagát és a gabonakereskedelmre vonatkozó kérdések egyöntetű elintézése érdekében megbe-

széléseket fog folytatni. Ezek között az első helyen áll az egyöntetű mintavétel kérdésének megbeszélése. A bécsi konferencián a noviszádi tőzsdét *Weisz Leó* és *Komlós Nándor*, a noviszádi tőzsde tagjai fogják képviselni.

A noviszádi tőzsdetanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy összes tagjait köriratban szólítja fel, hogy mi-helyt valamely gabonakereskedelmi cég fizetéseképtelenségéről értesülne, azt azonnal jelentse be a tőzsdetanácsnak, amelynek erre azért van szüksége, mert a noviszádi tőzsde alapszabályainak 87. szakasza értelmében, azok a tőzsdetagok, akik valamely fizetéseképtelen gabonakereskedelmi céggel üzleti összeköttetésben vannak, kötelesek, mielőtt az illető cég fizetéseképtelenségéről értesülnek, a tudomásulvételeit követő más napon, a kötött üzleteket kényszerítve vagy eladás útján lebonyolítani.

Ezzel kapcsolatban a noviszádi tőzsde tagjai sorában mozgalom indult meg, hogy a vajdasági gabonakereskedők körében meg kellene alapítani a gabonakereskedők védegyeletét, amely az egyes cégek fizetéseképtelensége esetén kezébe venné a fizetéseképtelenné vált cég függő ügyeinek lebonyolítását. A tőzsdetagok a védegyelet megalakítására vonatkozó előmunkálatokkal a noviszádi tőzsde titkárságát bízták meg, amely a budapesti gabonakereskedelmi védegyelet mintájára ki fogja dolgozni a védegyelet szabályzatát. A védegyelet még ebben a hónapban megalakul.

Harc a becskerekéi vámhivatalért

A vámhivatal havi forgalma három-négy millió dinár
A becskerekéi kamara távirata a pénzügyminiszterhez

Becskekről jeleltük: Dr. *Markovic Bogdan* pénzügyminiszter, amint ismeretes, beszűkített huszonkilenc vámhivalt, köztük a becskerekéit. Ugyanebben az időben rendelte el a közoktatásügyi miniszter számos gimnázium beszűkítését is. Erre megindultak a küldöttségek egyrészt a gimnázium megmentése érdekében, másrészt a becskerekéi vámhivatal fennmaradásáért, de amíg a közoktatásügyi miniszternél minden küldöttség sikerrel jött, addig a pénzügyminiszternél egy sem.

A vámhivatal megszüntetése nemcsak a becskerekéi gazdasági életet nehezíti meg súlyosan, hanem az állam érdekeinek is árt. Ugylátszik a pénzügyminiszter figyelmét elkerülte az a körülmény, hogy a becskerekéi vámhivatal nemcsak a vasúton érkező áruk elvámolását végzi, hanem a Bega folyón főként Romániából érkező áruforgalmát is. A vasúton érkező árukat el lehet vámolni a határállomásokon, de a Bega lefolyó forgalom szempontjából Becskerek határállomásnak tekinthető, mert itt van az egyetlen kikötő, kapitányság és ügynökség a Bega és ha a vámhivatal megszűnik Becskereken, akkor beáll az a tarthatatlan helyzet, hogy a Bega ér-

kező árukat először el kell szállítani Suboticára vagy Novisádra elvámolás végett, azután vissza kell hozni Becskerekre, hogy a címzett átvehesse.

Hogy a becskerekéi vámhivatal fontosságát kimutassuk, elég ha leközlünk néhány adatot annak működéséről és a begai hajóforgalomra vonatkozólag. Az 1927. évben április 1-től október 1-ig a Romániából a Bega át behozott és Becskereken elvámolt áruk statisztikai adatai a következők: árpa 201.246 kg; gázkepzőolaj 200.000 kg; benzin 449.162 kg.

Külföldi államokból a Bega át Romániába szállított és Becskereken elvámolt áruk kitétek ezalatt a két hónap alatt 66 sleppet 12 millió 62.775 kg. súlyban. *Behozatali* áruk, amelyeket a becskerekéi vámhivatalhoz utaltak elvámolásra és a Dunán, Tiszán és Bega szállítottak becskerekéi címzettek részére, kitétek 30 sleppet 655.251 kg. súlyban.

A becskerekéi vámhivatal azonkívül elvámolt hajószállításra Becskereken feladott *kiülteti* árut: 36 slepp gabonát 13 millió 58.100 kg. súlyban és 2 uszály egyéb árut 262.360 kg. súlyban.

Ezek az adatok, amelyek két hónap

forgalmát mutatják, élénken dokumentálják a becskerekéi vámhivatal fennmaradásának fontosságát. Ezek az adatok csak a begai forgalmat mutatják a vasúti forgalom még ezen felül van. Becskerekéi a Bega közvetlenül köti össze Temesvárral és így ez a város fontos ki- és bevételi állomás, amely a nemzetközi forgalom jelentős részét bonyolítja le. A vámhivatal megszüntetésével Becskerekéi, amely Bánát gazdasági centruma, elvesztené gazdasági jelentőségét és jelentéktelen vidéki várossá válna. Erre való tekintettel a bánáti kereskedelmi és iparkamara a következő távirati megkeresést intézte a pénzügyminiszterhez:

A bánáti és a romániai exportőrök kérték a kamarát, tegyen meg minden lépést, hogy a becskerekéi vámhivalt ne szüntessék be, mert különben a Jugoszlávia és Románia között begai forgalom mindkét állam nagy kárára teljesen felbomlik. A becskerekéi vámhivatal tekintettel a begai forgalomra, határvámhivatalnak tekintendő és havi 3—4 millió dinár forgalma van, ezért a kamara sürgős intézkedést kér, hogy a vámhivatal ne likvidáljon, hanem folytassa működését. A kamara távirati választ kér, hogy az érdekelteket értesíthesse.

A becskerekéi gazdasági körök nagy izgalommal várják a pénzügyminiszter távirati választ, mert mindenki tudja, hogy ha ez elutasító lesz, akkor Becskerekéi végleg elvesztette a vámhivalt és a város gazdasági élete még jobban megbénul.

Az új Ford

A newyorki *The Review of Reviews* az új Ford-kocsit üdvözlésére a következőket írja:

— A régi Ford halott! A »T« modell, amely 1908. óta kevés változtatással uralkodott az autópiacon, nincs többé. Újabb és jobb Ford lesz. Alacsonyabb és jobb kocsi, mint a mostani, elegánsabb karosszériával és szebb kiállításban, új rendszerű gyújtó-szisztémával és más jó tulajdonságokkal. Szóval ez nem Ford, hanem automobil lesz.

— Henry Ford 1926-ig az autópiacon egyedüli ura volt. Ma már nem az. Vajon lesz-e útja az új kocsijával? Korábbi pozícióját monopoláiraival érte el. Ő a »T« modellt annyival olcsóbban adta, mint a többi gyárak, hogy sok család számára az egyetlen kérdés maradt: Ford vagy semmi. A »T« modell 1908-ban 950 dollárba került, azután folytatólagos árszállítások után 1916-ban 360 dollárért volt kapható. A háború után ez az ár nem volt tartható, a Ford kocsi 575 dollárba került egész 1925-ig, amikor ezt az árat 290 dollárra szállították le. Később a modernizált Ford árat 360 dollárra emelték fel, ez volt a »T« modell végleges ára.

— Ford 1926-ig nyakasan raraszkodott a »T« modellhez. Ebben az évben megtörtént azonban az, hogy a General Motors Co. egy nap alatt több »Chevrolet« kocsit állított elő, mint a Ford-művek. Ez a tény Fordot arra az elhatározásra bírta, hogy megkezdte az üzeme azonnali reorganizációját. Hogy ez milyen összeget igényel, az laikusok előtt teljesen lehetetlen. Egy-egy új gép kis alkatrészek előállítására, több mint 100.000 dollárba kerül. A reorganizáció költségei az évben körülbelül 50—75 millió dollárt tesznek ki.

— Szkeptikusok nem hiszik, hogy Ford ezáltal visszanyeri régi pozícióját, ezzel szemben nagyobb azoknak a száma, akik Ford zsenijétől új korszakot várnak az autópiacon. Ford egy grandiózus kísérletet fog tenni, hogy új modelljével az egész világot motorizálja.

NOVISAD, ORBAN-PENSIO

Vizvezeték, mosdók, melegvízfűtés.

TELJES PENSIO 70—90 Dinár

Abonensáknak engedmény. Telefon 25—36

Hirek a nagyvilágból

Emelkedik a világ gabonatermelése. A római földművelésügyi intézet kimutatása szerint a világ gabonatermelése 1927-ben nagy emelkedést mutat. A múlt évi eredményt az idei termés általánosságban legalább 10 százalékkal felülmúlja.

A nemzetközi rézkartell meghosszabbítása. Miután a nemzetközi rézkartell érvénye október 31-ikén lejárt és időközben felmondás nem történt, annak határidejét automatikusan négy héttel meghosszabbították. Egyelőre bizonytalan, hogy a mostani megállapodást mikor fogják hosszulejárata kartell-szerződéssel pótolni.

Európai cukorkonferencia. A kubai cukoripar képviselői uton vannak Európa felé és megérkezésük után Párisban valószínűleg európai cukorkonferenciát hívnak össze. Hir szerint a kubai nagyiparosok megállapodást óhajtanak kötni az európai érdekeltekkel, amelynek következménye az európai cukoripar korlátozása és kontingentálása lehet.

Konferencia a német-lengyel kereskedelmi szerződés érdekében. December hó 6-án tanácskozásra jönnek össze a német és a lengyel ipar képviselői, hogy a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló hivatalos tárgyalásokat elősegítsék. A konferencia színhelye Berlin lesz és azon egy-egy országból legfeljebb tizenötven vehetnek részt, hogy a tárgyalások ne vegyenek túlságosan hosszú időt igénybe. A tárgyalások elé mindkét országban nagy várakozással tekintenek, minthogy jelenleg Németország és Lengyelország között vámháború folyik és a kereskedelmi forgalom ugyszólván teljesen szünetel.

Krisis az angol gyapotiparban. Londoni jelentés szerint az angol gyapotipar olyan krízisbe került, amelyet a legrégebbi ipartelepek sem tudnak leküzdeni. Az utóbbi időben néhány régi jónévű gyapotfonó- és szövőgyár potom áron került eladásra, minthogy a régi tulajdonosok a szanaláshoz szükséges tőkét nem tudták előteremteni. Egyik nagy gyárat, amelyet hét év előtt szanáltak és amelyben félmillió font sterlinget fordítottak investíciós célokra, a napokban árvereztek. A legmagasabb ajánlat harmincezer font volt, amely összegért természetesen nem került eladásra a gyár.

Az Österreichische Kreditanstalt a newyorki tőzsdén. Egy amerikai bankcsoport, amely 400.000 darab új Osztrák Hitel részvényt vett át, a közeljövőben keresztülviszi azoknak a newyorki tőzsdén való jegyzését. Valószínűleg az Osztrák Hitel lesz az első külföldi részvény, amelyet a newyorki tőzsdén jegyezni fognak.

Elkészült az új Ford-autó első példánya. A detroiti Ford-művekben a napokban elkészült az új modell első példánya. A kocsi összeállításánál maga Henry Ford is jelen volt. Az új modell óránkénti sebessége 50 angol mérföld. A napi produkciót ez év végéig 2.000, esetleg 5.000 darabra fogják emelni. A Ford-művek teljes kapacitása eddig napi 8.000 darab volt, amit azonban sohasem használtak ki teljesen. A mostani átszervezés után, már a jövő évben napi 11.000 autót állíthatnak elő a Ford-művek, amennyiben azt a konjunktúra megköveteli.

Az osztrák pénzügyminiszterium megteríti a Postatakarék spekulációs veszteségeit. Az osztrák pénzügyminiszter törvénytervezetet terjesztett a nemzeti tanács elé, amely szerint a pénzügyminiszterium felhatalmazást kap a Postatakarék-pénztár veszteségeinek kifizetésére. Tudvalevő, hogy a Postatakarék-pénztár részvénylombard üzlettel 125,7 millió schilling veszteséggel zárultak, amelyre első részletképpen 53,3 millió schillinget óhajt a pénzügyminiszter kiutalni.

A General Motors Co. fejlődése. A General Motors Co., amelyről még rövid idő előtt senki sem hitte, hogy Ford konkurrensé lehet, 1927-ben is bámulatos fejlődést ért el. Az év első kilenc hónapjában 193 millió dollár volt a tiszta bevétel, amely a múlt évi eredménynel szemben magas emelkedést jelent. A kiskereskedelemben ez évben 1.266.445 autót adtak el, míg az első év hasonló időszakában csak 962.295 volt ez a szám.

Racionalizálják a belga vasipart. Egy brüsszeli nagybank tervezetet dolgozott ki, amelynek keresztülvitelével a belga vasipar helyzetét megjavíthatnák. Eszerint a legnagyobb és legmodernebb gyárakat egyesítenék és a többi vállalatok szindikátusban tömörülnek. Az egyesített üzemeket speciális cikkek gyártására rendeznék be és ezzel a produkciót olcsóbbá tennek. A megrendeléseket egy megállapított kvóta arányában központi vezetőség osztaná fel az egyes gyárak között.

Gyorsvonati tarifa a London-Páris közötti légiforgalomban. Az angol légiforgalmi társaság legújabbban a holland és francia konkurrens hatására erősen leszállította a viteldíjakat. Az eddigi 5 font 5 shilling utiköltséget London és Páris közötti útra 3 font 15 shillingre szállították le. Ez az összeg pontosan az első osztályú vasúti tarifának felel meg. Érdekes, hogy ugyanez az út még 1919-ben 21 fontba és 1920-ban is még 11 fontba került.

A görög pénzegység a drachma marad. A görög kormány és a Nemzeti Bank, Athén között megállapodás jött létre, amely szerint egy új mezőgazdasági bank alapítása biztosítva van. Ezenkívül külön megállapodás történt az új jegybank létesítése ügyében, amely egyedül lesz jogszilves bankjegyek kibocsátására. A pénzegység a drachma marad, amelynek stabilizált arányértékét az új jegybank megújítása napján fogják nyilvánosságra hozni. Ugyancsak rövid időn belül keresztülviszi a görög kormány a genfi jegyzőkönyv ratifikálását, amely a kilencmillió font összegű népszövetségi kölcsön feltételeit tartalmazza.

BELFÖLD

Beogradban új középületeket építenek. A kormány, valamint Beograd város vezetősége nagyszabású építési programot dolgozott ki, amelyet a közeljövőben megvalósítani gondolnak. Terve van véve egy új modern postafalota és rendőrigazgatósági székház építése, azonkívül új vágóhid, elektromos- és gázművek létesítése. Az építési program másik része a csatornázás és az utvonalak kiépítése.

Báziás legyen szabad kikötő. Vrsacról jelentik: Széleskörű akció indult a Dél-bánáthban, amelynek célja, hogy a romániai Báziást szabad kikötőnek nyilvánítsák. Az akció megindítója dr. Spajics Koszta belacrkvai polgármester volt, aki most memorandummal fordul az illetékes minisztériumokhoz ebben a nagyszabású kérdésben. Bajics a Temesvár-Vrsac-belacrkvai vonalnak végső állomása is közgazdaságilag felbecsülhetetlen nagy jelentőségű volna, ha ez az akció eredményre vezetne és az nemcsak Jugoszláviának, hanem Romániának is csak előnyére volna. Értésüléseink szerint a dunamelléki tartomány is állást fog foglalni a báziási szabad kikötő mellett.

A kraljevicai hajógyár sorsa. Susacról jelentik: November 15-én lesz a csödbejutott kraljevicai hajógyár végonyának árverése. A beogradi „Jadransko-Porkmanovke Banka a Narodna Bankával és egy angol pénzcsoporttal meg akarja venni a gyárat és modern alapon újra fel akarja éleszteni a gyárat.

Gyufa-monopoladó Lengyelországban. A lengyel pénzügyminiszter rendelete értelmében 1927. október 8-tól a gyufa importja monopoladó alá esik. Utasok legfeljebb két doboz gyufát vihetnek be az országba és egy-egy doboz nem tartalmazhat többet, mint hatvan szál gyufát.

Új pénzegység Palesztinában. Az új pénzt, a Palesztina-fontot november hó 1-én bocsátják forgalomba. A Palesztina-font értéke teljesen egyenlő az angol fonttal. Egyelőre csak ezüst, nikkel és bronz-érmeket hoznak forgalomba és az árfolyamot külön hatóság ellenőrzi.

Külföldi csokoládégyárak Jugoszláviában. A svájci csokoládégyárak harcát egyik leghíresebb vállalat, a Suchard, úgy akarja Jugoszláviában eldönteni, hogy fiókgyárat létesít. Erre a hírről csehszlovákiai és német gyárak is tárgyalásokat kezdtek fióktelepek létesítése ügyében, úgyhogy Jugoszláviában valószínűleg rövidesen néhány külföldi csokoládégyár fogja működését megkezdeni.

Világpiaci árak. A világpiaci árak október hó folyamán a következőképpen alakultak: *szilárd:* gyapju, nyersbőr, la és bőr; *emelkedő árak:* komló, kávé, kakaó és tea; *tartott:* buza, rozs, gyapot és réz; *dresés* a következő cikkekben: vas, szén, ólom, juta, cukor, vaj, gumi.

A jugoszláv-olasz közvetlen vasúti díjszabás. November 1-én lépett életbe az új jugoszláv-olasz közvetlen vasúti díjszabás. Ez a díjszabás csak egyes állomásokra és csak egyes árucikkek szállítására nézve érvényes. A mi vasutunkra eső szállítási díjak dinár, az olasz vonalakra eső díjak pedig lira értékben vannak kitüntetve. A fuvardíjak fél kezelési illetékkel vannak rövidítve.

A norvég korona stabilizációja. A nemzetközi pénzügyi véleménye szerint a norvég korona további emelkedése, a munkáspárt választási győzelme következtében, nem fog folytatódni. A baloldali kormánynak sokkal inkább érdekében áll a valuta esése, ami a deflációs krízist enyhítené. Ezzel szemben a munkáspárt vezetői úgy nyilatkoztak, hogy a norvég korona stabilizációját a mostani kurzuson óhajtják keresztülvinni.

BELFÖLD

Olasz konzulátus Susakon. Fiumei jelentés szerint a jövő év elején Susakon, a határforgalom könnyebb lebonyolítása céljából olasz konzulátust kirendeltséget fognak felállítani. Az expositura a zagrebi konzulátusnak lesz alárendelve.

Hetvenöt éves az oszjeki kamara. Oszjekről jelentik: Az oszjeki kereskedelmi és iparkamara plenáris ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a jövő évben ünnepli meg nagy pompával fennállásának hetvenöt éves jubileumát. Az ünnepélyeket az ország összes kamaráinak 1928 január havában tartandó oszjeki kongresszusa fogja megnyitni.

Az iparosok követelése. Beogradból jelentik: Az ipari szervezetek és testületek központi szervezete november hó 10-ikén Beogradban plenáris ülést tart, melynek napirendje a következő: 1. Az országos ipar általános helyzete. 2. A hitel és a beruházási kölcsönök kérdése. 3. A munka tudományos alapon való szervezésének kérdése. 4. Jugoszlávia vám- és külkereskedelmi politikája és viszonya más államok külkereskedelmi politikájához. 5. Az adóprobléma.

A Slavenska Banka csödjé. Zagrebből jelentik: A csödbejutott Slavenska Banka hitelezői, miután az igénybejelentési határidő lejárt, vasárnap ülést tartottak Zagrebban és megválasztották a hitelezőbizottságot, amely rögtön átvette a bank ügykezelését. A törvényes bejelentési határidőn belül 115 millió dinár értékű követelést jelentettek be.

Férfi szövet-vásár

november 1—10-ig

nagymennyiségű téllakabát, raglán, mikádó, öltöny és sportex szövet lesz eladva

jóval olcsóbban a napi árnál

Pero Vujković

divatáruháza

3—400 dinárt takarít meg egy öltönnél

A pénintézetek szövetségének új elnöke. Zagrebből jelentik: A pénzügyintézetek országos szövetsége Zagrebban rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a lemondott dr. Vibanics Juraj helyébe dr. Nisler Ernest egyetemi tanárt, a zagrebi egyetem ezévi rektorát választotta meg elnökének.

Fuzionált a két sibeniki szivacsgyár. Sibenikből jelentik: A napokban tartottak együttes ülést az itt már harminc éve működő két szivacsgyár képviselői és elhatározták a vállalatok fuzióját. A gyárak igen jó üzletmenetűek, az elmúlt szezonban 157.000 szivacsot halásztak, amelyek legnagyobb részét Olaszországba és Németországba exportálták. A fuzió révén a gyárak modern gépeket akarnak vásárolni, hogy kifejleszthessék és modernizálhassák üzemüket.

Vasútiügyi konferencia. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter november hó 5-ikére Beogradba összehívta az ország összes közgazdasági testületeinek és szervezeteinek konferenciáját. A konferencia egyetlen tárgya a vasutak kommercializálásáról szóló törvénytervezet megvitatása lesz.

Jugoszláv szabadkikötők. A jugoszláv kikötők közül Dubrovnik, Split, Sušak és Sebenico azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy szabadzónák létesítését engedélyezze. Miután Olaszország nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a tranzit forgalmat Fiumén és Trieszten át irányítsa, különösen fontos volna ennek ellensúlyozására a susaki szabadzóna létesítése. A kereskedelmi minisztériumban külön törvénytervezetet készítenek a szabadkikötők organizációjáról, úgyhogy a terv megvalósítása rövid időn belül várható.

Újabb bankcsőd Susakon. Susacról jelentik: A tengerészeti Bank (Banka za Pomorstvo) csödbe jutott. A bank ahhoz a konzorciumhoz tartozott, melynek tagjai voltak a nemrég csödbe került crikvenicai hajógyár, a »Nekton« halászati vállalat és a »Vesna« hajózási vállalat. A bank 1919-ben alakult meg huszonöt millió korona alaptőkével, melyből csak két milliót fizettek be készpénzben, a többit értékpapírokban helyezték letétbe. A főrészesvényes a »Vesna« volt, mely tizennégy millió koronát fizetett be a saját alaptőkéjéből. Ha tekintetbe vesszük, hogy a crikvenicai hajógyár és a »Nekton« már régebbi idő óta csőd alatt van, világos, hogy a bank bukása a »Vesnát« is be fogja rántani, mert ez a vállalat is már vagyonzár alatt van. A bank legnagyobb vesztesége a »Mornar« nevű motorvitorlással való üzlet volt, melyet hat millió dinárért vettek Hollandiában, mikor a dinár rosszul állt, s most 700.000 dinárért voltak kénytelenek eladni. A bank passzívái tizenegyet és fél milliót tesznek ki, az aktívák pedig tizenegyet milliót, de ezek között van sok dublózus követelés is.

Fizetésképtelen lett a zombolyai Reform-malom. Temesvárról jelentik: Botrányos körülmények között, a kisebb hitelezők valóságos ostroma alatt, nyilvánosságra hozta fizetésképtelenségét a zombolyai Reform-malom, amely széleskörű tevékenységet fejtett ki és messze-menő hiteleket élvezett. A malomvállalat legnagyobb hitelezője egy temesvári pénzintézet, amelynek tizenhatmillió lejellel tartozik, ezenkívül a malom tartozása a gazdáknak ötmillió lej, egy külföldi pénzesopornak pedig ötvenezer dollár. A vállalat összeomlását szerencsétlen spekulációk és kölcsönök után fizetett magas kamatok okozták.

KINTORNA

Vadász (a barátjához): Figyelj csak, célba veszem ezt a nyulat, majd oda-kerül a konyhámba...

A barát (utónaklítja a nyulnak, aki fészektelenül tovalesjtett): Bene Sudarevič-sa-ulica 128. I. emelet 6. a cím!

*

Szigorlat a kommunista akadémián.
— Mit tud Marx Károlyról?
— Marx Károly született Németországban, élt Angliában, Oroszországban pedig eltemették.

*

Két hitsorsos beszélget:
— Te, Jakab, mikor fürödtél utoljára?
— Utoljára? Utoljára a hóban fürödtem.
— Meg vagy te bolondulva? Miért a hóban?
— Tavaly augusztus hóban.

Kekkné és Goldné egy kupéban utaznak és parázs harc tör ki köztük afelől, hogy kinyissák-e az ablakot, vagy csukva hagyják?

Előkerül a kalauz is, akinek azt mondja Kekkné:

— Meghalok, ha az ablak nyitva lesz. Goldné se hagyja magát és így haragszik:

— Meghalok, ha az ablak csukva marad.

A kalauz zavarban van, nem tudja, hogy szolgáltatson igazságot, mire megszólal egy ur a kupé másik sarkából:

— Kalauz ur, először nyissa ki az ablakot, akkor meghal a Kekkné, azután csukja be az ablakot, akkor meghal a Goldné és rögtön rend lesz.

TÓZSDE

Zürich, nov. 2. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.355, London 25.2525, Newyork 518.76, Brüsszel 72.25, Milánó 28.335, Amsterdam 208.90, Berlin 123.84, Bécs 73.225, Szófia 3.745, Prága 15.365, Varsó 58.20, Budapest 90.725, Bukarest 3.19.

Zagreb, nov. 2. (Zárlat.) London 276.25—277.05, Newyork 66.64—66.84, Genf 1094—1097, Milánó 309.67—311.67, Berlin 1355.50—1358.50, Bécs 800—803, Prága 168—168.80.

Szombori terménytőzsde, nov. 2. Buza bacsikai vasut 287.50—292.50, rozs bacsikai vasut 71—72 kilós 285—290, zab bacsikai vasut 210—212.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 210—215, árpa takarmányi 63—64 kilós 230—235, tavaszi 65—66 kilós 260—265, tengeri bacsikai vasut 210—212.50, bacsikai 202.50—207.50, bab fehér nem válogatott 325—330, fehér válogatott 360—365, liszt: 0gg 410—430, 0g 410—430, kettős 390—410, ötös 360—380, hatos 310—330, hetes 250—260, nyolcas 190—200, korpá finom 170—175. Irányzat: tengerinél állandó, többi változatlan. Forgalom: 94.50 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, nov. 2. Buza bacsikai 78—79 kilós 2 százalékos 287.50—292.50, bánati 78—79 kilós 2 szá-

zalékos 285—287.50, szerémi 78—79 kilós 2 százalékos 287.50—292.50, rozs bacsikai 72 kilós 2 százalékos 280—290, árpa bacsikai 65—66 kilós 245—250, bacsikai 68—69 kilós 265—270, szerémi 65—66 kilós 245—250, macedonai original 203, zab bacsikai 220—222.50, bánati 215—217.50, szerémi 220, szlavóniai 220—222.50, tengeri bacsikai új gar. minőség 210—212.50, bacsikai új XII. I. 175—180, bacsikai új III. IV. 197.50—200, bacsikai fehér 2—3 százalékos I. II. 217.50—222.50, bánati 210—212.50, bánati új XII. I. 197.50—200, szerémi 210—212.50, szerémi új gar. minőség 175—180, szerémi új XII. I. 197.50—200, szerémi száritott 200—207.50, bab bacsikai fehér új 2—3 százalékos 370—380, szerémi fehér új 2—3 százalékos 370—380, bacsikai új válogatott fehér 380—390, bacsikai fehér régi százalékos 350—355, liszt: 0g bacsikai 415—425, kettős bacsikai 395—405, ötös bacsikai 370—380, hatos bacsikai 315—325, hetes bacsikai 260—270, nyolcas bacsikai 200—205, korpá jutazsákokban.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 2. A gabonátőzsde irányzata lanyhább. A határidőpiacon a buza 12—18, a rozs 16 fillérrel olesőbbodott a készárupiacon csak a buza ára esett 5 fillérrel. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.94—32, zárlat 31.94—31.96, májusra 32.08—32.22, zárlat 32.16—32.18, rozs márciusra 30—30.06, zárlat 30.04—30.06, tengeri májusra 24.90, zárlat 24.90—24.92. A készárupiacon: Buza 30—30.95, rozs 27.75—28.20, zab 23.50—24.50, korpá 17.25—17.50, sár-árpa 26—31, köles 23—24, tengeri 24.25—24.50, repce 43—44.

Budapesti értéktőzsde, nov. 2. Magyar Hitel 88, Osztrák Hitel 55, Kereskedelmi Bank 125.5, Magyar Cukor 224.5, Georgia 17.3, Rimamurányi 126.4, Salgó 75.3, Közén 709, Bródi Vagon 257.5, Beocsin Cement 2.6, Nasici 184, Ganz Danubus 184, Ganz Villamos 178.5, Athenicum 30, Nova 39.5, Levante 26, Pesti Hazai 233. Irányzat: tartott:

Vizátlás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a Jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 176

Nyugodt éjszakák

Az álmatlanság az egészség és az életerő legnagyobb ellensége. Az álmatlanság oka, hogy az idegek oly időben működnek, amikor pihenniük kellene.

Ha nyugodt, egészséges alvást akar magának biztosítani, lefekvés előtt rendszeresen egy csésze

OVOMALTINE

az, amit Önnek innia kell.

Az Ovomaltine megnyugtatója a fáradt idegeket, erősíti és megújítja az agy és a test szöveteit és másnapra új energiát termel.

Eapható minden gyógyszer-tárban, drogeriában és a többi cs megker skedésekben a következő árakon: 100 g amm Dir. 18.50, 250 gramm Dir. 36.25 és 500 gramm Dir. 61.25

Kérjen erre a lapra való hivatkozással ingyenes mintát az alábbi cégtől

D. A. Wander D. D. Zagreb

(+10), Apatin 231 (—1), Vukovar 183 (0), Palánka 172 (0), Noviszad 177 (0), Zemun 192 (—12), Pancsevo 180 (—12), Orsova 257 (—13), Dráva: Osziék 90 (—4), Száva: Mitrovica 298 (—23), Beograd 140 (—14), Tisza: Szentá 92 (—14), Becej 60 (—10), Titel 195 (—5).

REGENY LÁNGNYELV

IRTA: SAX ROHMER

6

— Lehet, hogy igaza van önnek, lehet az is, hogy téved. De amíg az ön tevékenysége ebben a házban Sir Charles halálával megszünt, az egyém most kezdődik. Bizhatom abban, hogy Abingdon kisasszony visszaérkezéséről értesíteni fog? Súlyt helyezek arra, hogy beszéljek vele és szeretném, ha ön nem csak mint kriminalistát, hanem mint apjának barátját mutatna be.

— Ha össze tudom hozni önöket, nagyon szívesen megteszem. Ha Abingdon halálát tényleg titok fedi, akkor azt hiszem ön a megfelelő ember arra, hogy ezt a titkot megfejtse. Mégis higgye el nekem, a szíve olte meg. Valamikor napszúrás érte Indiában. Ki tudja? Az a gondolat, hogy őt vagy leányát veszedelem fenyegeti talán ettől...

Az orvos sokatmondón ütött a homlokára.

— Hosszu évek óta tartó ismeretségük során észrevette valaha, hogy üldözési mániában vagy hasonlóban szenvedett?

— Azt nem. De valakinél, akit egyszer napszúrás ért, minden következtet...

— No, viszontlátásra, doktor ur! — mondotta Harley. — Jó estét!

Kis barna bőstáskával távozott, amit Bensontól kért kölcsön. A titokzatos telefon-hívás kérdését és sok egyebet is tisztázni kellett még. Harley felnézett a sötét éghözra. Egy fekete felhő szállt lassan Sir Abingdon háza fölött. A detektív szimbolumát látta benne annak a veszedelemnek, amely Sir Charles életét nyugtalanította és amely most feléje közeledett.

II.

Nicol Brinn

Ugyanaznap este kilenc órákor egy férfi hatalmas ablak előtt állt, amely a Piccadillyre és a Green-parkra nézett. A szoba, amelyben ez az ablak volt, London

legrendkívülbb és legfeltűnőbb látványosságai közé tartozott volna, ha hozzáférhető lett volna a nyilvánosság számára. De lakójának csak legbizalmasabb barátai ismerték és miután nagyon megválogatta a barátait, eddig csak nagyon kevés szerencsés kiválasztott látta ezt a csodálatos szobát.

Az ablaknál álló férfi egy autót figyelt, amely a Cirkusz felől jött és a kapu előtt megállt. Miután Nicol Brinn csak a rendkívüli dolgok érdekelték, fel kellett tételezni, hogy az érkező személyében valami rendkívüli és szokatlan volt.

A férfi a sötét ablakmélyedésből, a nehéz baryonyiüggönyök mögül visszajött a szoba jól megvilágított részébe. Karcsu férfi volt, simára fésült, fényes fekete hajjal, halvány arccal és sas-profilal. Egy hosszú szivar kihívóan füstölt bal szájszegletében. A kezét összekulcsolta a hátán és nagy, közömbös szemével elgondolkozva nézett az ajtóra. Szomking volt rajta, amely olyan szűknek látszott, hogy az ember azt várta minden pillanatban, hogy az öltöny varrásai szétszakadnak. Hogy ezt a katasztrófát még siettesse, kabátját begombolva viselte.

Kopogtak és egy inas jött be. Kifogástalanul volt öltözve és haja simára fésülve simolt homlokára. A tekintete éppolyan kifejezéstelen volt, mint gazdájáé. Kis tálcán névjegyet hozott be.

— Jöhét! — mondta Nicol Brinn, elolvasva a névjegyet.

Az inas kiment és a következő percben már jelentette:

— Paul Harley ur!

Az ajtó becsukódott és Paul Harley szemben állt Nicol Brinnel. A kettőjük közti ellentét minden pszichológust lebilincselne volna. Harley életképében volt valami hangsúlyozottan angol, Brinn ellenben kifejezetten amerikai típus volt. Mégis stoikus álarc és a kettőjük tekintetének minden különbözősége ellenére is, volt valami hasonlóság köztük: Mindketten a tett emberei voltak.

Egy mindent felölöl tekintet után — amellyel a jó megfigyelő szinte lefotografálta azt, amit látott — Harley közelebb lépett.

— Brinn ur, miután még sohasem volt szerencsém önhöz, nagyon kedves volt, hogy várt rám. Remélem, hogy telefonúzenetem nem zavarta meg a terveit.

Nicol Brinn anélkül, hogy megmozdult volna, vagy hogy arcának egyetlen vonása változott volna, kinyúj-

totta izmos kezét és egy atléta erejével szorította meg Harley jobbát.

— Nem volt semmiféle programom — mondotta monoton hangon. — Borzasztóan unatkozom. Foglalt helyet. Keverék önnek egy cocktailt.

A gyakorlatot mixer boszorkányos ügyességével fogott hozzá ehhez a munkához.

Harley figyelte. Az ujjával idegesen dobolt közben a szék támláján.

— Misszióm sikerére! — mondotta és ivott.

Különös toaszt volt, de Brinn csak bólintott és nyugodtan szüröskölte az italt. A detektív érdeklődve nézett körül a különös berendezési szobában, amelyről már gyakran hallott és amelynek a szemléletébe még sohasem unt bele egyetlen látogató sem.

Ebben a szobában a legrégebb civilizáció a legmodernebb kultúrával találkozott. Itt néhány hófehér alaskai hermelin, odébb egy pár fekete mandzsuriai leopárd tünt fel. Amott egy hatalmas tigris üvegszemű villogtat, a szoba tulsó végében pedig egy gesmedve tátogatta hatalmas száját. Egy állványon görög vázák és aranyból készült halotti maszkok álltak drága velencei serlegek mellett. Odébb egy szárkofás foglalt helyet művészi reliefel, amelyet Askalonban találtak és amely Derlető istennő korából egy egyiptomi herceg muniáját foglalta magában a tizenharmadik dinasztia idejéből. A kőkorszakból származó köböl faragott nyilak mellett középkori lándzsák és a legmodernebb fegyverek foglaltak helyet. Elefántcsontok, mexikói tárgyak és egy elefántcsontból való kereszt, amely valamikor Torguemado tulajdona volt. Embertől hajból font borneói gyékény hevert egy egész rendkívüli szőnyeg mellett, amelyet Ispahanban szőttek mekka-i szőnyegmotívumok alapján.

— Ha nem csalódom — kezdte Brinn a beszélgetést — ön valami kényes természeti ügyről akar velem beszélni.

Harley egy régi ébenfa-dobozból, amelyet az amerikai feléje nyújtott, cigarettát vett ki.

— Ugy van. De miből gondolta ezt?

— Látni az ön külsején. Tehát... üldözik önt... Tudják, hogy ön most itt van!

Harley előrehajolt és nyomatékosan mondotta:

— Tudom, hogy üldöznek és az az érzésem, hogy egész pályámmal legulsosabb problémájával állok szemben. Ért engem?

(Folyt. köv.)

A legerencsésebb sorsjegyelárusító — Lepadát i Jovanovics, Subotica. Tel. 2-14

Az V. osztály 14. sorsjáték
november 7.-én kezdődik és december 2.-ig tart!
Szerencseszámok, amelyek még a szerencsekerékben vannak, kaphatók. Siessen rendelésével, mert a készlet napról-napra fogy!

Egy kettős egész sorsjegy ára 1000.— dinár
 „ egész „ „ 500.— „
 „ fél „ „ 250.— „
 „ negyed „ „ 125.— „

Az árakban az eddigi osztályok sorsjegyeinek ára belefoglaltatik

Postai megrendeléseknél 3 dinár postaköltség beküldendő

NYILT-TÉR

»A radikális—klerikális-blokk kulisszái mögött. A noviszadi Zadruzsna Goszpodarszka Banka machinációi. Hogyan lettek becsapva és tönkretéve a naiv gazdák? Ki a Levant d. d.?« címmel a Vidovdan 1927 október hó 30-iki 422. számában a második oldalon az első és második hasábon közölt alaptalan rágalmakat tartalmazó cikk miatt a lap felelős szerkesztője ellen a sajtótörvény alapján büntető följelentést teszünk.

Noviszad, 1927 október 31.

Zadružna Gospodarska Banka d. d.
 Ljubljana, filijala Novisad.

»Levant« industrija kudjelje i lana d. d.
 Bač.

10972

Konkurs

Oblasna Uprava Humanitarnih Fondova pri Direkciji Državni Železnica Subotici raspisuje natečaj za lekara specialista za kožne i venerične bolesti sa sedištem u Subotici.

Lekar specijalista za kožne i venerične bolesti dužan je lečiti članove Bolesničkog Fonda i članove njihovih porodica svaki dan sem nedelje i praznika dva sata na dan u svojoj ambulanti.

Reflektant mora:

1. biti državljanin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca,

2. znati potpuno srpsko-hrvatski i slovenački jezik.

3. biti doktor celokupnog lekarstva sa diplomom, koja vredi u ovoj zemlji,

4. imati opšte i lokalno pravo prakse,

5. imati Uverenje Ministarstva Narodnog Zdravlja da je specijalista za kožne i venerične bolesti.

Reflektanti imaju doneti potpisanoj Upravi Humanitarnih Fondova pismene ponude sa gore označenim uverenjima od 1—5 u overenom prepisu i u ponudi navesti visinu mesečnog ili godišnjeg honorara.

Lekar specijalista uživaće povlastice za vožnju kao i saobraćajni lekari,

Ponude moraju biti taksirane po Zakonu o taksama sa 100 dinara u taksenim markama a svaki njen prilog sa dva dinara i moraju biti u zatvorenoj i zapečaćenoj kuverti.

Ponude se mogu predati ili poslati putem pošte potpisanoj Upravi najduže do 30. novembra 1927. god.

Akt broj: 2883—27.

Iz kancelarije
 Oblasne Uprave Humanitarnih Fondova
 pri
 Direkciji Državnih Železnica
 u Subotici.

10793

Nyilatkozat

Felelőtlen elemek azt a hirt terjesztik rólam és azzal agítálnak, hogy cserbenhagytam a Nemzeti Radikális Pártot és a Zemljodilszka Kaszinót. Kijelentem, hogy ezek a híresztelések szemszedett valótlanságok, mert soha nem is gondoltam arra, hogy elhagyom pártomat, amelynek továbbra is hű és kitartó harcosa akarok lenni. Azokat, akik rólam ezeket a légbőlkapott valótlanságokat terjesztik, nem tartom érdemesnek arra, hogy gyanúsításukra egyáltalán reagáljak. Kérem elvbarátaimat, hogy ezt kijelentésem végük tudomásul.

Szobotica, 1927 november 1.

Lajčo Vuković L.
 korcsmáros.

Zálogintézeti árverés

Felhívjuk mindazokat, akiknek zálogjegye 1. évi augusztus hó 31-ig lejárt, hogy a kiváltás vagy meghosszabbítás iránt haladéktalanul intézkedjenek, mert rendezés hiányában zálogtárgyaik 1. évi november hó 10-én délután 3 órára intézeti helyiségünkben (Subotica, Aleksandrova ul. 4.) tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

10965

Centralna Banka K. Z.
 zálogosztálya.

Felhívás

A »Sreća« kiházasító egyesület igazgatósága felszólítja mindazon volt »Pomoć« egyesületbeli tagokat, akik a »Pomoć« könyvecskéiket ezideig még nem adták át semmiféle más egyesületnek, hogy könyvecskéiket f. év november hó 20-ig adják át a »Sreća« egyesületnek. Ezen határidő után a »Sreća« egyesület nem fog többé átvenni »Pomoć« könyveket és az át nem vett »Pomoć« tagoknak az egyesület nem fog semmiféle előnyt nyújtani az egyenlő befizetésekkel illetve s velük szemben nem fog semmiféle kötelezettséget vállalni.

3961

Igazgatóság.

Blondel és egyéb művészi képkeretek

bermázott Madonnák, portre, gobelinkérek a legújabb mintákkal **karácsonyig mélyen leszállított árban kaphatók:**

F. BACHINGER

képkeretező és aranyozó műintézetében
 Subotica, Aleksandrova ul. 13. Műhely Sudarevićeva u. 34

Csődtömeg kiárusítás!

Kiskereskedők figyelmébe

Hermann Erő csődtömegéhez tartozó mindenemű rövidárak 1927 október hó 28-iktól, péntek reggeltől kezdődően egész napon át november 10-ig minden elfogadható áron nagyban és kicsinyben az üzlethelyiségben Pašćeva (fürdő ucca) 9. alatt kiárusítatnak.

10968

Legolcsóbbin szerezhet be vaggontételekben **burgonyát, káposztát, vereshagymát, fokhagymát, diót, aszaltszilvát, szilvaizét és olasz konzervet**
Lederer Elemér cégnél
 Subotica, Manoj ovićeva u. 7. — Telefon: 6—28
 Sürgőnyei n.: „Konzerv“ Subotica

Raktáron levő női filz-és bársony-kalapok árát leszállítottam.
Bársony-kalap már 100.— D-ért kapható.
 Heiduska Mariska - Subotica

Összehasonlíthatatlanul jó lesz rádiókészüléke a legújabb rendszerű

RE 134

hangszórólámpával

TELEFUNKEN

Jugoszláv SIEMENS R.T.

rádiótelegráf- és telefonosztály
 SYSTEM „TELEFUNKEN“

Beograd, Resavska 22/a

Mielőbbi belépésre keresünk

a rövid- és fűszerszakmában teljesen jártas, nőtlen

utazót

A szerb, német és magyar nyelv tudása okvetlenül megkívánatlik. Elsőrendű referenciákkal ellátott ajánlatok az eddigi működés megjelölésével

Reich és Friedmann-cég

Novivrbas — címre küldendők

10137

Káposztát, burgonyát, hagymát

valamint **gabonát és örleményeket** mélyen a napi árak alatt **közvetít** közvetlenül első kézből

Simó S. Weiss gabonaügynöksége, Osijek
 Tel. 1-72. Távf. cím: Northus. Leiktis mere es s szolid kiszo galas

10137

»DOMENA«

a minisztérium által engedélyezett ingó és ingatlan, ház, birtok, nygirtok, gazdaság, lakás, helyiség, üzlet, kereskedés, szálloda, ipari és mezőgazdasági gépek eladási és vételi ügynőkségi irodája.

A legerősebb és legerősebb alapon működik, összekötésben áll az ország minden nagyobb községével és városával, a legnagyobb bizalom forrhat ehez a céghez — az eredmény biztos. Minden tárgyalást és megbízást kívánságra a legnagyobb titoktartással, elsőrendű szakemberek végeznek.

„DOMENA“ tulajdonos IVO REBIĆ
 a vasútállomás kijáratával szemben levő pavillonban, OSIJEK I.

10150

Butorok

mélyen leszállított árakon
ERDÉLYI ANTAL
 lakásberendezési vállalkozás
 Subotica, Szudarević u. 4.
 (Klein Céza mellett)

1530

Megérkezett az új szállítmány
Stock-traktor

3 évi részlet fizetésre kapható

VOLAN

Novisad, Kraja Aleksandra 7

Angol úri szabóság

Elegáns, jó öltöny és kabát, csakis elsőrendű anyagból és kiváló szak-munkatérő által készült. — Minthogy mindez a legteljesebb mértékben rendelkezésemre áll, abban a házyben vagyok, hogy minden igénynek és izlésnek megfelelő öltöny vagy kabát elkészítésére vállalkozhatom. — A szabóságomban készülő öltönyök és kabátok kivitele elsőrendű, áraim szolidak, állandó nagy raktárt tartok a legelsőrendű angol szövetekből. Saját érdeke a nagyérdemű közönségnek, ha jó munkát akar szolid áron, hogy raktáramat meztelintse

Šandor Pressburger, Subotica

Tűzifa bűkk, gyertyán, vagonos, félvagonos és negyedvagonos tételekben Porosz-szén I szalon 103 kályhaszén

KOKSZ Mähris-Ostrau d'ó koksz szolid áron. „IGNIS“ J. WIRTH tüzianyag-kereskedés. Iroda Agina u. 13. Telefon 503

Zongorák Pianók a világ legjobb márkái. Hosszu lejárati részletfizetésre a legnagyobb raklár az országban.

KAIN
hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

Angol és francia cipőket mérték után a legmodernebb kivitelben készít.

Mezei András
cipészemester
Subotica, Városi székház

26
dinár
100 kg. fűrészgyári hulladék

tűzifa

házhoz szállítva.

Ugyanez vagon-tételben Din. 1750

I-a bűkk aprítva Din. 37—
I-a kemény vegyes „33—
I-a poroszszalonszén „ 80—
I-a osztraui koksz „ 85—
házhoz szállítva
100 kg.-ként

Vujkovic J. és Társa

K. Kudlik, Subotica

Angol acél tamburahúrok „Tigris“ védjeggyel valódi.

Eladás nagyban és kicsinyben 10672

Fával égetett elsőrendű fehér darabos mész, szavatolt kömentes építőmész, beođini portland cement, száraz porcelán bűkkfa-szén, pécsi kovács-szén 8226

Révai Adolf
Subotica
Sokolska 2 Telefon 551

Butorokat
ebédő, háló, uri szoba berendezéseket, portálokat legelőnyösebben szeresheti

Domján Valentin
butorüzemében
Subotica, Zrinjski trg 11

Elsőrendű 10188

bécsi koksz

kapható

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA, SOKOLSKA UL. 2
Telefon 551

KÉT CIPŐFE SOROSZRÉSÍTŐ EGY SZABÓSEGÉD

Jó munkások, azonnali belépésre kerestetnek. Állandó alkalmazás, fizetés képesség szerint. **BULATOVIC, Beograd, Poenkarova ul. 19. Tel. 23—87**

CHRYSANTHEMUMJA!
és őszi virágai csodás teljességet és nagyságot érnek el, ha

KANIPOS

növényápolással öntözés. Csomagja 12.50 és 42.— dinár.

SCHUMACHER ZOLTAN
gyógyszerész és vegyészeti laboratórium,
Crvena, SHS.

Billiárd-golyók
dákók, mandiner gumik, sakok és dominók, továbbá szivarzsigák, pipák és pipaszárak, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Eladás nagyban és kicsinyben.

Özv. Gerber Jakabné
speciális szaktülete és műhelye. Subotica, Jelašićeva u. 32. (sa át ház)

Hangszeripar-talalep

Ajánlja hegedűit harmonikát 10534 tamurát legolcsóbb árban

Š. MACHNITZ, SUBOTICA
(Recht p' o'a melle!)

Szalami Gassean... Din. 85
Ementhali saji... „ 65

csak nagyban

Sugar Manónál
Subotica — Telefon 47

AUTÓ- ÉS KOCSIFÉNYEZÉ
tap elez's-nál e őforduló öszes munkákat elvállalja

Székala Mihály
Ostobodjene (Sen'anski) put 2
Egy fedős hintó eladó

Cserén-kályhák,
kandallók, samotté-lapor és generátor-olajlámpa minden méretben a leolcsóbban beszerezhető

TARACS MIHÁLY
Pašićeva ulica 2 (Edényes' e)

Az idény beálltával felhívom a vásárló közönséget, dacára a szövet- és vászonárak 15-20% emelkedésének

még a régi olcsó árban

ajánlom raktáromon levő valódi angol férfiöltöny- és női köpenyszöveteket, valamint divatbársonyt, barchét, selyem- és vászonárut, tritöket, kendőket, stb.

STRASSER BÉLA
Vilsonova ul. 46. Pravni fakultettil szemben
Tisztviselőknék és munkásoknak: 5—8% engedmény!

Modern autogarázs
Speciális javítóműhely
Általános gépjavítóműhely
Continentál-gumi gyári lerakata

Külön osztály gumik vulkánizálására

KOSTA BÜRGER Vel. Bečkerek
Pupinova (Ar. ad) ul. 15. 669) Telefon 153

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALÓN

A legújabb szabású ingbugyik, lálóingek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsepral. Himzések, azonkívül ágyneműek, asztalneműek, stb.

Tolstojeva (Ódor) ulica 21.
Telefon 111.

Ujból kapható a

GYAKORLATI GAZDALEXIKON

két vastos kötetben. Szerkesztő: **Mile Géza** mezőgazdasági kamarai főtitár. **Mayer János** magyar földművelésügyi miniszter előszavával. Százkétfélszoros töltöttség. — Minden cikkét a legelőzértebb szakértő írta.

Egész könyvtárat pótolja ez a könyv!

Főbb tartalma:
Könyvkereset, szőlőművelés, baromfitenyésztés, méhészet, telegazdaság, állatgyógyászat, talajművelés, gyógynövények, vetőmagismeret, dohányte mesztés, gyümölcssterilizálás, nő ény mesztés, erdőszot, borsászat, gazdasági gépek ismerete, állattenyésztés, műtrégyás, takarmányozás, vadászat, halászat, burgonyatermesztés, komlótermelés, paprika, kender, len, falusi konoha, házi par, rovarkártevők, nyulatenyésztés, ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésenyésztés stb., s. b.

Két kötet ára közul 250) oldal on 480.— Inár Kapható a BÁCSEMEGYEI NAPLÓ könyvvezetelyében

Tessék csak a legjobb szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány

Ulla vényeket vásárolni mérsékelt áron! Kérjen díjmentes árjegyzékét!

M. Djordjević
Ozár - szőlőoltványtel: pe
NOVISAD
Postafiók 133. (Bácska)
(Lerakal: Kijád'u. 10. h.)

„REKORD“ főszaalon (Nemzetivel szemben) művésies nagytápai elsőrendűek. Menyasszonyi felvételek u. an egy ingyen nagytápai készit.

Legelegánsabb divatcipők Subotica 1003

Koch Ármin
Jelašićeva u. 101 (Kiskápolna mellett) üzletében szereshetők e.

A legkimagaslóbb **Kulić** speciál hölg. fodrászati műtérme Subotica, Manojlovićeva u. 7

Arachid (kikerki) és valódi olasz maróni kapható nagyban is

Nojcek Géza
cúgnél 1014
SUBOTICA

Sárga köleskása
legolcsóbb árban kapható

NEUDERGER LAJOS
Senta 1080

Olcsó **tűzifa**
100 kg. vágott és aprított fa 30.— dinár házhoz szállítva. Pontos mérésért garantálunk. Gyors és szolid kiszolgálás

„BOSNA“
fakereskedés Subotica, a vasuti pályaudvar mö. őtt. Telefon 512 8242

Gesztenye

vizonteladásra állandóan a legolcsóbban kapható

Weizler Károly
Subotica, Jelašićeva u.

Zongoravékát Vigyázat! Zongorát vagy más hangszert csak ha gesztet csak azaz, megbízható helyen vásároljunk! Hészitfizetésre is Olvasónk figyelmébe ajánljuk **Truppi Béla** hangszerkészitőit Novisad, legelőzértebb és legolcsóbb H. S. szaktülete. 3790

Abonoma:
ebéd 4 tál, vacsora 2 tál étel kenyérrel, — házon kívül is

560 dinár

a **Spitzer-féle** díszes, legelőzértebb étterem és sözsa'okban Subotica, P. Šićeva u. 11. sz.

HADNAGY
asztalosmester készit épületmunkát, festit butorok állandó raktára. Javításokat vállal. SUBOTICA 1575 Petrovák'ka u. 6

Vasöntőde!

Üzembe hoztam modernül berendezett és különleges olvasztási eljárással működő öntődemet.

Vállalok tömeg és gépöntést az előirt keménységi fokra, valamint egész könnnyű öntéseket

Dugattyu - gyűrűknek különleges ötvények méret szerint. Üzemem modern gépekkel van felszerelve úgy hogy a megöntött géprészeket meg is munkáljuk.

Vállalok mindenféle gépjavitást és autogénhegesztést. 1927

Hamburger
mašinska industrija Subotica Teherpályaudvarral szemben) Telefon 566

Öntés mindennap!

Somborban
a Bácsmegyei Napló részére

hirdetéseket **Dr. Szántó Miklós**
Apatini ut 46. vez. tel. Telefonszám 841.

I-a tűzifa, bécsi diókoksz és porosz kályhaszén legolcsóbb árakon házhoz szállítva kapható

Weisz Dezőné
Posta maillet

Vukovic Gerő urí divatáruháza

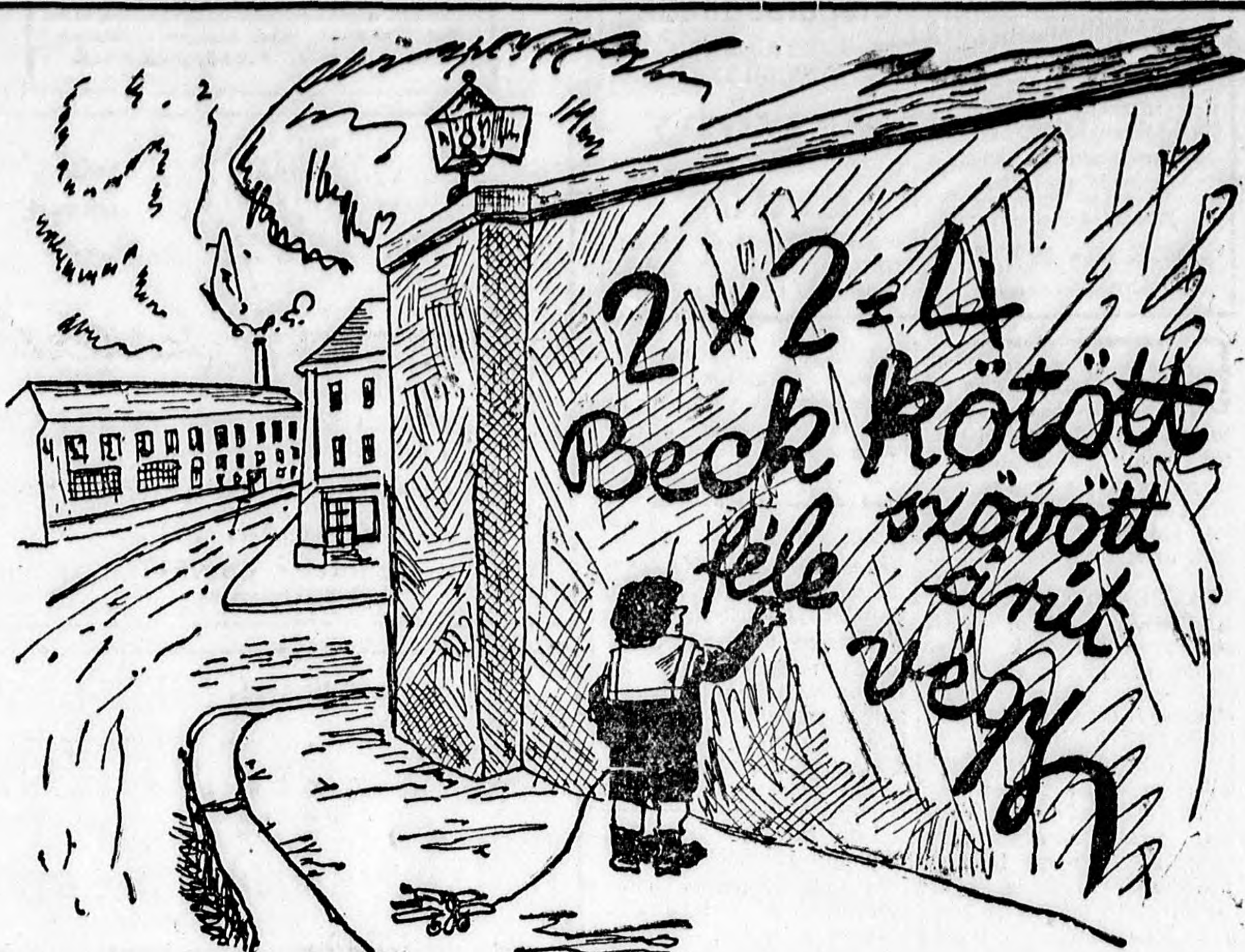
Pullowerék, fehérneműk, divatnyakkendők és sálak a legelőzértebb és legizlésezebb kivitelben. P. & C. Habig-kalapok és L. B. O. női- és férfiharisnyák egyedül lerakata

Jégszekrények

mészárosok, hentesek, vendéglősök és
magánháztartások részére
40% Jégmegtakarítás

BRAČA GOLDNER
SUBOTICA
TELEFON: 134.

PRIMA
burgonyát
(kézzel válogatott, Prof. Woltmann és fehéret)
szállít prompt legolcsóbb naplárban
Hrvatsko Prometno D. D. Virovitica, Slavonija
Telefon 24.

Szőlőoltványok
amerikai anyra oltott, elismert legjobb minőségben dus gyökérrel, gyökeres és sima vadveszszők minden fajban, valamint nemesített 2-3 éves gyümölcs- és rózsafák megrendelhető.
Sévár László 10342
mintaszőlő és szőlőoltvány telepéről
Petrovaradin (Vajur). Postafiók 17
Lerakat Bakacseva ulca
Árjegyzék kívánatra ingyen!

Gyakorlott ügyvédjelölt
kerestelik azonnali belépésre
Német vagy magyar nyelv tudása is szükséges. **Dr. Zinner Miksa ügyvéd,**
Vrsac 10966

Rastädter kina vasbora
a legjobb orvosság vérszegénység, sápadtság, máliária és étvágytalanság ellen.
Fényes eredmények Sok köszönő irat
Kapható gyógyszerárakban és a készítőnél
Rastädter gyógyszerész, Vrsac
Névre ügyeljen! Az Egészségügyi Miniszt. által engedélyezve.

„Alexa“ nyakkendőgyárban
10.000 darab ujdonság
nyakkendő eladása darabszámra is megkezdődött
10 dinártól kezdve. Fordításokat 10 dinárért készít
Vojnovičeva ul. 5. Beograd szálloda
mögött
1090

Vel.-Kikinda város szőlőtelepén
készült
szőlőoltványok
és magas törzsű rózsák kaphatók
Dr. Seehorsch Ferenc
város szőlőkezelő Vel.-Kikinda. 0 19

GREGURIC I DRUG
prágai sonka és füstöltkúszarak gyára
KRIŽEVCI
Csak viszonteladóknak:
Prágai sonka, karaj, csiszárhus, nyári szalámi és finom felvágottak.
Gourmand áru, izletes, olcsó, mindenütt tartják és kérik!
Kérjen Ön is ajánlatot a vojvodinai vezérképviselőtől:
ALIMENTARIA ügynökség és bizományi cégtől, Novisad. 11007

BUTORSZÖVETEK
Selyem ripszek Moquettek
Brokátok Matracgradlik
Damasztok Szőnyegek
Velourok Futók
az összes kárpitos kellékek nagyban és kicsinyben.
ZSÁKOK, PONYVÁK, ZSINEGEK, KÖTELÁRUK
Mintákat vidékre is küldünk.
Weitzenfeld és Társa
Subotica Detail: Városi bérpalota.
Engros: Vilsonova ul. 7.

Szerezzen örömet gyermekének
és rendelje meg
Csili Csala Csalavári
csalafintaságait
a Bácsmegyei Napló könyvosztályában
Ára Din. 75.—
Vidékre 5 din. portóköltéség

Elismert, jó minőségű **BUTOROK**
hálók, ebédlők, ariszobák, teljes lakásberendezések, meglepő styl-különlegességek dus nagy választékban árban és minőségben utólrhetetlen
Éder Kálmán műasztalos butoráruháza
Subotica, Vilsonova ul. 40
P. avni fakul'ot'at' szemben

TÖKE
Épület-, butor- és portál-
asztalos
Palmotičeva ul. 20.
Tanonc felvétetik.

KITÜNO KERESÉT
avonkint 10 0-3000 Din.
ereshet bárki, férfiak és nők, városokban és falvakban egyaránt. Nem gától senkit jelenlegi állásában vagy foglalkozásában. Köölje csak cínét a következő címre:
Beograd, Vlajkovića u. 5. MAZING.

„ORPHEUS“ HNIS RUDOLF
zeneműkiadóhivatal
SUBOTICA, Jelačićeva 6
Klasszikus és modern zeneművek, az egé z akadémiái tananyag, zenekari művek. Karmester arak részére külön zenekari osztály. Filmkísérő zeneművek. Versenyen kívüli árak. Árjegyzékek ingyen

Uj transporthordókat
30 darabot
keresek megvételre
Andrija Švarc borkereskedő, Subotica

1891
HELSINGBORG
TRE TORN
TRE TORN
hő- és sárcipők
világhirűek

Gazdaságok és községek részére a legtökéletesebb raktári, szer- és sertés-, valamint komló-mérlegeket gyárt versenyképes áron **J. Sebestyén** mérleggyár Subotica **Kérjen ajánlatot!**

KORZO MOZI
Csütörtök—vasárnap
Asszonyok utcája
(Frauengasse in Algir)
Egy rosszhírű ház regénye. Leánykereskedők, arabok, beduinok, négerek hajszája a fehér nők után.
Jövöhét attrakciója:
BEN-HUR
Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4, 6 és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI
Hétfőtől naponta
diszeloadások
GRETA GARBO
JOHN GILBERT
Asszony és az ördög
Sudermann „Egyszer volt” című regénye. Eredeti zenével.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző közzétételre számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívószöveg jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, javaslatok válaszolva mellékelve.

Kord Ön szemüveget?
Mindenkinek, aki szemüveget hord, saját érdeke, hogy szemüvegét a 30 év óta fennálló, szaktudásáról és megbízhatóságáról elismert
DEUTSCH IZIDOR
optikus cégnél
(Telefon: 2-16)
szerezze be, ahol a legjobb minőségű szemüveget legutányosabb árban kaphatja.
Minden szemüveg pontos pupilláris beállításra!
Punktal Depot
ZEISS
9406

A-E-G MOZIGÉPEK
összes moziképeket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállít vezérképvélet:
Orient-Film D. D.
Subotica

Fűszer- és csemegeüzemeltetését
Kovács és Gelányi
üzletében Rudics-kitérő. Tel. 8-45 szerezze be
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! Legkisebb tért is házhoz szállítunk!

Részletfizetésre
adunk mindenféle szövetet és vászonárukat
Manufaktúrno skladište
Kézműárkereskedés
Subotica, Pašićeva (Gőzfürdő) ul. 7

KÖSZÉNBRIKETTET
szállít bármely bácskai, bánati és szerémi álomásra a legutányosabb áron
Rudarsko Trgovacko Društvo, Ruma
10494 Telefon 21

SLAVEKS-PAKRÁCI BÜKKHASÁB
TESLIĆI GŐZFŰRÉSZEK
TESLIĆI RETORTA FASZÉN
LUDWIG HUBERT I SIA
NOVISAD
9610 POSTAFIÓK 25.

Orvosi rendelőbe nagyon alkalmas szalonamitúra, 6 fotel, 1 kanapé kitűnő karban, jutányosan azonnal eladó. Kornhauser, Petrogradska ul. 19. 10973

Hulladékolt és vezet vesz Szabó szerelő, Subotica Zmaj Jovin trg, Minerva palota mellett. 10173

Ó-német hálószoba és szalonbutor eladó. III. Pašićeva ul. 7. 10978

Cipőüzlet Kulán műhellyel azonnali vagy január 1-i átvétellel eladó. Metzger Mihály cipész, Kula. 10948

Üveglapokat keresek megvételre melegágyra. Nagyobb fényképlemezek is jók. — Ajánlatokat mennyiség, nagyság és ár megjelölésével kér Hermetz András, Mali Idjós, Bačka. 10969

Háztartási és konyhafelszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők: Edények, szifák, kosáraruk, alpaca evőeszközök, kefeáruk, lábtörők nagy választékban **Ehrenfreund Géza** üzletében, Subotica, Rudic ul. 1. (Gyümölcs-piac). 9256

HÁZASSÁG
Házasságot urikörökben úgy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb díszkrécióval. Marie Fejes, Vel.-Kikinda. Cara Lazara ulica br. 1625. 0645

KRAMER MENYASSZONYI KOSZORI árban, kiállításban szenzációcsak. Sokolska ul. 1. 10488

Házasság céljából megismerkednék intelligens urakkal. Vidéki, szépnek mondott, erkölcsös leány vagyok. Hozományom családi ház berendezéssel, készpénz és némi földbirtok. Teljes című leveleket «Szép téli esték» jellegére a kiadóba kérek. 10541

FOGLALKOZÁS
Házmester, gyermektelen, felvétetik azonnal. Cím a kiadóban. 10967

Rentabilis ipari vállalathoz 50.000 dináros közreműködő társat keresek. — Megkereséseket «Jó megélhetés» jellegű a kiadóhivatal továbbít. 10974

Cipőfelsőrész-szabászt, elsőrendű munkaerőt keresek azonnali belépésre. Kérek ajánlatot. Franjo Kostrenc, cipész, Zagreb, Jurišićeva ul. 28. 10977

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garantálunk. Sofföriskola (keresek és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban.

Ügyes rőfőskereskedőseged fiatalabb, magyar és szerb nyelvtudással, önálló árusító, lakás és ellátás ellenében azonnalra állást keres. Leveleket a novisadi kiadóhivatalba kér. 10981

Gyermektelen 35 éves özvegy magányos urhoz házzelvezetőnek ajánlkozik. Cím Schmolka hirdetőirodában Novisad. 10983

Megbízható szolgafiu 23 éves, állást keres. Zrinjski trg 3. 10987

Asztalossegéd, önálló munkás, saját szerszámmal, állást keres. Cím a kiadóban. 10986

Fűszer, és csemegekereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Beszél szerbül és magyarul. — Címeket «Szorgalmas» jellegére a kiadóba kérek. 10985

Vincellér, gyümölcsfa, és konyhakertész-gazdasághoz is ért. állást keres. Cím a kiadóban. 10991

Képviselek és képviselőnk németbirodalmi szabadságát árusítására kerestetnek. Kerestet havonként 10—15.000 dinár. Felvilágosítások: Subotica, Hotel National, 32 sz. szoba, délután 1—3 és 5—9. 10984

Intelligens asszony, 45 éves, házzelvezetőni vagy egyéb állást vállalna. Jól főz, ur és polgári háztartásban jártas. Beszél németül is, igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban 10841

Kerestetik egy a kereskedelmi, acél- és lágyvasöntődei szakmában teljesen jártas utazó tisztviselő, aki mint ilyen már állásban volt. Ajánlatok bizonyítványokkal együtt Braća Bohn céghez Vel. Kikindára intézendők. 10923

Irodista(nő), lehetőleg nyomda-szakmából, küldje összes adatokat ellátott ajánlatát «Nyomda» jellegére a laphoz. 10926

Fakereskedő-hivatalnok, ki a szerb, magyar, német nyelvet írásban és szóban bírja, detailon kívül a könyvelésben is jártas, ajánlkozzon Miksa Zieglerhez Novi Bečej (Banat) 10924

Házitanitónőt keresek első gimnazista leányomhoz. Tannyelv lehet magyar is. Zundanović Ielkész, Mramorak (Banat). 10937

Faszobrászt, ügyes munkást keresek. Weisz, Zagreb, Pantovčak 1. B. 10954

Ügyes fogtechnikussegédet, perfect kaucuk és arany munkást keresek, lehetőleg azonnali belépésre. Cím: Dentist Reményi Frigyes, Subotica. 10956

Gőz és motoros cséplőgár niturák, magányos cséplők locomobilok, kisebb-nagyobb motorok, motoros mozszolók, darálók jutányosan eladók. — Kuffurásokat vízvezeték felszerelésekkel vállal: Vadócz Károly, Bačka Topola. 8744

Mészegépmestert keresünk több év óta fennálló 2 kemencénkhez, ki kitanult el sörangú munkás. Fizetés egyezség szerint, azonkívül szép lakás és tüzevaló. Roser József és Társa, Senta. 10874

Fazekassegéd felvétetik. Bokor István, Stara Kanizsa. 10810

VÉTEL-ELADÁS
Jókarban levő omnibusz, 16—20 személyre, megvételre kerestetik. Ajánlatok Braća Bohn, Vel. Kikinda címre küldendők. 10923

Rézháló, teljes felszereléssel eladó. Cím a kiadóban. 10998

Komplett ebédlő, íróasztal 12 személyes porcellán edény és teljes konyhaberendezéssel nov. 6-ig eladó Petrogradska ul. 28. 10999

Lakás és berendezés eladó. Külön-külön is. Cím a kiadóban. 10994

VÁROSI MOZI
Csütörtöktől vasárnapig — Kettős műsor
16 éven a ullaknak eltöltve
Elcsereált menyasszony
Komédia. Főszereplők:
Bruno Kasner, Diomira Jakobini, Hermann Pich
RABLÓLOVAG
Biro Lajos legjobb színműve filmen. Főszereplők:
Anna Lya de Putty
Kürth Jozsef Schildkraut
Amerika legszebb filmja
Ferenc gróf Robert Edeson

16 üléses Fiat-autóbusz vonallal együtt olcsón eladó, lefizetésre is. Cím: Wimer vendéglős, Vukovar. 10834

Gyári áron alul vásárolható ruháját Földes Samu ruhaárházában. Gyümölcs piac vásárolja. Férfi öltöny 500. Raglan 700. borkabát 850. gummiköpeny 225. gyermekruhák 225. fiu vagy leánykötöny 350. Női divatkabát 575 dinár. Vidékre utárvétellel meg nem felelés esetén kísérletem vagy a pénzt visszaadom. Tessek meggyőződni. Ügyeljen a cégre! 8424

Káposztát, burgonyát vagontelekben is legolcsóbban szállít Vladimir Jakov Stapar. 10402

Akácmez, tiszta, garantált, ötvenkilós kannákban eladó. Kelemen, Bačko Petrovoselo. 10921

Olcsó eladó: Egy négyes Wertheim kassza aranyórák, láncok, ezüstbort és óra, aranygyűrűk, briliáns és gyémántgyűrűk, aranytörök, családi Singer varrógép, horvát és szerb írógépek. VI. Trumbićeva ul. 11. (Csirkepiac) Kis 9459

KÜLÖNFÉLE

Csinos szoba, konyha, speiz faskamra házmesteri teendőért gyermektelen házaspárnak kiad. Schlanger, Oslobodjenja ul. 11. 11000

Marhákat telelésre elfogadok. Schlanger, Oslobodjenja ul. 11. 11001

Különböző butorozott szoba kiadó. Sudarević ul. 63. 10961

Naponta friss házi édes túró kg-ként 6 dinárért kapható Frank Miksánál, Vukovića ul. 10. 10962

Kérés a józsvi emberekhez. Özv. Mezei Jánosné, 5 gyermekes szegény asszony, ki egy fészében lakik családjával, ezton kéri a jölelkű emberek segítségét. Sienkiewicz (Gróci) ul. Sebők ház.

Rohitschi és más ásványvíz lerakat kereskedők részére Čeliković Testvérek. Novisad. 10980

Jölelkű emberek segítségét kéri egy rokkant, tüdőbeteg, munkaképtelen volt pincér, ki a hideg idők beálltával pénz, fa, élelem és segítség nélkül áll. Mita Janković, Jaša-Tomić (Mođoš) Banat. 10619

Csinosan butorozott szoba kiadó. Jelašićeva ul. 8. I. emelet. 10989

CENTRALNA BANKA ZÁLOGINTÉZETE
Subotica, Aleksandrova 4
Nvitra 8—12 3—5-ig 7052

SIPOS FIAI
MÜBUTOR-
és építészatalos-üzem
ZENTAI UT 3
Állandó nagy stíl- és kommersz butoraktárral
Részletfizetési kedvezmény

»Lukutate« fiatalítás. A Lukutate, ez a korszakkalkuláló fiatalítószert, egy indiai bogó, amelynek eredménye Európában a legnagyobb sikert ért el. Most már itt nálunk is kapható. A Lukutate eddigi szószólói ezt a gyümölcsöt, mint a legtermészetesebb fiatalítószert ajánlják fűnek, nőnek egyaránt, mint olyan gyümölcsöt, amelyet maga a természet nyújt nekünk és amely megszabadítja a szervezetet a benrejő mérgektől, a máj, epe és vese működését elősegíti, a belső kiválasztást végző mirigyeket megfiatalítja és az ideg- és szív működést erősíti. A Lukutate egy fiatalító hatású tápszer. Lukutate-lyesköcska, Lukutate-velő 60 dináros áron kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vajdasági fölerakat: Henri H. Numann, Zagreb, Boškovićeve 42. 10747

Lakást, több szobából állót keres azonnalra dr. Skalljer, I., Poštanska ulica 9/I. 10330

Sarokház vendéglővel és fűszerüzlettel azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 10859

Husifüstiést vállalkoz. Weiszné, volt Müllerné Biermann, Tolstojeva ul. 4. 10960

Elveszett Kocsis István névre szóló IV. elemi iskolai bizonyítvány. Megtaláló adja le a kiadóban. 10873

Szervusz Pötyikém! Jaj gyorsan gyere velem Eisler Izsóhoz, csudaszép nőfelöltöket és mesés szörmebundákat kapott, csupa »Modellek«, meg leszel leve milyen potomárért árusítja. Ottvettük a Pista öltönyét és városi bundáját is mert Eisler Izsónál legszebbet és legolcsóbban kapjuk. Barátok temploma során. 10512

Bicsérdy, Halál legyőzése című művet 80 dinár bevétele ellenében megvásárolja a Magyarországi Dezső. 10007

Modern kölesönkönyvtár állandó könyvujdoságokkal egy hóra 20 dinár. — Mavro Heumann könyv- és papirkereskedése, Subotica. 10759

Ólomot, puhát, blokkokban, melyen a napiáron alul szállít «Calin» k. d. Zagreb Mandaličina 1. 8387